Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Grundtvig, N. F. S.; Udvalg ved Svend Grundtvig ; Forord af C. Hostrup.
Titel | Title:	Digte
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Chr. Steen & Søn, 1869
Fysiske størrelse | Physical extent:	XXI, 206 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

N. F. S. GRUNDTVIG:

DIGTE.

KJØBENHAVN.
CHR. STEEN & SØN.
1869.

UDVALG VED SVEND GRUNDTVIG.

FORORD AF C. HOSTRUP.

COHEN'S BOGTRYKKERI.

Om N. F. S. Grundtvig som Digter.

J. L. Heiberg har i en bekjendt Sang fra 1849, der blev skreven til en Fest for Øhlenschlæger, udtalt, at fra ham som den første Adam nedstamme alle senere Digtere i Danmark; men naar man indrømmer, at hele vor Digterskare i dette Aarhundrede kjendelig er i Slægt med Øhlenschlæger, og at flere af dens Sangere trods deres særegne Ejendommeligheder kunne betragtes som hans Børn, saa maa Grundtvig vel snarest kaldes hans yngre Broder. Han var vistnok fra Aaret 1806 stærkt paavirket af „Nordens største Skjald“, som han selv var den første til at kalde ham, saa stærkt, at det vel nærmest var denne Paavirkning, som vakte Skjalden i ham, men hans tidligere Udvikling var foregaaet uafhængig af Øhlenschlæger og i flere Henseender gaaet jevnsides med dennes. Kun fire Aar yngre end sin store Forgænger havde han vel omtrent paa samme Tid som denne fundet Vej til det gamle Guld fra vor Oldtid, som det 18de Hundredaars Digtere ikke havde Sands for eller Evne til at drage frem. Som Øhlenschlæger var han greben af

den folkelige Opvækkelse, der fremkaldtes ved Slaget den 2den April 1801, og han var som han paavirket af Steffens. Men trods denne Overeensstemmelse i Udviklingen og det mægtige Indtryk, Grundtvig tilsidst modtog af Øhlenschlægers egne Digterværker, viste det sig strax ved hans Optræden i 1808, hvad der yderligere har bekræftet sig i hans 60-aarige Digterliv, at der var en Grundforskjel mellem ham og saa godt som alle de øvrige Digtere i dette Aarhundredes første Halvdeel, og at hans Vej ikke faldt sammen med Øhlenschlægers og det Sangerchors, der vaktes ved ham. Denne Forskjel, som det gjælder om at faae Syn paa, naar man vil forstaae Grundtvigs Stilling i vor poetiske Literatur, ligger ikke nærmest i Ejendommeligheden ved hans digteriske Begavelse, som, hvor stor den er, ikke udelukker ham af den øhlenschlægerske Digterskole, der omslutter en rig Mangfoldighed af Begavelser, men den ligger snarere i en Natur- og Karakteer-Ejendommelighed, i en væsentlig forskjellig Livsopgave. Grundtvig har gjennem hele sit Liv, langt mere end Digtere pleje, været optagen af omfattende videnskabelige Sysler, hans tidligere Ungdomsudvikling var maaskee nærmest en Videnskabsmands, og allerede da han optraadte som Digter, var han ivrig og kyndig Historiker, Mytholog, Theolog og Filo-

sof. Og dog forklarer det endnu ikke hans ejendommelige Stilling mellem vore Digtere, thi ogsaa andre af disse, som Hauch, Heiberg og Poul Møller, have tillige været Videnskabsmænd. Det, der skiller Grundtvig allermeest fra Øhlenschlæger og de yngre Digtere indtil 1850, er vistnok det, at alle disse, maaskee med Undtagelse af Ploug, væsentlig ere Kunstnernaturer, men Grundtvig væsentlig en Kæmpenatur, en Daadsmand.

Det er nemlig klart, at en Kunstnernatur har sit Hovedformaal i at aabenbare sig, at udfolde den indre Herlighed, som den bærer i sig. Den er som et Træ, hvis Opgave det er at bære Blomster, jo flere og skjønnere, desto bedre. Hvad de Blomster kunne bruges til, vedkommer den egentlig ikke; det er sin indre Herlighed, den vil have frem, sine egne dunkle Syner, den vil give Skikkelse, og videre gaaer dens Formaal ikke. Det udelukker jo ikke, at saadanne Kunstnernaturer ved deres Selvudfolding kunne øve stor Indflydelse paa andre Mennesker, at de gjennem deres Frembringelser ikke blot kunne skaffe dem kunstnerisk Nydelse, men ogsaa kunne virke vækkende og styrkende og forædlende i en vid Kreds, men det er ikke det, at gjøre Gavn, som er deres egentlige Formaal, nej det er at blomstre, vel ikke i en Ørken, hvor Ingen seer dem, men blandt en Kreds

af Mennesker, som ere modtagelige for det Skjønne.

En saadan Kunstnernatur var Øhlenschlæger. Da han traadte op som Digter, havde han vel en Følelse af, at han kom ikke blot med den nye Sang, men ogsaa med den nye Tid, og det klang ogsaa paa mange Maader gjennem hans ældste Digte, at han havde et andet Formaal end at skjænke en poetisk Nydelse, at han stilede efter at vække de slumrende Kræfter og fornye Livet i et sunkent Folk, som i „Guldhornene", „Den gamle Kæmpe Cometes" og Perspektivkassemandens:

Han stirrer til den straalende Top,
Hvorfra vi er sunken og atter skal op,
Saa griber han Pennen i sin Haand
For at indgyde Nutid Oldtids Aand.

Der er jo heller ingen Tvivl om, hvor umaadelig meget Øhlenschlægers Digtning har virket i denne Retning, men vil man spørge, om det var derfor, med det Maal for Øje, at han digtede Aladdin, Hakon Jarl og Helge, saa maa vi svare: Nej. Hans Maal var at give det Skikkelse, som sang indeni ham, at glæde Andre med de rige Syner, som foresvævede ham selv. Og det er gjennemgaaende Kunstnernes Formaal at berede Nydelse, og det Formaal er stort og godt i sig selv; thi naar Nydelsen er ægte, saa virker den paa sunde Naturer ikke slappende, men styrkende.

Men en saadan Kunstnernatur, der blot begjærer at blomstre og sprede Duft og vække Nydelse, er Grundtvig ikke. Det passer netop paa ham:

Han stirrede paa den straalende Top,
Hvorfra vi er sunken og atter skal op,
Saa greb han Harpen i sin Haand
For at indgyde Nutid Oldtids Aand;

thi han betragtede aldrig Digtekunsten som et Livsmaal, men som et Middel for Livet. Medens mange paa den Tid, da han traadte frem, i Poesien søgte Trøst for Matheden og Tomheden i deres Liv, saa de flygtede fra den fattige Virkelighed ind i en rig Drømmeverden, saa vilde Grundtvig netop føre Poesien ind i Virkeligheden og derved give denne den Fylde og Kraft, som den savnede. Det var Livet, som skulde fornyes og beriges, det var ikke blot nogle dannede Mennesker, der skulde trøstes med en skjøn Drøm; det var hele Folket, der skulde vækkes af en flerehundredaarig Dvale og blive sig sin Herkomst og sit Kald bevidst, og derfor skulde Sangen lyde i Danmark. Og med dette bestemte Formaal, som han aldrig tabte af Sigte, men viede alle sine store Gaver, betraadte Grundtvig sin Digterbane fem Aar efter Øhlenschlæger.

Hermed er det jo ikke min Mening at nedsætte de egentlige Kunstnernaturer, som

altid gjøre bedst i at følge deres Kald. Men Grundtvigs Kald var et andet, han ligner mere end nogen anden af vore Digtere de Oldtidsskjalde, som i Grunden kun vare Kæmper, men havde eet Vaaben mere end de andre, nemlig Sangen. Thi baade Harpe og Sværd vare i Virkeligheden Vaaben i deres Haand, og de brugte altid det, som forekom dem tjenligst til Sejren. Ja selv naar de sang i Hallen, hvor Sværdene hvilede, saa var det dog nærmest for at opflamme til ny Bedrift og altsaa mere for Kampens end for Nydelsens Skyld. Og det klinger gjennem al Grundtvigs Sang, ikke blot naar han udtrykkelig kalder til Kamp, men ogsaa naar han drager Billeder frem fra vor Oldtid og Middelalder, naar han tolker sit store Syn paa det Svundne, det praktiske Formaal, Livsformaalet at rejse det Sunkne, at „indgyde Nutid Oldtids Aand".

Men derfor passer det moderne Digternavn ikke nær saa godt paa ham som Navnet: Skjald. Æsthetikerne have vel tidt beklaget det, at en Mand med en saa svulmende Digteraare, med et saa overordentligt Herredømme over Modersmaalet og et saadant Øre for dets Velklang, saa hensynsløst har spredt sin Rigdom i en næsten uoverskuelig Forfattervirksomhed. Men det var ikke, fordi Grundtvig ødslede med sit Pund, men fordi han havde noget andet at bruge det til end at frem-

bringe klassiske Digterværker. Hvad han selv havde faaet Syn paa, det var ikke tilegnet som et blot Fantasibillede, men som et Livsindhold; det troede han selv paa, det levede han i, og ved det skulde hans Folk frigjøres og forynges. Han kunde ikke tjene som Kunstens Præst i Skjønhedens Tempel, nej det var Sandheden, Sandheden, der seet med hans Skjaldeøjne altid er poetisk, er eet med det Skjønne, som han viede sin Harpe, og derfor blev han mere Profet end Poet. Men netop derfor er han ogsaa mere Skjald end Digter, thi det Poetiske er ikke sammentrængt i nogle beaandede Øjeblikke af hans Liv, hvor det saa skaffer sig Udbrud i enkelte Digterværker, nej det gjennemtrænger det paa alle Punkter; ogsaa i hans Arbejder af videnskabelig eller opbyggelig Art, ogsaa i hans Folke- og Stridsskrifter, overalt hvor han træder op, møder han baade med Harpe og Sværd. Alt hvad han har levet i og kæmpet for, har han sunget om, og som man til hans høje Alderdom ikke har kunnet mærke nogen Aftagen i hans aandelige Livskraft, saaledes er Sangen ogsaa vedbleven at strømme fra ham med den samme Rigdom som i Ungdommen.

Derfor maa Grundtvigs Skjaldskab vejes med en anden Vægt end den æsthetiske fra dette Aarhundrede, den, som hos os nærmest

kunde kaldes den heibergske, da det dertil baade er for tungt og for let. Det er for tungt, som Kjød og Brød er for tungt til at vejes paa samme Vægtskaal som Kryderier, for tungt paa Grund af sit Livsformaal og Læreindhold. Det er for let, da den heibergske Æsthetik ikke kan faae fat paa Poesien, hvor den strømmer, men kun hvor den har formet sig i Kunstværker. Og skjøndt Grundtvig visselig ogsaa har skrevet flere afrundede og formfuldendte Digte, ligner han i det Hele i formel Henseende mere en Folkeskjald end en Kunstdigter.

Men naar man indrømmer, at det er de store Syner og Evnen til at fremlokke Modersmaalets Kraft og Sødme, der skaber den store Skjald, saa indrømmer man ogsaa, at Grundtvig hører til vore største, og at han som lyrisk Digter neppe har nogen Overmand i vor Literatur. De, som overhovedet have Sands for hvad man kalder Folkepoesi, de ville hos Grundtvig finde netop de samme Fortrin, som udmærker den fremfor Kunstdigtningen, ja ogsaa meget af det, som Æsthetikerne kalde dens Mangler: den samme Bredde paa nogle Punkter, men ogsaa den samme Kraft og slaaende Fynd paa andre, det Strømmende, der er i Natursangen, saa at den kan blive ved som Fuglene fra Morgen til Aften uden at gaae istaa, men ogsaa det

Oprindelige, som er dens Mærke. Man har ofte klaget over Dunkelhederne, som ere i Grundtvigs Digte, og de hidrøre vel tidt fra, at Læserne ikke ere inde i hans Tankegang og det Billedsprog*), som han bruger, men vel ogsaa stundom deraf, at den ædle Malm er ham vigtigere end alle de fine Smykker, som kunstfærdige Hænder kunne forarbejde af den; han giver den helst, som han finder den, uden at give sig synderlig Tid til at udrense den. De allerfleste af dem, der have haft et poetisk Syn og have prøvet paa at bearbejde det, have ogsaa erfaret, at om det end ved den omhyggelige Udførelse kan have vundet i en vis Klarhed, det har ogsaa tidt tabt noget derved, saa at det, der kommer ud deraf tilsidst, er mindre og fattigere end hvad der fra først af foresvævede dem. Grundtvig, som alle Folkedigtere, giver det første Syn i dets Storhed og Klarhed i Hovedsagen og vil ofre saa lidt som muligt deraf paa Udførelsen, og mange af hans Digte gjøre derfor paa de æsthetisk Dannede Indtryk af, at de ikke ere rigtig færdige. Men deres Fortrin ligge paa et andet Punkt: i det store Syn, hvoraf de ere udgaaet, i Stemningens

*) Til Vejledning heri henvises til „Nordens Mythologi eller Sindbilledsprog“ og Digtet „Nordens Aand“ i denne Samling.

friske Inderlighed, som i Villemoes og mangfoldige andre, eller i Udtrykkets Fynd og Fylde paa enkelte Punkter, hvor det ofte former sig til Ordsprog eller i faa Ord gjemmer en heel Livsanskuelse, som det bekjendte:

Mindet lader som ingen Ting,
Er dog et lønligt Kildespring.

eller:

Og han har aldrig levet,
Som klog paa det er blevet,
Han først ei havde kjær.

eller Stærkoddersangens:

Helten ei med Strømmen følger,
Paa ham brydes Tidens Bølger,
Over ham vel Skummet gaaer,
Men forsølver kun hans Haar.

Grundtvigs Skjaldeliv falder vel nærmest i to Afsnit: et kortere og et længere, saa at Digtet „Nyaars-Morgen“ fra 1824 betegner Vendepunktet. Paa den Tid kom han nemlig til Klarhed i sin historisk-poetiske Anskuelse af Menneskelivet, og alle de enkelte Strenge, som hidtil havde klinget i ham uden altid at stemme med hverandre, de kom nu til fuld Samklang. Medens Grundtvigs Sang i det tidligere Afsnit af hans Liv i det Hele havde haft en mørkere Tone, som Røsten, der raaber i Ørkenen, synes fra 1824 hans Tro paa det danske Folk og hans Haab om dets

Fremtid og om Sejer for de store Tanker, han kæmpede for, at være voxet, saa der spores paa alle Punkter af hans Forfattervirksomhed, som gjennem hans Digte, en større Sikkerhed og Livsfriskhed. I det første Hovedafsnit fremkom efter hans „Nordens Mythologi“ af 1808 hans „Optrin af Nordens Kæmpeliv (1809 og 1811), som igjen ere optrykte i 1861, saa at de ere den nuværende Læseverden let tilgængelige og vil forhaabentlig hos den efterhaanden indtage den Plads ved Siden af Øhlenschlægers nordiske Digtninger, som de fortjene. De efterfulgtes af en Mængde mindre Digte, hvoriblandt nogle af fortællende Art — Hovedsamlingen fra den Tid er „Kvædlinger“ 1815 — hvori Grundtvig aabenbarede sine store Gaver for den lyriske Digtekunst. Ogsaa i sin Oversættelse af Saxo gav han udmærkede Vidnesbyrd derom, og til dette Afsnit af hans Digterliv høre foruden „Paaske-Lilien“ og „Harald og Ansgar“ (begge i Tidsskriftet Dane-Virke), som siden ere udgivne særskilt, ogsaa hans Oversættelse af det angelsaxiske Heltedigt: „Bjovulfs Drape“. Digtet „Nyaars-Morgen“ aabner som sagt et nyt Tidsrum, og i det optræder Skjalden uden Aftagen i Kraft med et langt større Herredømme over den og en Livsanskuelse, som allerede dengang var slaaet fast i alle

sine Hovedtræk og efterhaanden udviklede sig med mærkværdig Klarhed i alle Enkeltheder. I sin Sammenhæng fremstilles denne jo nærmest i hans historiske, mythologiske, theologiske og politiske Skrifter, men det er ogsaa den, som bryder igjennem i „Nyaars-Morgen“ og siden har baaret al hans Sang, baade den folkelige og kirkelige. Fra den Tid bliver Grundtvig overvejende Sang- og Psalmedigter, naar der tænkes paa hans Digtervirksomhed i snevrere Forstand, men han har, som jeg før sagde, Harpen med allevegne. Og saaledes er da hans „Nordens Mythologi eller Sindbilledsprog“ af 1832 ikke blot en saare poetisk Bog, men umiskjendelig et Skjaldeværk, som oplader en stor Rigdom af Syner for alle, der har Øjne at see med, og hvori de, som ville gjøre Bekjendtskab med Grundtvigs storartede og sammenhængende Betragtning af Menneskelivet, Historien og Norden, selv om de nærmest søge poetisk Nydelse deri, ogsaa kunne finde den i rigt Maal. Men som Digter i snevrere Forstand har Grundtvig udfoldet en overordentlig Sangrigdom i sine folkelige Viser, der nu ved Siden af Plougs udgjøre Hovedbestanddelen af det danske Folks Visebog, og sine Skole- og Børnesange. Og alle hans Fortrin som lyrisk Digter have aldrig aabenbaret sig fuldere end i hans „Sangværk for den danske

Kirke“ og hele den derpaa følgende Psalmedigtning. Her er han ikke blot nærmest ved at fyldestgjøre de kunstneriske Fordringer, men der er en saadan Forening af Inderlighed og Kraft, af Klarhed og Dybde, af Jevnhed og Flugt i den grundtvigske Psalmesang, saa at de, som engang have faaet den kjær, ikke fuldt kunne tilfredsstilles ved nogen anden, og selv om de ikke tør sige, at han er den christne Kirkes største Psalmesanger, dog i Grunden have den Overbeviisning, at han aldrig er overgaaet, og at han har gjort den danske Menighed til den sangrigeste, som findes.

I sin „Fuglevise“ fra 1840 har Grundtvig udtalt sig saaledes om Skjaldens Kald:

Som Fugle i den grønne Lund
Vi skal for Bønder kvæde,
Saa det kan gaae fra Mund til Mund,
Fra Slægt til Slægt med Glæde.

Det være skal vor største Fryd
Som Skjalde barneglade,
Naar hoppe kan ved Sangens Lyd
Selv bare Been paa Gade.

Det kaldes skal vor bedste Sang
Til evig Roes og Minde,
Som løber rundt i Danevang,
Naar Piger Negen binde.

Det være skal vor Hæderskrands,
Naar vore Toner milde
Med Pigerne gaae let i Dands
Ved hvert et Bønder-Gilde.

Og det, som han har krævet for Skjalden, har han tildeels naaet, saa der er vel ingen af vore Digtere, som er bedre kjendt og paaskjønnet blandt Bønderne end han. Men blandt de æsthetisk Dannede har det hidtil ikke været saaledes; der kjendes som oftest kun ganske faa af hans Digte. Grunden dertil har vel nærmest været den, at den største Deel af dem, der brød sig om Poesi her i Landet, i det mindste indtil 1848, sædvanlig søgte noget deri, som Grundtvig sjelden kunde og aldrig vilde give dem; den poetiske Nydelse var dem ikke et Middel for Livet, men det Højeste deri, Livet selv i dets Fylde. Det var kort sagt en reent æsthetisk Livsanskuelse, som var den raadende, og den er Grundtvig ikke optraadt for at tilfredsstille, men for at forstyrre. Hans Sang og hans hele Virksomhed gjorde derfor et Indtryk, som naar en frisk kold Luftstrøm suser ind i en mildt opvarmet Stue, eller Dagslyset falder ind mellem Theaterdecorationer; der var en grov Virkelighedssmag derved, der frastødte de finere Naturer, som da Stærkodder viste sig i Kong Ingilds Hal. Men den Tid er vist egentlig

nu løben ud, saa nu maa vel den gamle Kæmpeskjald kunne finde Ørenlyd hos alle poetiske Mænd og Kvinder her i Landet, og det er i Haab derom, man udgiver denne Samling, som man har bedt mig aabne med nogle indledende Ord.

Hvad selve Samlingen angaaer, har jeg kun at sige, at den ikke vil gjælde for et Udvalg, der er foretaget efter blot kunstneriske Hensyn, skjøndt disse naturligviis ikke ere glemte, men have haft væsentlig Indflydelse baade paa selve Valget og paa den forkortede Skikkelse, hvori flere af Digtene her meddeles. Om det end var muligt at tilvejebringe en Samling af Grundtvigs Digte af lignende Omfang som denne, der i formel Henseende heeltigjennem kunde tilfredsstille den større Læseverden, saa vilde den dog neppe give saa sandt et Billede af hans Digterpersonlighed, af hans Skjaldesang i det Hele og dens Udvikling gjennem hans lange bevægede Liv. Denne Opgave er ulige vanskeligere, men synes mig i Forhold til det indskrænkede Rum at være meget heldig løst. For at begrændse sig har man vedtaget at udelade alle Oversættelser eller Efterdigtninger, og det var vel nødvendigt af Hensyn til Pladsen, skjøndt det ikke kan negtes, at disse saakaldte Oversættelser baade i Saxo og Sangværket for en stor Deel maa betragtes som

Originaler, og at der blandt dem findes nogle af Grundtvigs skjønneste Sange. Af det øvrige rige Forraad har man søgt Talsmænd for alle de Tonarter, hvori den grundtvigske Sang har klinget gjennem de forskjellige Livsaldere, for Vækker- og Trøstesangen, baade den folkelige og christelige, for Mindesangen og Følelsesdigtet, for Psalmen og Folkevisen og Barnesangen, for det fortællende Digt og Læredigtet o. s. v. Uden at tilsigte nogen udtømmende Skildring af hvad denne Samling indeholder vil jeg blot tilføje, at det Sidstnævnte, Læredigtet — hvad der tidligere burde være sagt, men følger af det Sagte — indtager en betydelig Plads i Grundtvigs Skjaldskab, men at de, som med Rette have haft Skræk for den saakaldte didaktiske Poesi fra det 18de Hundredaar, af denne Samling kunne see, om de ikke vidste det før, at Grundtvig har skrevet højpoetiske Læredigte.

Overhovedet har jeg den Tro, at der har været stor Trang til et Udvalg som dette, og det Haab, at det, hvor lille det er, vil hjælpe mange, som egentlig kun paa anden Haand have vidst, at Grundtvig var en stor Skjald, til bedre at kjende og skatte hans Poesi.

C. Hostrup.

Udvalgets Kilder.

1. Saga, Nytaarsgave for 1812, S. 67.
2. Saga, S. 80; jfr. med Grundskriften.
3. Kvædlinger, 1815, S. 171; jfr. med Idunna, Nytaarsgave for 1811, S. 144.
4. Kvædlinger, S. 152.
5. Saga, S. 123.
6. Idunna, S. 123; jfr. m. Nordiske Smaadigte, Christiania, 1839, S. 63.
7. Kvædlinger, S. 229.
8. Saga, S. 148.
9. Roskilde-Riim, 1814, S. 39.
10. Roskilde-Riim, S. 90.
11. Heimdall, Nytaarsgave f. 1816, S. 72 (stærkt forkortet).
12. Kvædlinger, S. 416.
13. Heimdall, S. 94 (Brudstykke).
14. Roskilde-Saga, 1814, S. XV (forkortet).
15. Prøver af Saxo og Snorro, 1813 (forkortet).
16. Kvædlinger, S. V.
17. Skilderi af Kiøbenhavn f. 1816, Nr. 18.
18. Saxos Danmarks Krønike, I (1818), S. V (fork.)
19. „Sange til den 10de April 1820. Til Trykken befordrede af R. Nyerup", S. 3 (fork.).
20. Af „Nyaars-Morgen. Et Rim", 1824, S. 1—156 (Uddrag).

21. „Ved Pastor Fengers Jorde-Færd 1825“; „Ved en Christens Grav 1831“; jfr. m. „Fest-Psalmer“, Nr. 672.
22. Krønike-Riim, 1828, S. 74.
23. Christelige Prædikener eller Søndags-Bog, III (1830), S. 98; Sang-Værk til den danske Kirke, I (1837), S. 452.
24. Historiske Psalmer og Riim, udg. af L. C. Hagen, 1832, S. 115; Sang-Værk (1837), S. 630.
25. Hist. Psalm. og Riim, udg. af L. C. Hagen, S. 125; Sang-Værk (1837), S. 669.
26. Kjøbenhavns-Posten f. 24de Nov. 1832 (fork.).
27. Nordisk Kirke-Tidende f. 1833, Nr. 37 (stærkt forkortet).
28. Nord. Kirke-Tidende f. 1834, Nr. 32 (fork.).
29. Skolen for Livet, 1838, S. 3.
30. „28de Mai i det danske Samfund“ [1839].
31. „28de Mai i det danske Samfund“ [1839].
32. Kiærminder til Kong Frederik den Sjettes Krands, 1840, S. 80.
33. „Fugle-Vise . . . i danske Samfund 1840“.
34. „Sange ved Indvielsen af den ny Asylskole, 1841“ (forkortet).
35. „Jule-Sange“ [1841]; jfr. m. „Jule-Sange for Dronning Caroline Amalias Asyl-Børn, 1842“.
36. Sang-Værk, II (1841), S. 123 (forkortet).
37. Psalmer og Sange for Skolen, udg. af P. O. Boisen, 1853, S. 106.
38. Krønike-Riim, 2den Udg. (1842), S. 1.
39. Krønike-Riim, 2den Udg., S. 20.
40. Danskeren, et Ugeblad, II, S. 159.
41. Kirke-Psalmer udgivne af Kbhns. geistlige Convents Psalme-Comitee, 1845, S. 50.
42. Danskeren I, S. 417 (forkortet).
43. Berlingske Tidende f. 1845, Nr. 66 (fork.).
44. Dansk Kirketidende f. 1845–46, Nr. 3.

45. „Anden April 1846. Sang til Danske Samfund i Nestved“.
46. Danske Kæmpeviser til Skole-Brug, 1847, S. III.
47. „Ved Bernhard Ingemanns og Lucie Mandix's Sølvbryllup 30te Juli 1847.“
48. Danskeren, I, S. 145.
49. Danskeren, III, S. 83.
50. Danskeren, III, S. 502.
51. Danskeren, III, S. 540,
52. Danskeren, IV, S. 386 (forkortet).
53. „Den 3die Juni 1855“; jfr. m. „Bryllupssange“ [1856]; „Fest-Psalmer“, Nr. 847.
54. „Ved Indvielsen af Skolen i Sjolte 25de Juli 1856“; jfr. m. senere Tryk.
55. Dansk Kirketidende f. 1856, Nr. 28.
56. Dansk Kirketidende f. 1856, Nr. 41 (forkortet).
57. Dansk Prædiken paa Bebudelses-Dagen, 1858, S. 15 (forkortet).
58. „Fest-Psalmer“, Nr. 877.
59. Dansk Kirketidende f. 1861, Nr. 29.
60. „Ved Sørge-Høitiden for Kong Frederik den Syvende d. 19de Decbr. 1863“ (forkortet).
61. Trøstebrev til Danmark [Juni] 1864 (Sammendrag).
62. „Ved Hundredaarsfesten paa Klampenborg d. 28de Mai 1866“, S. 3.

1. Vordingborg.

(1807.)

Bag Gravene hist og de nedbrudte Mure
Der klingede fordum Basuner og Lure,
Der kneisede Borgen saa høit under Sky
Og sendte saa vidt over Lande sit Ry;
Naar Vikinger finge dens Taarne at skue,
Begyndte de saare i Hugen at grue,
Og Snekken sig bøied fra Valdemars Borg.
Nu stander kun Taarnet saa ene, saa øde,
En frygtelig Bautasten over de Døde.
Berøvet din Slægt og din Høieloftssal,
Med Undergang truer du Dvergen i Dal;
Men spar ham! thi Hovedet ikke du rammer,
Som voved med Nødde, med Øxe og Hammer
At øde den gamle Kong Valdemars Borg.
Hist Græsset opvoxer i snorlige Rade,
Der voxte og rørte sig Kæmper i Plade;
Hvor Valdemar lystede evig at boe,
Der Nelder i Høieloftssalene groe;
Hvor Fyrster for Dannemarks Konning indstedtes,

Hvor Dannemark skjalv, og hvor Dannemark glædtes,
Der tygges nu Drøv af umælende Ko.

Vanartede Afkom! fordærvede Æt!
Naar vil du standse ugudelig Vold
Paa den herlige Old?
Mener du vel, du kan Hæderen stjæle,
Naar du omstyrter de Vidner, som mæle
Høit om den hengangne, daadfulde Tid?
Tie da vel hine mægtige Blokke,
Som i din Kraft du ei mægter at rokke?
Tier vel Borgens den kneisende Bakke,
Om du end Stenene kunde ophakke?
Naar du beplanter Kong Valdemars Hald
Rundt med Kartofler og Kaal,
Har da ei Sagaen Tunge og Maal?
Tunge tilvisse den har, og den skal
Mæle om dem, som har Daaden bedrevet,
Mæle om dem, som har Værket nedrevet;
Den skal beskæmme, og den skal berømme,
Alt skal den prøve og veie og dømme;
Gruer du ikke for Sagaens Dom?
Vanartede Slægt!
Fædrenes Borge fræk du nedbryder,
Fræk du og spotter med Fædrenes Dyder,
Med deres Dyder og med deres Tro.
Derfor, du mener, har Slægterne levet,
Derfor, du mener, er Daaden bedrevet,
For at du Bugen kan mæske i Ro!
Tag dig i Agt!

Det er med Ro, som med Livet:
Ei den til Nogen blev givet,
Som den opsøgte paa Jord.
Tro mine Ord!
Vil du dig ikke forandre,
Lærer du ikke at vandre
Ydmyg i Fædrenes Spor,
Ei selv i Grav skal du finde
Roen, din kiære Veninde:
Saga skal mane dig op,
Stille dit Aadsel til Skue,
Aadsel af mæskede Krop,
Slægter skal see det og grue;
Beenraden din skal forfærde,
Unge og Gamle paa Jord,
Af den skal bygges et Gierde,
Gierdet om Kirken i Nord.

---

2. Til min Fader.

(Med Nordens Mythologi. 1808.)

Sorg, Bekymring, mange Dage
Blegede din hvide Lok,
Mens du gik med elskte Mage,
Skilt fra Verdens vilde Flok;
Midt i en vanhellig Tid
Paa din Læbe, i din Id,
Leved Jesu Christi Lære.

Fire Sønner Gud dig gav,
Alle offred du ham atter,
Selv han drog henover Grav
Hjem til sig din kiære Datter;
Hvidere da blev dit Haar.
Og dit Hjerte fik et Saar,
Som kun Herrens Ord kan læge.

Fire Sønner du hengav,
Gud og Videnskab at dyrke,
Tvende alt bag brede Hav
Sjunke ned i Gravens Mørke:
Verdens Edder, Solens Brand
Dræbte dem i fjerne Land,
Stridig randt din Fadertaare.

Brækket, søndret er din Kiæde,
Her den ei bli'r heel igien,
Kun med vemodblandet Glæde
Tvende Led du skuer end:
Skilt ved lange Rad af Aar
Fra din svage Yngste, staaer
Frugtbar kun din Førstefødte.

Stor og tung var Livets Møde
Giennem meer end syvti Aar,
Du for os og for de Døde
Stred saa tit med trange Kaar;

Men taalmodig bar du Savn,
Naar kun de, som bar dit Navn,
Herrens Frygt og Viisdom lærte.

Hun, den ædle Dannekvinde,
Vores Moder og din Viv,
Deelte trolig som Veninde
Hver en Kvide i dit Liv;
Herren frygted hun, som du,
Kiærlig, klog, men reen i Hu,
Letted hun dig Livets Byrde.

Christen er du, men du saae
Glad hvert Guddoms-Spor paa Jorden;
Jeg, skiøndt Christen, stirrer paa
Guderne i gamle Norden;
Og blandt dem jeg har erkiendt,
Hvorfor Christus blev nedsendt,
At ved Ham kun frelstes Jorden.

Fader! heft da mild dit Øie
Paa mit Billede af Nord!
Kun ved Stirren mod det Høie
Hented jeg det op af Jord;
Nutid vender Øiet bort,
Siger: Livet er for kort
Til at tænke paa det Høie.

Saa du ikke lærte mig,
Men fra Verdens tomme Vrimmel

Bød du Øiet løfte sig
Op mod Herrens lyse Himmel:
Der, du sagde, er vort Hjem,
Mod det skal vi stunde frem.
Fader! Tak for Liv og Lære!

---

3. Villemoes.

(1808.)

Kommer hid, I Piger smaa!
Strængen vil jeg røre,
Taarer skal i Øiet staae,
Naar min Sang I høre;
Om saa bold en Ungersvend,
Alle fagre Pigers Ven,
Sørgelig jeg sjunger.

Vaaren er nu kommen nær,
Dagene sig længe,
Vaaren har I Piger kiær,
Blomster groe i Enge;
Dog I skal i sene Aar
Mindes, at I saae en Vaar
Med bedrøvet Øie.

Ak, thi før sig op af Jord
Blomsten kunde trænge,
Falmede en Blomst i Nord,
Som skal mindes længe:

Villemoes var Blomstens Navn,
Og ei glemmes tunge Savn
Midt i Blomsterflokken.

Han var Dreng, men stod som Mand,
Medens I var spæde,
Staae og slaae for Fædreland
Var den Unges Glæde;
Strømmen gaaer mod Kiøbenhavn,
Kongedyb er Strømmens Navn,
Der blev Helten viet.

Legen med den røde Bold
Paa de vaade Enge
Altid var fra Hedenold
Leg for danske Drenge;
I den Leg og i den Roes
Bagest gik ei Villemoes,
Britten det har vidnet.

Drengen voxte op til Mand,
Barnlig dog i Sinde,
Maatte han paa Sø og Land
Alle Hjerter vinde:
Sømænd bare ham paa Haand,
Og den fagre Lilievaand
Gav ham sin at kysse.

Gierne han paa Haand og Mund
Hende kysse vilde,

Lod sig og en liden Stund
Vel i Snarer hilde;
Men han var og blev en Mand,
Kiæk han drog til fremmed Land,
Manddoms Værk at øve.

Sælsomt i hans Aand det lød:
Hører du, det dønner!
Dannemark er stedt i Nød,
Kalder sine Sønner!
Og som gamle Danmarks Søn
Fløi han mod det høie Døn,
Fædreland at værge.

Ak! den Giæve kom og saae
Fædrelandet bløde:
Hvor de stolte Snekker laae,
Var saa tomt og øde;
Disse Snekker var hans Hjem,
Han opvoxed mellem dem,
Stred i deres Skygge.

Dertil var fra Hedenold
Hid til sidste Dage
Disse Snekker Danmarks Vold,
Vold foruden Mage;
Sorg og Harm i Heltens Sind
Maatte da vel gange ind,
Følge ham til Graven.

Vinter led, og Isen brast:
Over brede Vande
Christjan med sin høie Mast
Lod fra Norrig stande;
Helten stod saa rørt i Sind,
Store Taarer faldt paa Kind,
Der han Snekken skued.

Kiære Snekke, hilset vær!
Saa tog han til Orde,
Sømmelig er vist din Færd
Med de høie Borde;
Ak, men det er Hjertesorg,
At kun af den stolte Borg
Staaer et enligt Kammer!

Høie Magter, I som slog
Dannemark med Jammer,
Lad mig til min Afgang dog
Boe i dette Kammer!
Men skal ogsaa det forgaae,
Lad mig først da Bane faae
Paa dets røde Tilje!

Snekken seiled under Ø,
Kæmper var omborde,
Vikinger laae trindt paa Sø,
Dog den seile turde;

Vikinger sig flokked brat,
Leired sig i dunkle Nat
Om den prude Snekke.

Hist i Nord gaaer Odden ud
Mellem høie Bølger,
Der blev Døn af stærke Skud,
Christjan ei sig dølger;
Men som gamle Christian
Staaer han fast paa danske Strand,
Skiøndt hans Blod udrinder.

Bretlands Viking! har du Mod
Til med mig at sande,
At du maatte give Bod
Til de danske Vande:
Bod til gamle Dannebrog,
Som du nys uheiset tog
Med saa ringe Møie?

Snart ei saaes meer dit Flag,
Om for dine Skibe
Hvad du gav for Christjans Vrag
Prisen skulde blive;
Ringe blev paa Hav din Roes,
Om du fandt en Villemoes,
Paa hvert Skib, du borded.

Villemoes! du maatte gaae,
Andet Hjem at finde,

Taarer i vort Øie staae,
Men de tør ei rinde;
Ak! thi vilde vi, at du
Skulde vanke her endnu,
Christjan overleve?

Herren var det, som til sig
Kaldte Livets Flammer,
Ved hans Tempel til dit Lig
Lave vi et Kammer,
Over dine Kæmpebeen
Reise vi en Bautasteen,
Give Stenen Mæle.

Hører det, I Piger smaa!
I maae ikke græde;
Men naar over Eng I gaae
Mellem Vaarens Spæde,
Binder da af dem en Krands,
Parrer Blomsterne med Sands
Til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
Sjunger den da mangen Gang
I de stille Lunde!
Sjunger den ved breden Strand,
Naar hen over hviden Sand
Voven sagte triller!

4. Indskrift paa Oddens Mindesteen.

(1809.)

De Snekker mødtes om Nat paa Hav,
Og Luften begyndte at gløde,
De leged alt over den aabne Grav,
Og Bølgerne gjordes saa røde.

Her er jeg sat til en Bautasteen,
At vidne for Slægter i Norden:
Danske de vare, hvis møre Been
Under mig smuldre i Jorden,
Danske af Tunge, af Æt og af Id,
Thi skal de nævnes i løbende Tid
Fædrenes værdige Sønner.

---

5. Knud Lavard.

(1809.)

Saa gladelig farer jeg hen over Land,
Mit Øie har Stjernerne fundet,
Nedsænket i Hav er nu Solluens Brand,
Og Dugdraaben Støvet har bundet;
I Skumringen vinker den kølige Lund
Nu alle Smaafugle til natlige Blund,
Og Blomsten alt blunder i Enge;

Paa Himmelen tindre de Stjerner saa smaa,
Saa tindre de Smaalys i Hytternes Vraa
Og lyse de Bønder til Senge.

Hvi flygter hist hver Stjerne bort?
Og hvi mon over Skoven ruger
Den Sky saa sort?

I Haraldsted sad Hertug Knud
I Julefestens Dage,
Ved Aften treen i Sal et Bud
Og talede saa fage:
I høre mig nu, Hertug Knud!
I komme flux i Skoven ud,
Kong Magnus eder bier!

Og det var Eriks djærve Søn,
Saa brat han sprang fra Borde,
Men Ingeborg ham drog i Løn,
Og saa tog hun til Orde:
I ride ei, min Herre god!
Thi vist det gielder eders Blod,
Kong Magnus vil jer svige.

Ei er jeg som en Kvinde ræd,
Og Magnus er min Frænde,
Saa talte han, men Kvinden græd
Og bad i stor Elende;

O! drag ei denne onde Færd!
Men tænk paa Fostret, som jeg bær
For eder under Hjerte!

Han klapped hende under Kind
Og sagde: Vær ei bange!
Men der hun saae ham, stolt i Sind,
Heel vaabenløs at gange,
Med Graad og Suk da gik hun hen
Og spændte Sværdet ved hans Lænd,
Bad ham med Gud at fare.

Og det var hellig Hertug Knud,
Og Sivard, Saxlands Sanger,
De rede flux af Byen ud
Alt paa den rappe Ganger;
Men der de rede hen ad Snee,
Fru Ingeborg hun tyktes see
Om Knud et Jordelagen.

Og der de komme ud fra By,
Tog Sivard til at kvæde,
Saa sørgelig det klang i Sky,
At Knud han maatte græde:
Om Grimhilds Svig var lagt det Kvad,
Der hun tillaved blodigt Bad
For sine Brødre baade.

Heel fager er den gamle Sang,
Saa mælte Knud med Blide,
Men altfor ynkelig den klang
Dog her ved Nattetide.
Saa hug han Sporen dybt i Hest
Og reed, alt som han kunde bedst,
Sit Dødningrid til Skoven.

Fru Ingeborg saa eenlig sad
I Salen med stor Kvide,
Og inderlig til Gud hun bad,
De Taarer flød saa stride;
Men der det var ved Midienat,
Da banked det paa Døren brat
Dog Ingen var derude.

I Blod og Bryst en Rædsel foer
Og stemmed hendes Aande,
Som uden Liv hun sank til Jord
Udi sin store Vaande;
Og det var i den samme Stund,
Da dræbtes Knud i mørke Lund
Af Magnus og hans Svende.

Saa myrded de den Herre from,
Det Gud tilstede vilde,
Til Vidne om hans Helligdom
Udsprang saa klar en Kilde;
Men hver en Stjerne flygted ræd,

Fra mørke Skov, fra Haraldsted,
Hvor Magnus slog sin Frænde.

Hevnerens Engel alt svæved,
Truende Sværdet han hæved
Over det syndige Folk;
Derfor du, Hellige! døde,
Dobbelt blev Dannemarks Brøde,
Dobbelt blev Dannemarks Straf.

Herren dog saared og læged,
Han er retfærdig og god:
Kilden, som sprang af dit Blod,
Dannemark køled og kvæged;
Kilden, som sprang af dit Blod,
Valdemar hed den paa Jorden,
Samlet med Absalons Flod
Køled og kvæged den Norden.

---

6. Odin og Saga.

(1810.)

Jeg veed saa underfuldt et Land,
Der maae vi Alle bygge,
Enddog det er, som Sol i Vand,

Af Hjemmet kun en Skygge;
Vi bygge der saa trindt og tæt,
Men see dog kun den snevre Plet,
Hvor vore Fødder stande.

Tilbage ei vi skue kan,
For Taagen, som os følger,
Og for os staaer en ligedan,
Som Alt for Øiet dølger;
Dog vandred vore Fædre hist,
Og foran os, det veed vi vist,
Skal vore Sønner bygge.

O, vist vi maatte plat forgaae
I dette snevre Fængsel,
Om ingen Bod vi kunde faae
For al vor dybe Længsel;
Thi, skiøndt vi glemme det saa tit,
Det siges os ved hvert et Skridt:
Her har vi ikke hjemme.

Jeg veed en Bæk saa underfuld,
Den rinder giennem Landet,
Og det, som lagdes under Muld,
End speiler sig i Vandet:
Den kommer fra vort Fædreland,
Vort Billed skal i dybe Vand
Og vore Sønner skue.

Naar Foden er af Vandring træt,
Paa Bækkens Bred vi hvile,
Hvor Fædres Skygger trindt og tæt
Forbi vort Øie ile;
Hver Blomst, som stod paa Bækkens Rand,
Sig speiler i det klare Vand
Og blinker os imøde.

Dog stille kan den Bæk ei staae,
Den stadig maa henrinde,
Og Skyggerne den følge maae,
De komme, og de svinde;
Da vorder Barmen tung og hed,
Og Vemodstaarer trille ned,
Alt som i Bæk vi stirre.

Jeg veed en Borg saa høi og prud,
De Støtter, som den bære,
Af Marmelsten ei skares ud,
De ikkun Straaler ere,
Som sprang fra Bækkens dybe Bund,
Og dog den har saa fast en Grund,
At den kan aldrig synke.

I Borgen er en herlig Sal,
Der sidde Guder inde
Og skue over Bjerg og Dal,
Den eies af en Kvinde:

Hun nævnes Saga i vort Nord,
Men kiendes vidt og bredt paa Jord,
Og dyrkes, hvor hun kiendes.

I tvende Bægre øser hun
Af Bækkens klare Bølger,
Og Runer staae paa Rand og Bund,
Dem megen Styrke følger:
Dem Odin skar med kunstig Haand,
De brat kan løse Tungens Baand,
Og Synet kan de styrke.

Ved Saga sidder Odin næst,
Og kløgtig falder Talen,
Den Askurs Søn, de unde bedst,
Ham række de af Salen
Et Bæger med den stærke Drik,
Da standse Skygger for hans Blik,
Han kan dem ret beskue.

Da sjunges der saa lystelig
Om Fædrenes Bedrifter,
Og Tiderne udfolde sig
Saa bredt i Sagaskrifter;
Da løftes Taagen meer og meer,
Saa mangt et Glimt da Øiet seer,
Fra Hjemmet vist de komme.

---

7. De hellige tre Konger.

(1810.)

Deilig er den Himmel blaa,
Lyst det er at see derpaa,
Hvor de gyldne Stjerner blinke,
Hvor de smile, hvor de vinke
Os fra Jorden op til sig.

Kommer, Smaa, og hører til!
Jeg for eder sjunge vil
Om saa lys og mild en Stjerne,
Jeg det veed, I høre gierne:
Himlen hører eder til.

Det var midt i Julenat,
Hver en Stjerne glimted mat,
Men med eet der blev at skue
Een saa klar paa Himlens Bue,
Som en liden Stjernesol.

Langt herfra i Østerland
Stod en gammel Stjernemand,
Saae fra Taarnet vist paa Himlen,
Saae det Lys i Stjernevrimlen,
Blev i Sind saa barneglad.

Naar den Stjerne lys og blid
Sig lod see ved Midnatstid,
Var det Sagn fra gamle Dage,
At en Konge uden Mage
Skulde fødes paa vor Jord.

Derfor blev i Østerland
Nu saa glad den gamle Mand;
Thi han vilde dog saa gierne
See den lyse Kongestjerne,
Før han lagdes i sin Grav.

Han gik til sin Konges Slot,
Kongen kiendte ham saa godt,
Hørte og med Hjertens Glæde,
At det Lys var nu tilstede,
Hvorom gamle Spaadom lød.

Han med Søn og Stjernemand
Flux uddrog af Østerland,
For den Konge at oplede,
For den Konge at tilbede,
Som var født i samme Stund.

Klare Stjerne ledte dem
Lige til Jerusalem,
Kongens Slot de gik at finde,
Der var vel en Konge inde,
Men ei den, de ledte om.

Klare Stjerne hasted frem,
Ledte dem til Betlehem,
Over Hytten lav og lille
Stod saa pludselig den stille,
Straalede saa lyst og mildt.

Glade udi Sjæl og Sind
Ginge de i Hytten ind,
Der var ingen Kongetrone,
Der kun sad en fattig Kone,
Vugged Barnet i sit Skiød.

Østerlands de vise Mænd
Fandt dog Stjernen der igien,
Som de skued i det Høie,
Thi i Barnets milde Øie
Funklende og klar den sad.

Den var dem et Tegn saa vist,
At de saae den sande Christ,
Derfor neied de sig glade,
Offrede paa gyldne Fade
Røgelse med søden Lugt.

Vil I Smaa ei ogsaa gierne
See den lyse, milde Stjerne,
For den Konge dybt jer neie,
Som Guds Rige har i Eie
Og vil lukke jer derind?

Seer jer til den Himmel blaa
Med de gyldne Stjerner paa!
Der den Stjerne ei I finde,
Men den er dog vist derinde,
Over Jesu Kongestol.

Thi det Barn, som var paa Jord,
Blevet er en Konge stor,
Og han sidder nu deroppe,
Over alle Stjernetoppe,
Hos Gud Faders høire Haand.

Neier eder kun, I Smaa!
Han fra Himlen seer derpaa;
Sender ham med Hjertens Glæde
Lov og Priis til høie Sæde!
Det er Røgelse for ham.

Stjernen ledte vise Mænd
Til nyfødte Konge hen,
I har og en saadan Stjerne,
Og naar I den følge gierne,
Komme I til Jesum vist.

Denne Stjerne, lys og mild,
Som kan aldrig lede vild,
Er hans Guddomsord det klare,
Som han lod os aabenbare
Til at lyse for vor Fod.

8. Morten Borup.

(1811.)

Alt som det ringed til Aftensang
Saa sødt i Sky,
Paa Gadestævne Hovhornet klang
I Borup By:
Jer Hjølli flux I hvætte maae,
I Morgen I skulle til Hove og slaae,
Og tæt stander Græsset i Enge.

De Bønder gange paa Rad saa tæt,
Alt som de maae,
Og synt det vorder paa hver en Plet,
Hvor de fremgaae;
Den Foged gaaer dem tæt i Spor,
I Munden han haver kun Eder for Ord,
Og Pidsken han haver ved Side.

I Enge ganger en Ungersvend,
Ved Sø saa nær,
Sin Hjølli fører han som en Pen,
Han er saa sær;
Ei paa sin Dont og knap paa Eng
Saa dybt monne grunde den liden smaa Dreng,
Hvor monne hans Tanker da være?

Hist kneiser Borgen med røde Tag
Paa Bakkens Top,
Og Tanken flyver fra grønne Mag
Til Borgen op;
I Dalen her, i Skovens Ly,
I Sø sig mon speile saa vakker en By,
Der sysle de Tanker saa gierne.

Sig hvælver over den Borg og By
En Himmel blaa,
Og Noget er der end over Sky,
At tænke paa;
De Bønder slaae den grønne Eng,
I Himlen hos Gud er den liden smaa Dreng,
Han er der med Sind og med Tanke.

Den Foged mæler saa onde Ord,
Han bander saa,
At rundt ham, hvor han saa gaaer paa Jord,
Det sortne maa:
Vil du ei bedre slaae paa Eng,
Saa slaaer jeg paa dig nu, du Knold af en Dreng!
Saa i dine Been det skal knage.

Den Smaadreng vaagner, og ikke seen
Er nu hans Gang,
Sin Lee han hugger saa haardt i Steen,
At Gnister sprang;

Nu frem da maa den Strygespaan,
Der Leen ham klinger saa liflig i Haand,
Den Smaadreng han glemmer sin Vaande.

Han staaer og stryger saa langt og tit,
Han tænker paa
De Lilier, Gud udi Linet hvidt
Mon klæde saa,
At Kongen ei en Klud saa fin,
Og Dronningen ikke saa fagert et Lin
Mon have i Borgen deroppe.

Han ynkes over de Lilier smaa
I Dragt saa pæn:
Saa mangen Blomme fra Rod vi slaae
Hel fin og væn;
Gik alle Konger end paa Rad,
De mægted dog ikke det ringeste Blad
At skabe og sætte paa Nelde.

Den Foged mæler forvovne Ord,
Han bander saa,
At under hannem den stærke Jord
Vist synke maa;
Den Hjølli klinger høit paa Eng,
Hist løber saa saare den liden smaa Dreng,
Han lyster ei længer at bie.

Nei, see mig til den Knold af Dreng,
Den dovne Hund!
Her smider han jo sin Lee i Eng,
Men bi du kun!
Jeg nok engang paa dig faaer Hold,
Du løber vel dog ikke Pokker i Vold,
Da skal jeg dig lære at læse.

Det svarer Dvergen alt under Slot:
Ja bi du kun!
Og Vætten snakker derom saa smaat
Paa Søens Bund;
Den Foged knap paa ham faaer Hold,
Han løber dog slet ikke Pokker i Vold,
Men Pokker han løber af Syne.

Heel hvast han løber fra Skanderborg
Ad Kongevei,
At komme fort, det er al hans Sorg,
Han stilles ei,
Før Borgen staaer som Røg i Sky,
Før Kirken han seer udi Stillinge By;
Da maa han saa bitterlig græde.

Den Fod blev stille, men vidt og vildt
De Tanker foer:
Gud naade mig arme Gangerpilt!
Saa faldt hans Ord,

Jeg vidt og bredt har ingen Ven,
Og hvor i al Verden skal jeg nu gaae hen?
Og hvor skal jeg finde min Føde?

Den Sydvind suser saa sagte hen
For arme Dreng,
Og Sagn den bærer om Liliers Ven
Til hver en Eng;
Den Smaadreng saae, hvor frem han kom,
Sig neie hver Lilie saa venlig og from,
I Takt efter sjungende Fugle.

Paa Himlens Konge nu tænke maa
Den fromme Dreng,
Som klæder Fugle og Lilier smaa
I Luft og Eng;
Nu styrkes brat den svage Tro,
De Tanker saa vilde sig lægge til Ro,
De Fødder de vorde saa rappe.

Sankt Klemmen løfter saa høi og guul
Sin Kirketop,
Der klædes Drenge, som Blomst og Fugl,
Og fødes op
Til Lilier i Guds Urtegaard,
Til Fugle, som sjunge i Vinter og Vaar
Alt under den hellige Bue.

Hver Pebling sidder med Pen og Bog,
Alt som han maa,
Forknyt i Vækten den gamle Pog
Hos Poge smaa;
For Vækt og Skiæg han Gloser faaer,
Før end udi Bog han en Glose forstaaer;
Hans Aar ere fire og tyve.

Men læs dog ei dine Øine ud,
Du Bondesøn!
Dog nei, du taler for tit med Gud
I ivrig Bøn:
Det styrker baade Syn og Tro,
Og naar du dig sulten maa lægge til Ro,
Du fastede glad til Guds Ære.

Det er den hellige Mortens Nat;
I Kirkechor
De Lamper brændé endnu saa mat
Om Alterbord;
Det er saa seent ved Midnatstid,
Men Morten er dreven heel underlig did,
Til Gud og Martinus han beder.

Alt som han stander i dunkle Nat
I Kirkechor,
De Lamper klare sig op saa brat
Med Lue stor:

Det vorder hardtad lyst som Dag,
Og Klokkens det ene, det festlige Slag
Forkynder den hellige Morgen.

Heel underlig udi Sjæl og Krop
Han monne staae,
Det kryber i ham fra Taa til Top,
Han knæle maa:
Paa Altertavlen seer han hen,
Der hænger paa Korset den Synderes Ven,
Hver Helgen sig bag ham mon skjule.

Han seer og stirrer saa fast og vist,
Han græde maa;
Thi aldrig før han saa klart i Christ
Sin Frelser saae;
Han siger, hvad ham siges til:
Jeg sværger, saalænge min Herre det vil,
I Skolen jeg tro ham vil tjene.

Det er den hellige Mortens Nat
I Syd og Nord;
Og der de Lamper sig klared brat
Om Alterbord,
Da fødtes til Sankt Mortens Fest
I Saxland saa vakker og munter en Giest,
Og Morten saa monne han hede.

En Steen sig dølger her under Jord,
Paa Kirkegaard,
Ei Navn og Titel, slet intet Ord
Paa Stenen staaer;
Men udi Kors er Greb og Riis
Kun lagt paa den gamle enfoldige Viis;
Hvem monne herunder sig hvile?

Her hviler Manden, som Gud udsaae
Til med sit Riis
At tugte op af de Poge smaa
En Johan Friis,
Hans Tausen og end Bisper to:
Af Borup de lærte paa Christum at troe,
Af Luther hans Død at forkynde.

Det er den hellige Mortens Nat;
I Kirkechor
De Lamper brænde saa sygt og mat
Om Alterbord;
O, mon de sig vil klare brat?
O, monne en Luther der fødes i Nat?
O, monne en Borup det mærke?

---

9. Bisp Vilhelm og Kong Svend.

(1812.)

At nær ved Kirke stander Slot,
Det sagtens kan sig føie,

Men Haand i Haand man Bisp og Drot
Kun sjelden seer for Øie;
Dog Danmark saae som Ven hos Ven
Vilhelmus Bisp og Konning Svend.
De Venner ene lignes kan
Ved David og hans Jonathan.

Alt med de Venner Verden saae
Saa underlig en Handel;
Hvad Verden aldrig kan forstaae,
Det er de Frommes Vandel:
De tugte mest, hvem de har kiær,
Det kalder Verden Daarefærd;
De følges ad i Død og Grav,
Det kalder Verden Galenskab.

Det var en hellig Julefest,
Og Kongen gjorde Gilde,
Velbaaren var hver Julegiest,
Men Mangen døde ilde:
Hver Giest blev hed af Mjød og Viin,
Det bøded mangen Ridder fiin.
For Viin og Vrede vogte sig
Hver christen Drot paa Jorderig!

Det ringed efter hellig Skik,
Det var en Nyaars-Morgen,
Og Bispen ind i Kirken gik,
Han gik derind med Sorgen;

O vee! en Tidende saa ond
Ham bar den aarle Morgenstund.
Og Villum elskede Kong Svend,
Som Jonathan sin Hjertensven.

Der var en Plet paa Chorets Gulv,
Den var saa rød at skue,
Den kom, da Knud lod myrde Ulv
Alt i den Kirkestue;
Nu lavet var der rundt omkring
Af Ulvens Søn saa rød en Ring.
Vel sørge maatte Kongens Ven;
Thi Ulvens Søn det var Kong Svend.

Kong Svend han axlede sit Skind,
Han lod sig Sværd omspænde,
Han agted sig i Kirken ind
Med Riddere og Svende;
Derinde lød en Nyaars-Sang,
Men huult og mat fra Chor det klang,
Om mørken Bisp og røden Flod
De sorte Klerke blege stod.

Sig føie Stunder Kongen gav,
Han vilde brat indgange,
Men der stod Bispen med sin Stav
I Messeklæder lange;
Han løfted Stav og stødte Pig
Mod Kongens Bryst saa dristelig.
De Frommes Kiærlighed er sær,
De tugte mest hvem de har kiær.

Hvad vil du Ulv i Faareflok?
Saa mæled Christi Hyrde,
Fikst du endnu af Blod ei nok,
Har end du Lyst at myrde?
Nei, gak herfra, du Ildværksmand!
Og viid, du est i Kirkens Band!
Men Villum elsked dog Kong Svend
Som Jonathan sin Hjertensven.

De Hirdmænd gik paa Bispen ind
Alt med de dragne Sværde,
Men Herrens Præst ei veg et Trin,
Han var ei at forfærde;
Guds Engle stod ham bi og nær
Og døvede de hvasse Sværd,
Han tænkte kun paa Gud og Svend,
Sin kiære faldne Hjertensven.

Alt som en Støtte stiv og kold,
Og bleg som Lig i Jorde,
Saa stod en Stund den Konning bold,
Dernæst han tog til Orde:
O, rør ham ei! han staaer i Gud,
Han staaer paa Vagt for Christi Brud!
Saa maatte mod den Herre bold
Fra Kirke gaae før Messehold.

Bisp Villum staaer for Alterbord,
Sit Kyrie han kvæder,
Kong Svend han kysser sorten Jord
I Pønitense-Klæder:

Der ligger han med nøgen Fod,
Hans Pude er en Taareflod;
Men hvo den meste Pine led,
Det Gud i Himmerig kun veed.

Sit Kyrie eleison kvad
Den Bisp med Graad og Smerte:
Miskund dig, Herre, og forlad!
Bevæg din Tjeners Hjerte!
Med Amen lød i Kirkechor:
Kong Svend han kysser sorten Jord!
Fra Altret brat den Biskop gik
Med Graad paa Kind og Fryd i Blik.

For Kirkedør Bisp Villum stod
I Messeklæder lange,
Og Kongen laae i Taareflod
Saa angerfuld og bange;
Han skjalv for Gud, som hevner Blod,
Han skrifted for den Herre god;
Og naar der skriftes saa paa Jord,
Da vorder Fryd i Englechor.

Du Angers-Taarer har udøst,
Saa monne Bispen tale,
Af Kirkens Band er du udløst,
Og Gud dit Sind husvale!
Saa tog han Kongen i sin Favn,
Velsigned ham i Jesu Navn;
Og Villum elskedes af Svend,
Som David af sin Hjertensven.

Kong Svend han stod i Guld og Staal
Med sørgelig Gebærde,
Saa gjorde han sit Skriftemaal
For læge Mænd og lærde:
Han Kirken gav saa rig en Bod,
Og Taarer i hvert Øie stod;
Men ved det Skriftemaal i Nord
Guds Fugle sang et Gammens-Chor.

Nu frygted Svend af Hjertens Grund
Sin Gud og tog sig vare,
Og der nu kom hans Tid og Stund
Fra Verden at bortfare,
Et Tegn man paa de Venner saae,
Som Verden aldrig kan forstaae:
At følges ad i Død og Grav,
Det kalder Verden Galenskab.

Bisp Villum stod i Kirkechor:
Nu graver flink, I Svende!
Og graver bredt, thi brat i Jord
Skal sænkes Kister tvende,
Og være vil jeg hos Kong Svend
I Graven end, som Ven hos Ven.
De Venner ene lignes kan
Ved David og hans Jonathan.

Det klang saa huult i Choret hen
Alt fra det dybe Stade:
Vi bygge Huus til døde Mænd
Med Hakke og med Spade!

Er du deroppe død, saa ti!
Men est du levende, da bi!
De vidste ei, man elske kan
Som Villum og som Jonathan.

Vilhelmus svang sin Bispestav,
Da bævede de Svende;
I grave skal i Hast en Grav,
Der rummer Kister tvende!
Har Ormene kanskee jer lært,
At Alt er Tant, som tykkes sært!
Min Kiste skal i Jorden staae,
Naar de med Svend til Graven gaae.

Og det var Rigens gode Mænd,
De ginge med den Døde,
Den Bisp uddrog med Klerk og Svend,
Det Konge-Lig at møde;
Det blev saa underlig en Færd:
Han mødtes med den Herre kiær,
Alt som hos Gud man tænke kan
At David mødte Jonathan.

Den Bisp uddrog til Jordefærd
Med lærde Mænd og Klerke,
At Kongens Lig var brat heel nær,
Han paa sig kunde mærke:
Hold stille nu, du Kiøresvend!
Tilfods jeg møde vil min Ven.
De mødtes, som man vide kan
At David mødte Jonathan.

Han bredte ud sit Klædebon
Og knælede med Smerte,
Mod Himlen løfted han sin Haand,
Til Himlens Gud sit Hjerte;
Han bad saa inderlig og tyst,
At Engle hørte det med Lyst:
De Sjælen bar saa sagte hen,
Hos Gud den fandt sin Hjertensven!

Han hviler blødt og sover sødt,
Saa hviskede de Klerke.
At Legemet var koldt og dødt,
Tilsidst de fik at mærke;
Og med sin Kaabe, med sin Stav
Hans Lig, før Kongens, kom i Grav.
De Venner ene lignes kan
Ved David og hans Jonathan.

At nær ved Kirke stander Slot,
Det sagtens kan sig føie,
Men Haand i Haand man Bisp og Drot
Kun sjelden seer for Øie.
Dog Danmark saae som Ven hos Ven
Vilhelmus Bisp og Konning Svend;
Det end har seet et andet Par
I Absalon og Valdemar!

10. Mester Ole Vind.

(1812.)

Hvor Mure stande nu i Gruus
I Axelstad saa lave,
Der stod engang Vor Frues Huus
Alt over Bispegrave,
Der klang saa mangt et helligt Ord,
Der viedes i høie Chor
Saa mange Guds Udvalgte.

Og det var Mester Ole Vind
Alt med den skarpe Tunge,
Med Aandens Sværd han trængte ind
Paa Gamle og paa Unge;
Det trængte ind til Marv og Been,
Og ramte det en Hjerte-Steen,
Da maatte Øren klinge.

De Hofmænd ginge spodske ind
Alt paa de høie Stole,
Og dobbelt ivrig udi Sind
Da prækede Hr. Ole:
Han præked om de bløde Skind,
Hvori sig Daarer svøbe ind,
Om Mænd i Kongers Gaarde.

Jo der, saa faldt hans hvasse Ord,
Der skal man Christne finde!
Ja, Christen-Folk om Drikkebord
Med Kande, Kruus og Kvinde!

Og saa Guds Ord i Hyldekrog,
Hvor, bundet hardt i Spændebog,
Det ligger som en Fange!

For Felix vel Sanct Povel kom
At stande mange Gange,
Men hed det: Kydskhed, Lov og Dom,
Saa blev vor Felix bange,
Saa hed det: gaa du kun dit Skud!
Jeg har saa travlt, du skal faae Bud,
Naar jeg faaer bedre Stunder.

Ja vist! Guds Ord skal nok faae Bud,
Naar høfligt det vil være,
Og strege ind det sjette Bud,
Det er saa tungt at lære:
Ja, derfor blev Herodes vred
Paa Døberen, den Høflighed
Guds Ord kan aldrig lære.

Og der kom Bud fra Kongens Gaard.
(Nu gielder det, Hr. Ole!
Et dygtigt Tak for sidst I faaer
Nok fra de høie Stole.)
Og der han kom for Kongen ind,
Da hed det: Mester Ole Vind!
Hvorom er det, I præker?

„Om hvad der i min Bibel staaer,
„Om hvad der skeer paa Jorden.“

Hvad præked I da om i Gaar?
I slog jo ned som Torden.
„Om hvad der i min Bibel staaer:
„Om Synderne i Kongens Gaard.“
Den Præken gad vi høre!

Hr. Ole holdt sin Præken om,
Saa brændende i Aanden,
Og der han hardt ved Amen kom,
Han slog til Lyd med Haanden:
„Det var, Guds Død! de samme Ord
„Om Løgn og Letlen, Drik og Hoer,
„Som i Vor Frue Kirke!“

Og der kom Bud fra Kongens Gaard.
(Nu gielder det, Hr. Ole!
Et dygtigt Tak for sidst I faaer
Nok fra de høie Stole.)
Og der han kom for Kongen ind:
God Dag Vor Præst! nu Mester Vind!
Nu skal Guds Ord til Hove!

„Nei, ellers Tak, høibaarne Drot!
„Det giør slet ingen gode,
„Jeg siger Sandt, og har Kalot,
„Men ingen Hofmands-Node;
„Man har for Ordsprog hertillands:
„Hvad vilde Spurv i Tranedands,
„Og Ugle mellem Krager?“

Men det var fjerde Christian,
Og nu tog han til Orde:
I er en dygtig Præstemand,
Og præked, som I burde;
De Hofmands-Noder lee Vi ad,
Tag tre Kalotter, om I gad!
Og Sandhed vil Vi høre.

II. Freden.

(1813.)

Fæderneland!
Da i Barndoms Aar,
Fæderneland!
Da i Ungdommens Vaar
Paa dine Heder og i dine Lunde,
Ved dine Bække og ved dine Sunde,
I dine Vange jeg vandrede om,
Ikke da hørte jeg Lyd af Kartover
Hvirvle sig hen over Vange og Vover;
Dengang jeg hørte kun Fuglenes Sang,
Dengang jeg hørte kun Klokkernes Klang,
Hørte kun Brølen og Bøgen af Kvæg,
Hestenes Vrinsken og Faarenes Bræg,
Glammet af Hunde og Lyden af Horn,
Leernes Sang over segnende Korn,
Bøssernes Bulder til Jagt og til Lyst,
Bølgernes Slag mod den venlige Kyst.

Broder og Søster paa Fjeld og i Vang!
Følg mig, ja reis paa den tonende Sang
Med mig tilbage
Ind i de flygtede Dage,
Did, hvor i Fredens Paulun
Aldrig Trompet og Basun
Kaldte til Kamp,
Hvor det ei tænktes, at Damp
Kunde i Norden forkynde
Blodbad og svovlede Brynde!
O! det var Dage, da glade i Sind
Karle kun hvæssed de klingende Segle,
Laded kun Bøsse til Ræv og til Hind,
Bladebygs Hare og pippende Hjeile!
O! det var Aftner, naar sødt over Vang
Klokkerne sendte den venlige Klang,
Kaldte ad Folket paa Mark og i Enge,
Kaldte til Andagt og kaldte til Senge!

Fædreland! ja, paa din smilende Kyst
Fordum jeg stod, og det sang mig i Bryst,
Naar dine Fugle i kølige Lund
Kvidrende sank i et sommerligt Blund.
Naar, som med Lyst, under venlige Kiøle
Trillende Vove mig tyktes at nøle,
Naar det saa hen over Vangen fra By
Klinged fra Taarnet saa liflig i Sky,
Tonede Fred og hjemkaldte til Hvile,
Lokkede ømt til at sukke og smile.

Da var vel Timen i Lund og paa Enge
Livlig at røre de stemmede Strænge?
Timen kanskee, men ei Timen for mig:
Maalløs jeg var, naar det sang i min Barm,
Greb jeg i Strængen, da toned kun Harm,
Huult som en Storm over Grave det lød,
Brusede vildt: jeg er død!
Først da fra Axelstad Luerne svang
Høit sig i Sky,
Kom under Vaabnenes Gny
Liv i min Sang.
Ja, da for Dannemarks Smerte
Saaret oplod sig mit Hjerte,
Der jeg saae Dannebrog svømme
Husvild paa elskede Strømme,
Der jeg saae Fiendernes Snekker
Skride i brammende Rækker,
Fædres vanærede Navne
Bag paa de røvede Stavne,
Hørte de bretske Kartover
Buldre paa Beltenes Vover, —
Da slog jeg Skjaldenes Harpe,
Den haver Strænge af Staal,
Tonerne ere saa skarpe,

Brage! ja Brag er dit Maal!
Fædreland! ja, jeg har leget og sjunget,
Alt som naar Sværd monne klirre paa Skjold,
Og giennem Buldret en Røst haver runget,
Alt som en Røst fra din Hedninge-Old.

Altid jeg sang hvad jeg havde i Sinde,
Kamp var min Sang, thi det kæmped derinde;
Kæmpe vi maae i den løbende Tid,
Livet herneden er Strid.
Stride maa Aanden saa saare hernede,
Førend sin Vinge den mægter at brede;
Stride maa Aanden med Vind og med Vinge,
Før den til Himlen sig mægter at svinge;
Kun om den Seirendes saarede Tinde
Palmer og Evigheds-Blommer sig vinde;
Længe i Kamp sig maa røre vor Tunge,
Før den om Freden kan værdelig sjunge;
Aldrig et Hjerte i Kiærlighed smelted,
Førend sig Blodet først brusende velted.
Hvo kiender Freden og har ikke stridt!
Hvor er den Frelste, som Intet har lidt!

Fæderneland!
Naar jeg vanker i Vang,
Vanker i Lund og ved bølgende Strand,
Naar efter Klokkernes Klang
Ikkun forgiæves jeg lytter,
Naar jeg den snehvide Gubbe maa see
Famlende stryge den vaklende Lee,
Naar jeg fra Kvinden, som holder paa Ploven,
Hører et Suk til vor Fader foroven,
Naar jeg maa høre Kartovernes Brag
Dundre saa vredt under Fiendernes Flag, —
Ikke jeg sørger, fordi du maa stride,
Sørger kun over, at ikke i Tide

Ret du fornam, hvad der hører til Fred,
At du i Tide ei stred!

Hvad var din Fred i de rolige Dage,
Som du saa sa..re nu ønsker tilbage?
Havde Guds Fred du i Hjertet da inde,
Stred du i Aanden for Krandsen at vinde,
Takked du Herren i Vang og paa Bænk,
Munter og rørt for Hans h«rlige Skienk?
Bad du om Vagt af Hans hellige Leire,
Bad du om Kraft til at kæmpe og seire?
Var dig den udvortes Fred kun en Skygge
Af hvad der er, hvor de Salige bygge?
Længtes du sukkende efter at flytte
Over i Fredens den hellige Hytte,
I det Paulun, der har Nagler saa faste,
At ingen Storme det mægter at kaste,
Ja, i den Englenes Bolig,
Som har det Navn, den er rolig,
Hvor uden Graad vi kan smile,
Hvile, som Gud monne hvile,
Hvile som Straaler i Sol,
Hvile i Sang for den Eviges Stol?

Fæderneland! naar om Helligdags-Morgen
Klokkerne klang,
Mon du dig laved i Hytten og Borgen
Aarle til Gang?
Og naar det ringede sammen,
Flokkedes da dine Børn med Gammen,

Vrimled fra Stier og Gader
Gamle og Unge i Kirkerne ind?
Fyldte med Andagt i Sind
Skarerne Stole og Stader?
Svunge sig høit udi hellige Psalmer
Hjerterne glade fra Jord?
Stirrede Aanden paa Evigheds Palmer?
Sænkede Sjælen sig dybt i Guds Ord?

Klokke, naar med dine Klukke
Sødt du til Hvile indbød,
Hørte du ei giennem Glugge,
Hvordan det lød:
For mine Agre og for mine Kunder,
For mine Øxen og for mine Faar,
Og for den Kvinde, jeg tog mig i Gaar,
Fattes til Hvile mig Stunder!

Fæderneland!
Hvad var din Fred i de rolige Dage,
Som nu saa saare du ønsker tilbage!
Hvad er vor Fred, naar vi glemme
Huset, hvor Freden har hjemme!
Hvad er vor Fred, naar vi grue,
Gyse for Kirkegaards-Stue!
Fred har vi havt, thi saa dybt i vort Bryst
Ligger en Længsel og luer en Lyst
Efter den søde, velsignede Fred.
Aldrig for Guld dog mon græde
Hvo som af Guld ikke veed,

Dog græder nyfødte Spæde
Alt efter Fred;
Dog er det Freden, vi søge
Aarle ved Moderens Bryst,
Søge i Leg og i Lyst,
Mellem de tonende Bøge
Og paa den blommede Eng,
Søge paa Land og paa Vove,
Søge den og naar vi sove,
Sove i Sind eller Seng.
Fred har vi havt, thi vi have dens Minde,
Freden er tabt, ak, hvor er den at finde?

Fæderneland!
O! gid jeg kunde med Kraft fra det Høie
Giøre et Kors for dit Øie,
Saa det med løftede Laage
Saae over Koglerens Taage,
Saae i den hellige Kilde
Tro sig dit Aasyn afbilde!

---

12. Synden og Døden.

(1814.)

I Verden mon være de Sygdomme to,
Som Verden kan aldrig helbrede,
Og den, som de pine, ei Rist eller Ro
Dog har, mens han færdes hernede,
Ja, mindre forsand
I Dødningeland;
Thi Synden og Døden de hede.

Den første er Moder, den anden er Søn,
De ere saa gamle af Alder,
Dog synes den Kvinde saa ung og saa skiøn,
Hun kurrer og lokker og kalder,
Hun reder saa blødt
Og smiler saa sødt,
Hver Kæmpe maa flye eller falde.

Heel listig den Kvinde forvender sit Navn,
Hun kalder sig Gammen og Glæde,
Sin Slave hun kryster saa kiærlig i Favn,
Paa Roser hun lader ham træde;
Men Kys er, som Smiil,
Saa giftig en Piil,
Det er paa Guds Roser, han træder.

Da blegne de Kinder, da rynkes de Bryn,
Den Synder han giøres saa bange,
Thi for ham sig løfter et grueligt Syn,
En Beenrad han seer at fremgange;
See, det er min Søn,
Saa hvisker i Løn
Den Kvinde, og hans skal du vorde.

Han haver ei Bue, han haver ei Sværd,
Han haver kun Fingrene kolde,
Men komme de Fingre til Hjerterne nær,
Da synke de Kæmper saa bolde;
De isne saa brat,
Og sorteste Nat
Indhyller det bristende Øie.

Den Synder han byder det rødeste Guld
For Lægedom i sin Elende,
Han gruer, han stirrer saa angest paa Muld,
Thi Muldet sig kalder hans Frænde;
For Døden dog groer
Ei Urter paa Jord,
Det monne de Læger bekiende.

O Synder, du maa da for Beenraden flye,
Men ikkun omsonst er din Møie,
Han følger dig fast, naar du reiser af By,
Du seer ham med lukkede Øie;
Dog hør, om du vil,
Hvad underligt Spil
Du kan med den Helkonge drive!

Jeg siger forsand, at dog Urter mon groe,
Med synderlig Styrke og Evne,
De mægte at læge de Sygdomme to,
Men Faa kun til dem vil henstævne;
Thi de voxe ei
Paa alfare Vei
Og ei i de blommede Enge.

Paa skaldede Hede der stander et Træ,
Der falder en Dugg fra dets Grene,
Da spirer og voxer en Urt i dets Læ,
Blandt Golgathas Dødningebene;
Den er ikke sød,
Thi Duggen var rød,
Den bider, den brænder paa Tunge.

Dog, lad den kun brænde og bide heel hvast!
Den haver dog Safter, som due,
Den Beenrad han stirrer da paa dig saa fast;
Og vist maa du gyse og grue
For Moder og Søn,
I Kvinden saa skiøn
Hin ledeste Hex du mon skue.

Vist er det ei Urten, som knuger dig saa,
Men Giften fra forrige Dage:
Med Synd er den kommen, med Sorg maa den gaae,
O, lad dig dog ikke bedrage!
Det hvisker saa tit:
Den Urt, du har bidt,
O kast den, saa stilles din Pine!

Vær døv, om du ellers dig selv haver kiær,
De Stemmer fra Afgrunden komme,
Ved Golgatha ligger en Urtegaard nær,
Der voxer saa faver en Blomme,
O følg mig derind
Med haabefuldt Sind!
Den Urt kan for Døden helbrede.

See vist paa den Grav! den er hugget i Steen,
Mon Urter kan voxe derinde?
Det klinger heel sært, hos de Døde paa Steen
En Urt imod Døden at finde;
Dog, tvivl ei, men tro!
I Grav den maa groe,
Om Grav skal en Blomsterseng vorde.

I Graven sig hviled en Herre saa bold,
Han døde paa Golgathas Hede,
Af Ham haver Synden annammet sin Sold,
Han plantede Urten dernede;
Thi der Han opstod,
Den under Hans Fod
Opsprang som den favreste Blomme.

Den dufter som Rose og Lilie sød,
Dens Blade de skinne og prange,
De lyse, og husvild den dagskye Død
Er vorden i Fædernevange;
O løft den i Haand
Med troende Aand!
Da er den en Evigheds-Palme.

O, knæl da i Støvet for Helten saa prud,
Hvis Urter kan rense og kvæge!
Han døde som Mand og opstod som en Gud,
Og Han er de Fattiges Læge;
Hvad heder vel Han,
Den Herre og Mand?
O! Jesus Han heder med Ære!

---

13. Jyllands Priis.

(1814.)

Der er et Land saa kosteligt
Alt under Nørre-Lide,

Kun eet jeg veed er Landet sligt
Paa Verdens Vesterside,
Det sært i Nord er tunget ud,
Og til en Tunge fiin af Gud
Det er vist og beskaaret.

Det er slet ingen Abildgaard,
Og ingen Blommehave,
Det lysner mest kun lidt i Vaar,
Og Buskene er lave,
Og Lyngen løber langs ad Land
Med Ormeflok og Flyvesand,
Og Bøgen staaer i Stampe.

Men langs med Heden Bække smaa
Sig klare, vævre vinde,
De mødes tit til mægtig Aa,
Og tit i Sø de rinde,
Der lege flink de Fiske smaa,
Og Møllehjul i Dammen gaae
Og varme haarde Stene.

Og Rugen groer paa Heden reen
For Klinte og for Heire,
Og vorder Meel paa Møllesteen,
Hvordan det end mon veire,
Og vorder hvidt og dagligt Brød,
Og Raad der er mod Vinter-Nød,
Mens Lyngen groer paa Heden.

Naar Hveden fiin i Blommeland
For Klinten gaaer tilgrunde,
Og naar for Vind og Savetand
Nedsynke Markens Lunde,
End Rugen groer, og Møllen gaaer,
Og Heden varmer Aar paa Aar,
Og Lyse-Klynen blinker.

Det er slet intet Fugleland
Til høit i Chor at sjunge,
Den Nattergal paa nøgne Sand
Slaaer Trillerne saa tunge,
Og Lundene er kun saa faa,
Og Buskene er kun saa smaa,
Og Bøgen staaer i Stampe.

Dog pippe heel veemodelig
De Hjeiler smaa og spage,
Og klukkende opløfte sig
De Agerhøns saa fage,
Ja, stundom og en Urkok gol
I Dagningen mod Gylden-Sol
Alt paa den brune Hede.

Og aldrig har jeg hørt det før,
Og heller aldrig siden,
Hvor mindelig for Ladedør
Kan kviddre Finke liden,
Naar Jydesvenden, som jeg saae,
Et lille Korn til Fugle smaa
Om Vinterdag udskifter.

Og aldrig slig en Tone sød
Jeg hørte over Vange,
Som den, der over Heden lød
I Lærkens Morgensange,
Den slog saa sødt og fløi saa let,
Som om med Rugen den kun ret
Paa Heden havde hjemme.

Og naar da Lundens Fugle-Chor
Har Sommeren udsjunget,
Naar Stormen over kolde Jord
Har Stemmen undertvunget,
Da toner med en liflig Klang,
Da klinger høit en Svanesang
Alt over brune Hede.

---

14. Skjalde-Kaar.

(1814.)

Skjalde i den usle Døgn!
Vist I mene, I tør sjunge
Løst og Fast og Sandt og Løgn,
Som det kommer jer paa Tunge:
Mene, naar kun eders Kvad
Klinger godt i Verdens Øre,
Naar, som Vinden Skovens Blad,
Det kun Hjerterne kan røre,
Da skal prisende vi kalde
Eder ligegode Skjalde,
Hvor saa Hjerterne henvendes,
Hvilken Lue der saa tændes!

Altsaa er da Skjaldskabs Gave
Lov til Last og Lyvestave?
Saa udruster Gud en Skjald
Med det klare, visse Øie,
Med de Længsler, dybe, høie,
Med det søde Tonefald,
For at han med falske Drømme
Skal forvirre Folkets Sind
Og forføre Hjerter ømme
Til ved Løgn at væde Kind,
For at han skal blande snild
Lys og Mørke, Løgn og Sandt,
For at han skal lede vild
Hver, hvis Hjerte Sangen vandt?

Daarlighed, som knap har Mage!
Blindhed i de lyse Dage!
Trods al Verdens kloge Mænd,
Trods hver Skjald, som Verden lover,
Om min Røst og farer hen,
Som de hedenfarne Vover,
Dog et Feidebrev jeg maa
Sende dig i bundne Stave,
For som Løgner ei at staae,
Thi og jeg fik Digtergave.
Hører mig, saa Faa, saa Mange,
Som annamme mine Sange!
Jeg om Skjaldskab høit vil tale,
Sendt fra høie Kirkesvale.

Skjalde, Skjalde! ihukommer
Eders høie Kald og Kaar!
Herren i sin Urtegaard
Satte eder mellem Blommer,
For at see med klaret Øie
I dem Glandsen fra det Høie:
For at see, hvor de sig ordne
Til et Gaadenavn, til Hans,
Ved hvis Bliv de ere vordne,
Til en hellig Straalekrands
For Guds Væsens rette Billed,
Udi hvem med Guddomsglands,
Synlig for den skabte Sands,
Klarlig Han sig selv fremstilled:
Til en Krands, der kan omslynge
Alle, som til Ham sig klynge,
Alle, som i Ham vil finde
Livets Grund og Livets Tinde!

Verdens Skjalde! blues, bæver!
Seer det Billed, hvor Han svæver
Over Tiden som en Sol:
Hvor fra Lysets Kongestol
Straalende Hans Septer blinker,
Løftes, bøies, truer, vinker!
Sees om Hans Fienders Tinde
Da en Krands sig fræk at vinde,
Som I bandt i Verdens Sommer,
Bandt af Herrens stjaalne Blommer, —
Flux ved Septrets Lyn den blegner,

Ned fra Issen brat den segner,
Kastes saa, med Løgn til Navn,
Falmet i jer egen Favn!
Seer, hvor Spiret i det Høie
Løftes, for sig vredt at bøie!
Og paa eders Øielaage
Leirer sig den tætte Taage,
Og Guds Blommer, hvor de staae,
Ei at finde I formaae;
Ei I see og ei I sandse,
Og af Straa I binde Krandse,
Og med Skræpperne paa Rad
Sidder visne Rosenblad!

Skjalde! Skjalde! knæler! bæver!
See, i Soleglands Han svæver,
Spiret straaler af Hans Haand!
Sukker dybt i ydmyg Aand!
See! da ned til eders Øie
Spiret venlig sig mon bøie,
Blommerne i Himmelglands
Staae for helliggjorte Sands,
Dufte, sanke sig i Klynge,
For ved eders Haand at slynge
Sig til Krandse mangefold,
Straale paa den runde Bold,
I hvert fromt andægtigt Øie
Glimt af Glandsen i det Høie,
Dufte Varme, Liv og Lyst
I hvert kiærligt Frændebryst!

Reenhed ei vi har i Hænde,
Mens vi Blommerne omspænde;
Ihvor klart end Øiet funkler,
Kiødets Varme dog fordunkler;
Vi i Baand af Støv dem binde,
Og hvor fiint vi Traaden tvinde,
Finere end vores Silke
Ere dog de Blomsterstilke;
Og hvor nænsomt end vi bøie,
Dog de brydes for vort Øie;
Og i Stilkens rene Saft
Der en Blommens Duft og Kraft.

Ja, hvor klart end Øiet funkler,
Verdens Taage dog fordunkler,
Valmublad og Brændenelde
Smitte, sløve og vanhelde.
Men, naar Krandsene sig vinde
Villige om Helgen-Tinde,
See! da med sit Straalespir
Rører Solen faldne Blade,
Fro de sig i Lyset bade,
Som Smaragd og som Saphir
Lysne de, mens Nelden blegner,
Kneise, medens Valmu segner!
Taagen da maa Styrken miste,
Støvets Baand maae skiørnes, briste,
Himmelgrøden atter kommer
I de favre, brudte Blommer:

See, der ligge Fædres Skrifter,
Bind om Fædrenes Bedrifter,
Jordede i Mulm og Støv!
Slægten stirrer kun paa Muldet,
Lytter efter Klang af Guldet,
Er for Modersmaalet døv.

Stumme flyve Oldtids Fugle,
Finde ikke meer paa Thule
Ly i Lund og Lyst til Sang;
Visnet er den gamle Stamme,
Vakler kun, sin Rod til Skamme,
Over Vove, Fjeld og Vang.

Hører mig, I høie Fjelde,
Vidnerne til Fortids Vælde,
Vidner og om dens Bedrift!
I, hvis haarde Klippe-Gavle
Fædre glattede til Tavle,
Tunged ud med Runeskrift!

Hører mig, I gamle Lunde,
Som, mens Aldrene henrunde,
Hørte Oldtids Fuglesang,
Som i deres Ege-Barme
Giemte tro med Lyst og Varme
Gienlyd af den søde Klang!

Hører mig, I dybe Bølger,
Som i eders Hjerte dølger

Stavne-Spor fra Hedenold:
Af den Stavn, som Norges Søster
Søgte paa de danske Kyster,
Af den Stavn, som bar Kong Skjold!

Sover I, hvor kan I sove?
Vaagner Lund og Fjeld og Vove!
Vaagner, vaagner, raaber Vee!
Vee den Slægt, som her har hjemme,
Som kan slige Fædre glemme,
Kan ad slige Minder lee!

Hører det, I Folk i Norden!
Fædres Ak og Vee i Torden
Ruller høit med Brag og Døn;
Echo er for aabne Øre
Lydt i Lund og Fjeld at høre,
Og i Bølgens hule Drøn!

Sover I, hvor kan I sove?
Luft og Lund og Fjeld og Vove
Tordne ud det Vee med Brag;
Brat sig flokke Lyn i Flamme,
Flække, knuse visne Stamme
I et Vredens Tordenslag!

See, jeg staaer ved Fædres Grave
Med de gamle Runestave,
Ristede af Fædres Haand;
Med de gamle Saga-Skrifter,

Hvori Fædrenes Bedrifter
Præged sig med Fædres Aand!

Skal jeg stande her alene,
Stirre paa de Runestene,
Sukkende og sorrigfuld!
Skal jeg riste underneden:
Fædres Aand er faret heden,
Synker, Stene, ned i Muld!

Skal jeg her fra Kirkesvale
Høre Midnatshanen gale
Over Fædres kiære Land,
See ved Lyn, hvor Sværde mødes,
See ved Lyn, hvor Landet ødes,
See den visne Stammes Brand!

Nei, o nei, I kiære Frænder!
Rækker mig dog Broderhænder
Over Bælt og Sund og Hav!
Lad mig dog ei saa alene
Løfte paa de Bautastene
Over vore Fædres Grav!

Kommer! hjelper! lad os løfte
Høit dem over Svælg og Kløfte,
Lad os stave dem med Lyst,
Stirre paa de Rune-Bælter
Stadelig, til Hjertet smelter
Glødende ved Broderbryst!

Frænder! Brødre! o saa hører
Dog, hvor Fædres Aand sig rører
I mit Hjerte og mit Ord!
Kan I stande kolde, døve?
Vil I Fædres Aand bedrøve?
Skal han flygte bort fra Nord?

Spildt vi har paa vilde Veie
Fædres Odel, Arv og Eie,
Haandens Fylde, Hjertets Fred;
Aldrig komme bedre Dage,
Har vi ei en Gnist tilbage
End af Fædres Kiærlighed.

Sving dig da, min Fugl, saa fage
Med et Blad af Nordens Sage
Giennem Luft paa Aanders Vei!
Kald med Kvad og vift med Vinge!
Vil da Gnisten ei udspringe,
Ak, da er den der vel ei!

Flyv, min Fugl, nu ud saa fage!
Fædres Gud vil dig ledsage,
Trøste dig for Spot og Had;
Bede vil jeg alle Dage:
Give Gud, du kom tilbage
Med et grønt Oliven-Blad!

---

16. Til min Moder.

(1815.)

Moder! i dit Enkesæde
Til din Priis jeg Harpen slaaer,
Sjunge skal for dig med Glæde
Hvert af mine Skjalde-Aar;
Ingen Krands de har at bringe,
Men med ubesmittet Navn
Og med klare Toner svinge
De sig til din Moderfavn.

De har ingen Krands at bringe,
Thi ei Verdens Priis de sang,
Altid de paa kiække Vinge
Over Støvet sig opsvang;
Vild de foer, men aldrig bøied
De for Døgnets Afgud Knæ,
Haaned kiækt, hvad han ophøied,
Spotted med hans Laurbærtræ.

Derfor, naar min Harpe lyder,
Klinger over Danevang,
Døgnet haaner og forskyder
Alt mit Syn og al min Sang;
Men, o Moder! dog, saa længe
Du har Søn og Syner kiær,
Tone høit de stemte Strænge,
Trodse Døgnets Skyggespær.

Baaret har du under Hjerte
Alt mit Syn og al min Sang,
Født til Verden dem med Smerte,
Skjalden af dit Skiød udsprang:
I de gamle Heltedage
Giennem dig han har sin Rod,
Sands for Sagn og Syn for Sage
Fik han med dit Adelsblod.

Dog, det vilde lidt ham gavnet,
Havde, som et Hjerteskud,
Du ei from med Adelsnavnet
Giemt den gamle Tro paa Gud,
Tro paa Ham, som fra Guds Throne
Kom til Jord og sank i Grav,
For vor Vanart at udsone,
Skienke os sit Adelskab.

Foer jeg vild i Ungdoms Dage,
Vild fra Gud og fra Hans Ord,
Foer jeg vild med Asa-Brage,
Fandt jeg seent min Frelsers Spor,
Skiøndt der for min Vugge sjunget
Var saa mangen Psalme sød,
Hvad da, om jeg var udsprunget
Af en vantro Moders Skiød!

Ene dog du vil ei tage
Takken for min Tro paa Gud,
Du din Arv i onde Dage
Redded som en Præstebrud;

Derfor vil i Chor vi love
Gud, som gav i ægte Stand
Ham der nu mon salig sove
Mig til Fader, dig til Mand.

Moder! fra dit Enkesæde
Flytter jeg da nu min Stav,
Takkesangen vil jeg kvæde
Over gamle Grundtvigs Grav;
Den mod Himlen sig skal svinge,
Hvor han nu forklaret staaer,
Over Haven skal den klinge
Ind i gamle Præstegaard.

Der du bygged, ædle Kvinde!
Med din Præst saa mangen Dag,
Medens end de vakkre Linde
Løfted kiækt sig over Tag;
Der du bar mig under Hjerte
Som en christen Præstebrud,
Der du fødte mig med Smerte,
Som til Verden, saa til Gud.

Rige kun paa Troens Skatte,
Fattige paa Sølv og Guld,
I til Gud og Bogen satte
Eders hele Sønnekuld,
Trende alt paa Gulvet ginge,
Sadde og ved Skolebord;
Verdslig talt var Haabet ringe,
Kvinde! men din Tro var stor.

Det var i den Præstebolig,
Under Lind, med Ruder smaa,
Under Moderhjertet rolig
Og usynlig end jeg laae:
Der var Gilde, der var Giester,
Der og over breden Bord,
Alt for Bispen mellem Præster,
Faldt om mig det første Ord.

Spottefuglen tog til Orde:
„Det betvivles vel omsonst,
„Hvis en Søn det skulde vorde,
„Er han født til boglig Kunst?
„Ikke sandt, han er den Fjerde?
„Moderhjertet ham vel glad
„Tæller alt iblandt de Lærde?
„Fuldt er Lykkens Kløverblad.“

Moder! du det selv bekiender,
Heed og harmefuld du blev,
Alt som dine gamle Frænder,
Naar med Slægten Spot man drev;
Over Bord du flux lod klinge,
Kiæk i Tro, men og lidt stolt:
„Skal min sidste Trøie springe,
„Bli'r han dog til Bogen holdt!“

Moder! som en ærlig Kvinde
Ord du holdt, der høit det gjaldt,
Ei, skiøndt Taarer maatte rinde,
Troen vakled, Modet faldt;

Aldrig du fortryde vilde,
At du mig til Bogen holdt,
Skiøndt du sagde: Det var ilde,
At mit Løfte lød saa stolt.

Stavene du lærte Pogen
Under Graad og Hjertevee,
At han dued ei til Bogen,
Tyktes dig var grandt at see;
Men du bad og sagde: Amen!
Herren bød, og flux din Pog
Staved ei, men lagde sammen,
Lærte som en Leg sin Bog.

O! det var et Aftensæde,
Som vi glemme ei paa Jord,
Der din Pusling sad med Glæde
Ved det vakkre, lille Bord,
Læste om de gamle Dage
Reent og klart med høien Røst,
Fulgte giennem Kirkens Sage
Frelseren med Liv og Lyst!

Naar da fra sin Præstecelle
Gamle Fader til os kom,
Lod sig Læsningen fortælle,
Retted den med Christendom,
Gav Beskeed om, hvad vi giemte,
Til han kom, forstandig, blid,
O! hvad var vi, hvis vi glemte
Slig en hellig Gammens-Tid!

Moder! jeg vil ei opregne,
Hvad du siden for mig led,
Ingen og i Støvets Egne,
Ikkun Himlens Gud det veed;
Men min Tak jeg dig vil bringe,
Signe dig i Jesu Navn,
Lade Harpen for dig klinge,
Synke kiærlig i din Favn.

Give Gud, o Moder kiære!
At oprinde maa den Dag,
Da en Slægt til Danmarks Ære
Sjunger saa med Harpeslag
Om et livligt Aftensæde
Under Bøgeblad og Gran,
Hvor hos Kvinden stod med Glæde
Hendes gamle Præstemand!

---

17. Til Jens Baggesen.

Aabent Feidebrev.

(1816.)

Velkommen du, hvem jeg har ventet længe!
Velkommen du, hvis Døvhed bandt min Mund!
Velkommen, Aand, i gamle Danmarks Vænge!
Velkommen, Aand, i Skjolds Kiærmindelund!
Velkommen, Aand, som ynkes over Vrimlen!
Velkommen, Aand, som stirrer op mod Himlen
Og speider Stjernerne paa Nattevagt!

Til Aander talte jeg, mig svared Kroppe,
Og Latter døvede min Vemods-Sang,
O, snart jeg maatte over Skovens Toppe
Mig svunget bort fra den forgjorte Vang,
Hvor Uglerne man kaldte Nattergale,
Hvor Aande-Ordet kaldtes Galmands-Tale,
Og Nidkiærheden var kun Brodernid.

O, underligt, at Tungen dog har mægtet
At tale som til Ingen Aar for Aar,
At ei min Aand er udtømt og forsmægtet
I Kampen mod de sære Ulivs-Kaar!
Det er Hans Værk, som naadig lod mig skue
Mit Danmarks Stjerne paa den mørke Bue,
Hvor klar den tindrede bag sorten Sky.

Halleluja! nu høit min Aand sig fryder:
See den fordeler sig, den sorte Sky!
O, Morgen-Stjerne! brat din Sky du bryder,
Bebudende et helligt Morgengry!
O, klare Sol, som selv useet er oppe!
Nu skinner snart du over Skovens Toppe,
Sangtoner ane dig i Fuglens Bryst.

Ja, fattig Fugl, som pipper i mit Hjerte!
Bered dig nu til Morgen-Lærkeslag,
Saa du i Glimt af Himlens Morgen-Kierte
Kan hilse liflig paa den unge Dag,
Saa du kan vække Fuglene i Lunde,
Saa de maae lytte, mens endnu de blunde,
Til Psalmetonen, de gienføde skal!

Tro ei, du Aand, at jeg mig fræk hovmoder!
Tro ei, jeg beiler til din Skaansel nu!
Nei, vel i Aanden kalder jeg dig Broder,
Men her jeg møder dig med Kamp i Hu.
Plant kun paa Kryds mod mig de skarpe Landser!
Aftørne ei de brat paa Retfærds Pandser,
Da er de Krandsen og jeg Døden værd.

Velkommen! siger jeg med hellig Glæde,
Velkommen du, som kiender Aanders Lov!
Nu tør jeg tale, og nu tør jeg kvæde,
Nu tør jeg raabe høit i Daneskov;
Nu tør jeg det, thi nu jeg meer end haaber,
Det sandes skal, at som i Skov man raaber,
Saa finder man i Skovens Gienlyd Svar.

Nu er jeg glad, thi nu skal Danmark vaagne,
Nu skal vor Moder høre Sandheds Røst;
Lad falde Hedin, og lad falde Hogne!
De leve op igien i Hildes Bryst;
Og naar kun ret af Hjertens Grund de kæmpe,
Maa Bulderet sig efter Rimet lempe,
Og Vaabengnyet bli'er et Vemodskvad.

Her er min Haand, i Skin af Danmarks Kierte!
I Skin af Blaalys over Fædres Grav,
Jeg, nu som før, ret af mit ganske Hjerte
Dig rækker den, skiøndt med en Feidestav,
Og elsker, end som før, i dig den Broder,
Hvis Billede jeg skued hos vor Moder:
Som du maa være eller slaae ihjel.

Her er min Haand! den tolker, hvad jeg haaber:
En ærlig Sandheds, Lysets Ven i dig,
Den siger meer, med Feidestav den raaber:
Jens Baggesen! nu dansk og ærlig Krig!
Ja, Kamp og Krig, til en af os maa blegne,
Ifald ei før, det give Gud! vi segne
Som christne Venner i hinandens Favn.

Ei er det Skiemt, ei heller Børnetrætte,
Skiøndt Verden kalder det en Drengeleg;
Nei, Thor i Kredsen gaaer med Hrungner Jette,
At see, om Loke ham med Mjølner sveg;
Det prøves skal og mærkes trindt i Norden,
Hvem af os bæve, grue maa i Torden,
Og hvem der staaer med Sandheds Thor i Pagt.

Kom! lad os nu med vore Feidestave
Afrunde Kreds til Kamp i Daneskov,
Og knytte os i Aanden til de Brave,
Som ei for Levnet brøde Kæmpelov!
Lad klarlig os for Dannemænd forkynde,
Hvorom det er, vi yppe og begynde
Som dødelige Fiender Tvist og Kamp!

Det være sagt: ei kæmpe vi i Lunde
Om Gang og Sæde og om Digterkrands,
Det er kun Løgn, som Sandhed kan misunde,
Og ingen Skygge er for Aander Glands;
Ei kæmpe vi, for Selvet at fordoble,
I Tidens Elv er Selvet kun en Boble,
Hvo sig deri fordyber, er fortabt.

Skal vi i Lund om dine Skieldsord kæmpe:
Om Hykleren, som sidde skal i mig?
Nei, hyklet Hede maa vel Kampen dæmpe,
Men derom ei jeg løfter Sværd mod dig;
Har jeg en Skygge mig udvalgt for Glandsen,
Vil jeg fortabes under Martyr-Krandsen,
Misund mig ei det dyrekiøbte Skin!

Nei, hvad er Lys for Aand? og hvad er Mørke?
Ja, hvad er Sandhed? hvad er Tant og Løgn?
Hvad skal man troe? Hvem skal man trolig dyrke?
Er Kundskab hellig? eller er den søgn?
Skal det for Sandhed staae og gaae paa Jorden,
Hvad jeg forkyndte her i Aandens Norden?
Kun det er værd et ægte Landsebrudd.

O, Baggesen! o kunde du mig skue,
Hvor tryg jeg sidder under Troens Skjold,
Du neppe vilde mod dets Demantsbue
Din sløve Landse løfte blind og bold,
Men heller under det ved Præste-Side
Med Smiil see Pilene saa matte glide,
Trods Nastronds Flammer, fra det blanke Speil!

Dog, vel ei saa det er af Gud beskaaret,
Og skee Hans Villie paa den ganske Jord!
Af Hjertet maa jeg dig tilønske Kaaret,
Men Aanden minder mig om sande Ord:
Ei vaagner Slægten uden Vaaben-Bulder,
Og det er kun som Venne-Klap paa Skulder,
Hvis begge vi har Retfærds Bryniesærk.

Dog, før en af os Øiehinde skifter,
Ei begge vandre vi i Lysets Skin,
Du Virvar seer i mine aabne Skrifter.
Jeg, hvorsomhelst jeg og til dig seer ind;
Hvem der har Ret, kan ei de Lærdes Skare,
Men ene Himmel-Lyset selv opklare,
Og hvor det er, det vil vi kæmpe om.

Hvad skal engang man kalde Danmarks Kirke?
Skal den giendøbes i Athen og Rom?
Danfana kaldes eller Danevirke?
Det vil for Alvor vi nu kæmpe om;
Ei spørge her vi stort om Confessioner,
Men søge Grunden til de brudte Toner,
Og speide Lys med aandelig Fornuft.

Da skal det mærkes: om min Barne-Skammel
Er lavere end Verdens Prækestol,
Om Barne-Troen bleven er for gammel,
Om udbrændt er den gamle Kirke-Sol,
Om ei endnu den gamle Alter-Lue
Nedlyner hver, som under Kirke-Bue
Indvover sig med Verdens Tørveglød!

Da skal det mærkes: om den gamle Lampe
Til andet trænger end at pirres op,
Om i dens Straaler ei til blotte Dampe
Det bli'r, hvormed den skulde spædes op,
Om i dens Straaler sig ei Meer forklarer
End Alt, hvad Verdens-Praasernes Forsvarer
Har anet selv, i Aanden som forrykt!

Nu, Dannemand! jeg planter Dannebroge
Med hviden Kors imellem dig og mig,
Og evig Mørke paa dens Øielaage,
Som pønser under Dannebrog paa Svig!
Og Skam faa den, som under Danmarks Kierte
Vil giennembore sin Modstanders Hjerte,
Saa længe han ei skiænder Dannebrog!

Velkommen da i gamle Danmarks Vænge!
Velkommen her i Skjolds Kiærmindelund!
Vi mødes her i Klang af Harpe-Strænge,
Vel mødt, min Broder, i en Morgenstund!
Lad Hænder mødes, mens vi Handsker drage!
Og da i Vaabengny skal Lunden brage,
Og vee enhver, som os forstyrre tør!

Ja, hør et Ord: vort Danmarks Kæmpe-Vænge
Har længe været nu et Overdrev
For Sviin og Faar og Gæs og Gadedrenge,
Og den var Mesteren, som kaadest peb,
Og ingen Forskiel har man villet vide
Paa at tilrakke og til Gavns at stride,
Og os vil Drenge-Flokken pibe ud.

Lad nu imellem os et Ord det være,
At vi vil hjelpes ad med ærligt Sind,
Og see, om vi ei Drengene kan lære
At stikke Halerne og Piben ind,
Saa uden Roes og uden Last af Drenge
Vi kæmpe kan i gamle Danmarks Vænge,
Og ægte Dannemænd faae Ørenlyd!

Ja, skulde en af os, imens vi stride,
Bagsmækkes af en Niding eller Pog,
Da lad udtrykkelig ham forud vide,
At to han træffer under Dannebrog,
Ja, indklemmes ganske mutters ene
Imellem tvende, ja to haarde Stene,
Der male, knuse ham saa smaat som Smul!

Men hør I mig, Kiærminder smaa,
Saa bly, saa blaa,
I Fred I staae!
Ja, staaer os nær!
Smaablomster har vi begge kiær,
Og kiærlig I os minde
Om, hvad vi er
I Verden her:
Kun Blomster, som forsvinde,
Hvis Morgenskin og Aftenskiær
Hinanden er som eders nær,
Som Haarets om vor Tinde.
Og hør mig, I Lærker,
I Fugle paa Kvist og i Top!
O, stemmer kun op!
O, seer dog og mærker:
Ei vilde Bersærker
Jer gieste i Lund!
O sjunger, o sjunger
Med tusinde Tunger
I Morgenens Stund!

Lad Skovenes Kroner
Os minde i Vang
Om Aandernes Toner
Og Sphærernes Klang!
Paaminder os stedse,
At Sværde vi hvæsse,
Kun hvæsse og svinge
For Lys og for Vinge,
For Blomsten i Skoven,
For Lyset fra oven,
For Vingen, som mægter
De vordende Slægter
At hæve fra Jord,
For Lys, som kan gløde,
Oplive det Døde
I Nord!

---

18. Til Kong Frederik VI.

Med Saxos Krønike.

(1818.)

Her steile ei Klipper, her voxer ei Guld,
Og her har ei Roserne hjemme,
Nei, Danmark, o Konge! har Mai kun og Muld,
Og Minder om Godt, ei at glemme.
O , Danmark er lille og Danmark er lav,
Din Stol er en Græsbænk paa Holme i Hav!

Af Ask er, o Dannemænds Konge! dit Spiir,
Din Krone en Krands af Kiærminder;

Dit Rigs-Æble ingen Smaragd og Saphir,
Men kun som i Skov man det finder!
O Konge! o kan du, for Throner af Guld,
Det være bekiendt, at din Throne er Muld?

O, maa du ei rødme i Konninge-Lag,
Ved Dannemarks Krone at bære,
Ja, blegne for Spiret, som taaler ei Slag,
For Æblet, som Orm kan fortære?
Ak, arved du, Fredrik! med Konninge-Navn
Af Konninge-Skiæbne kun Konninge-Savn?

Det mener, kanskee, hvem der knæler for Guld,
Og kneiser paa Hovmodens Fjelde:
Den Daare, som glemmer, at Mand er kun Muld,
Og Drot ikkun Manden i Vælde;
At Spiret af Staal, om og ildfast det var,
For Nornernes Aande maa springe som Glar!

Men Skjalden, o Konge! maa kalde din Lod
Den bedste af Kongers paa Jorden:
Slet ikke man vinder med Egg eller Odd,
Men arver kun sælsomt i Norden
Din blaanende Krone, din graanende Stav
Og Stolen, som grønnes paa Holme i Hav.

Af Muld er din Throne, thi Hjertet er Muld,
Og Hjertet er Skjoldunge-Stolen,
Naar Heden opløser de Stole af Guld,
Din Muld-Throne grønnes i Solen;
Ja, Konge! din Græs-Bænk paa Holmene staaer,
Saalænge som Hjertet i Dannemænd slaaer.

Af Ask er dit Spiir, men for Septre af Guld
Det ei sig behøver at skamme:
Opelsket det er over Mark, over Muld,
Paa Ygdrasils hellige Stamme;
Det grønnes saa længe paa Marken til Læ,
Som Nornerne vande Historiens Træ.

Dit Æble, o Konge! end sidder og groer
Paa ældgamle Abild i Skoven,
Jeg kalder det Tvistens Guld-Æble i Nord,
Som Frugt af en Kiærne fra oven;
Afplukkes ei kan det til Glimmer og Pral,
Men Gubber forynge i Høielofts-Sal.

Af Paradiis-Æbler i Bøgenes Læ
Idunna har plantet en Kiærne,
Af den er oprundet i Skoven et Træ,
I Samfund med Dannemarks Stjerne;
Det groede vildt, men i Tidernes Frist
Indpodet deri blev den hellige Kvist.

Da skabtes det Æble og voxte i Løn,
Som haver i Verden ei Mage,
I Arv har det gaaet fra Fader til Søn
I trende Stærkodderes Dage;
Ei stikker det, om saa han springer i Flint,
Selv Ormen, som snoer om Midgaard sig trindt.

Din Krone, o Konge! er deilig og klar,
Sig Himlen deri monne speile,

Og hvo som den slynget om Tindingen har,
Til andre paa Jord kan ei beile;
Med Staal-Handsker vindes og tages den ei,
Men findes, usøgt, paa Livsaligheds Vei.

Lyksalig, vi læse, er Kongen forsand,
Naar over ham blomstrer hans Krone;
Og her, i Kiær-Mindernes Fæderneland,
Her haver den Konge sin Throne;
Ja, Lykken, som Ordet mon love, er hans:
Til Krone han har af Kiær-Minder en Krands.

Paa Græsbænken voxte Kiærminderne blaa,
Paa Skjoldungers Throner og Grave,
Saa længe ei Stolkonger Arven forsmaae,
De voxe i Rosenborg-Have;
Og Saga med Løvværk fra Old og til Old
Afbilder den blomstrende Krone paa Skjold.

De Billeder alle: de gamle og ny,
De dunkle saavel som de klare,
Hver Skjoldung tilhøre, som skienker dem Ly
Og tager paa Septeret Vare;
Med Kronen de følge, som Krone med Stol,
Som Klokkerne følge den vandrende Sol.

Tilegnes maa Dannemarks Konninge-Skjold
Den Skjoldung, som Vaabenet eier,
Thi rakte og Saxo, den Skjold-Mand saa bold,
Det aarle til Valdemar Seier;
Det glemte ei heller Kong Frederiks Præst:
At Kongen i Danmark er Krøniken næst!

19. Danmarks Trøst.

(1820.)

Langt høiere Bjerge saa vide paa Jord
Man har, end hvor Bjerg kun er Bakke;
Men gierne med Slette og Grønhøi i Nord
Vi Dannemænd tage til Takke:
Vi er ikke skabte til Høihed og Blæst,
Ved Jorden at blive, det tjener os bedst.

Langt kiønnere Egne, vil gierne vi troe,
Kan Fremmede udenlands finde;
Men Dansken har hjemme, hvor Bøgene groe
Ved Strand med den fagre Kiærminde;
Og deiligst vi finde, ved Vugge og Grav,
Den blommede Mark i det bølgende Hav.

Langt større Bedrifter, for Ære og Sold,
Maaskee saae man Udlænding øve;
Omsonst dog ei Dannemænd førte i Skjold
Med Hjerterne, Løve ved Løve;
Lad Ørne kun rives om Jorderigs Bold!
Vi bytte ei Banner, vi skifte ei Skjold.

Langt klogere Folk er der sagtens om Land,
End her mellem Bælte og Sunde,
Til Huusbehov dog vi har Vidd og Forstand,
Vi vil os til Guder ei grunde;
Og brænder kun Hjertet for Sandhed og Ret,
Skal Tiden nok vise: vi tænkte ei slet.

Langt høiere, ædlere, finere Sprog
Skal findes paa Fremmedes Tunge;
Om Høihed og Deilighed Dannemænd dog
Med Sandhed kan tale og sjunge;
Og træffer vort Modersmaal ei paa et Haar,
Det smelter dog mere, end Fremmedes slaaer.

Langt Mere af Malmen, saa hvid og saa rød,
Fik Andre i Bjerg og i Bytte;
Hos Danske dog findes det daglige Brød,
Ei mindre i Fattigmands Hytte;
Og da har i Rigdom vi drevet det vidt,
Naar Faa har for Meget, og Færre for Lidt.

---

20. Nyaars-Morgen.

(1824.)

Guds Fred! hvor I bygge,
Paa Mark og paa Fjeld,
I Bøgenes Skygge,
Ved Elvenes Væld!
Guds Fred over Skoven,
Hvor Stammerne staae!
Guds Fred over Voven,
Hvor Snekkerne gaae,
Som ankre, som flage
Paa festlige Dage,
Som end tone Fædrenes Flag!

Guds Fred, som den fandtes
Ved Fædrenes Barm,

Guds Fred, som den vandtes
Ved Frelserens Arm,
Guds Fred, som den throner,
Hvor Kiærlighed boer,
Guds Fred, som den toner
I Hytter af Jord,
Som selv jeg den nyder,
Tilønsker og byder
Jeg Brødre og Frænder i Nord.

Guds Fred og God-Morgen
Paa Mark og paa Fjeld!
Forvunden er Sorgen,
Mig piinte i Kveld,
I Midnattens Mørke,
Da Hel-Hanen gol,
Da Mulmet i Styrke
Sig værged mod Sol,
Da Natten med Dagen,
Michael med Dragen,
Mig tyktes at kæmpe om Nord.

At Natten er svunden
Med Skyggernes Hær,
Og Solen oprunden
Til heltelig Færd,
At glødende Voven
Har favnet dens Glands,
At straalende Skoven
Den byder sin Krands,
At liflig min Tunge

Har Lyst til at sjunge,
Det Ingen aftrætte mig skal.

Ja, Lyst til at sjunge
Jeg har nu om Alt,
Hvad Øre og Tunge
Jeg værd haver kaldt:
Om Moses og Mimer,
Om Himmel og Jord,
Om alt hvad sig rimer
Med Aand og med Ord,
Om Lys fra det Høie,
Om Glimt i vort Øie,
Om Gnisten i Staal og i Flint.

I Kveld var det broget,
I Nat var det tyst,
I Morges fuld taaget,
Men nu er det lyst;
Hvad Dagen skal bringe,
Det giættes vel kun,
Dog ei bredes Vinge
For intet i Lund,
Og altid en Gierning
Det spaaer, naar Guldterning
Hentriller paa Blad-Tavlebord.

Ei Løvspring man finder
I Norden paa Stav,
Før Solen oprinder
Af nordlige Hav;

Og skyndelig kommer,
Har først vi kun Vaar,
Den nordiske Sommer,
I Dag som i Gaar;
Om Høsten vil lykkes,
Derom kan man tykkes
For Tiden, omtrent hvad man vil.

Han veed det, som kiender
Min inderste Lyst,
At hvad sig end vender
Og krymper i Bryst,
Paa Tærskelen tager
Jeg heller min Plads,
End høit jeg fremrager
I Verdens Palads;
Før lavest paa Skamle,
I Løn hos de Gamle,
End høit i de Selvkloges Lag!

Han ved sine Sale
Vist Rede og Ly
Til Spurv og til Svale
Vil skienke paany;
Han ei vil udjage
Den ringeste Fugl,
Som under Hans Tage
Kun søger et Skjul,
For der at udlægge,

For der at opklække
Et Kuld til Hans Herligheds Priis.

Han saae mine Tanker
Ved Dag og ved Nat,
Hvor eensom jeg vanker,
Af Verden forladt,
Hvor Ingen mig kiender,
Som under mig godt,
En Fremmed blandt Frænder,
Selv Drenge til Spot;
Han veed, hvad der kvæger,
Trods Malurtens Bæger,
Mit Sind og mit Hjerte i Løn.

Ei Tale i Taaget
Jeg sendte om Land,
Som Fuglen jeg vaaged
Og drømte som Mand;
Min Sang har ei sveget
Og svigter vist ei,
Jeg drømte om meget,
Som end er paa Vei;
Men Kornet fra Halmen,
Og Drømmen fra Psalmen,
Jeg skielned og skilte med Flid.

At Meget begravet
Der laae under Muld,
Og Meget i Havet,
At ligne ved Guld,

Ja, ædle Metaller
I Klippernes Skiød,
Og Mønt som Koraller,
Hvor Snekkerne flød, —
De Lys, jeg saae lege,
Nu blaa og nu blege,
Mig meldte, mig røbed i Kveld.

Nys Dannemarks Døde
Jeg levende saae
I gyldne Dag-Røde
Af Graven opstaae;
Naar Hanerne gale,
Giengangere flye
Til Dødninge-Sale,
At sukke paany;
Men da først ombælte
Sig Dannemarks Helte,
Om Natten de hvile i Fred.

Paa Land og paa Bølge,
I Høi og i Hal,
Med Solen de følge,
Som Øre med Skjald;
Om Natten de sove,
Om Dagen de gaae,
Med Fuglen i Skove
De glade opstaae;
Thi Bjarkemaals-Sangen
Er gammel i Vangen,
Er Leiregaards-Hanernes Gal.

O, nu faae vi Sommer!
O, nu har vi Dag!
Nu voxer der Blommer
Paa Fjeld og paa Tag!
Nu voxer der Palmer,
Som Rosmer paa Straa!
Nu klinger der Psalmer,
Hvor Leerne gaae!
Nu synger det Døde!
Nu blomstrer det Øde!
Nu Bjergene springe med Fryd!

Saa snoer sig om Bøge
Viinranken i Christ!
Hvad Hjerterne søge,
Det finde de vist!
Som Vaagende rede,
Saa Leie de faae;
Som Hjerterne bede,
Saa Bølgerne gaae;
Naar Støvhjertet banker
For himmelske Tanker,
Da sprænger det Himmerigs Port.

Guds Fred og God-Morgen
Paa Mark og paa Fjeld!
Forvunden er Sorgen,
Mig piinte i Kveld,
I Midnattens Mørke,
Da Hel-Hanen gol,

Da Mulmet i Styrke
Sig værged mod Sol,
Da Natten med Dagen,
Michael med Dragen,
End tyktes at kæmpe om Nord.

Gak ud! siger Aanden,
Forkynd, hvad du seer:
Hvordan efterhaanden
I Hytter af Leer
Et Orgel der bygges,
Med Piber af Straa,
Med Fjedre det lykkes
At lege derpaa.
Hvad end der kan hændes,
Med Tiden fuldendes
Skal dog, hvad med den er begyndt!

Forkynd: over Skoven
Jeg skaber nu Dag;
Forkynd, at paa Voven
Nu toner jeg Flag,
Som Dannebrog tegnet,
Med blomstrende Stav,
Med Kæmper omhegnet,
Som vandre paa Hav,
Med Lyn i hvert Hjørne,
Som rækker fra Ørne
Til Ormen paa Storhavets Bund!

Forkynd, at af Birke
Jeg bygger i Hast
Et Tag paa den Kirke,
Hvor Lægterne brast!
Forkynd, at jeg tækker
Med Flæg og med Bark,
Som Stormen ei knækker,
Paa Fjeld og paa Mark!
Forkynd, at jeg tænder
En Kierte, som brænder,
Trods Vandet, i Bølgernes Skiød!

Forkynd, at af Aske
Jeg skaber en Fugl,
Som skal overraske
Hvert Øie i Skjul,
Som skal overstemme
Med sammenlagt Røst
Hver Lyd, som har hjemme
I Menneske-Bryst,
Saa Verden skal lære,
At, Herren til Ære,
Har Graven den høieste Røst!

Forkynd, at nu gielder
Paa Marken ei meer
De ranglende Bjelder,
Om ogsaa det sneer;
Thi Fuglen fra Graven,
Som Aske saa graa,

End sjunger i Haven,
Naar Slæderne gaae;
Og liflig det klinger,
Naar Riim han af Vinger
Nedryster i levende Løv!

Forkynd, at af Skolen
Der giøres nu brat
Det Værksted for Solen,
Du skimted i Nat,
Hvor billedlig Aanden
Opstaaer af sin Grav,
Og styrer i Haanden
Den stemplede Stav,
Til Runer at riste,
Som aldrig kan briste,
Før Stenen fornægter sig selv!

Nu Solen fra Østen
Vil krone sit Aar,
Saa hver faaer nu Høsten,
Som han havde Vaar:
Hvo ikkun paa Blade
Og Blomster gav Agt,
Han samler i Lade
Kun Skyggen af Pragt;
Hvo grædende saaede,
Med Haab paa Guds Naade,
Kun den høster hundrede Fold!

Mens Markerne bølge
Med staaende Korn,
Mens Fuglene følge
Det gamle Skovhorn,
Mens Krøniken rækkes
Og tækkes de Smaa,
Om Dagen end stækkes,
Og Slæderne gaae,
Syng lavt over Skoven,
Syng høit over Voven:
Guds Fred over Folket i Nord!

---

21. Ved en Christens Grav.

(1825.)

Som Markens Blomst henvisner fage
Alt hvad af jordisk Rod oprandt,
Og talte snart er Støvets Dage,
Selv hvor med Aand det Gud forbandt.
Kun hvad der kom fra oven ned
Kan blomstre i al Evighed.

O, vee da hver, som daarlig bygger
Sit Haab paa Støvets Blomstertid,
Og gribe vil i Jordens Skygger,
Hvad kun i Aanden kommer hid!
O, Daare-Drøm om Evighed
For hvad ei kom fra oven ned!

Men vel enhver, som Haabet grunder
Paa hvad kun Engles Øine saae,
Hver Sjæl, som til det Høie stunder,
Og Verdens Glimmer tør forsmaae!
Til ham kom det fra oven ned,
Som blomstrer i al Evighed.

O, vel da ham, hvis Støv vi bære
Til Sove-Kamret under Jord,
Omringet af de mange Kiære,
Som trøstes ved det Sandheds-Ord,
At hvad der kom fra oven ned
Skal blomstre i al Evighed!

Ja, Ordet, som skal evig blive,
Fordi af Jord det ei oprandt,
Det holdt sin Tjeners Sjæl i Live,
Saa ham ei Døden overvandt;
Til ham kom det fra oven ned,
Som blomstrer i al Evighed.

For ham var Jordens Ære Møie,
For ham var Verdens Glimmer Tant,
For ham var Lys kun i det Høie,
Og Herrens Ord kun evig sandt;
Hans Haab, som kom fra oven ned,
Ei visner i al Evighed.

Saa hviil da i dit Sove-Kammer,
Du Støv af Aand, som lever hist,

Hvor Himmel-Lyset evig flammer,
Hvor Alt er godt, og Alt er vist,
Hvor Han, som kom fra oven ned,
Med Sine boer i Herlighed!

Engang skal ogsaa du forklaret
Beskue grandt med Lys og Lyst,
Hvad end er ikke aabenbaret,
Men lever skjult i Christnes Bryst:
Hos Ham, som kom fra oven ned
Har ogsaa Støvet Evighed!

---

22. Alperne.

Et Krønike-Riim.

(1828.)

Høie Bjerge, dybe Dale,
Stille Vande, stærke Fos,
Alt hvad deiligt er at male,
Finder Vandringsmand hos os.

Kiælne Køer, uvane Tyre,
Seer man her i Flæng og Flok;
Vil for Guld man Kæmper hyre,
Her end findes immer nok.

Borge stod med stolte Mure,
Fordum trindt og tæt paa Hald;

Hyrde-Horn, som Kæmpe-Lure,
Vied dem til Knald og Fald.

Habsburg var et Jarle-Sæde,
Det sig speiled stout i Aar,
Vidt og bredt paa Alpe-Kiæde
Greven eied Huus og Gaard.

Til hver Borg med Vold og Grave
Vogter-Løn fra Dalen kom;
Køer og Faar og Hytter lave
Var dog Hyrdens Eiendom.

Vidt det spurgtes mellem Fjelde,
Jarlen blev en Keiser bold;
Vogter med for megen Vælde
Fører Sværdet i sit Skjold.

Albert var fuld stræng en Herre,
Og, som det med Svende gaaer,
Gesler var ti Gange værre,
Bød hver Hyrde Trælle-Kaar.

Gesler sad paa Uri-Borgen,
Raabte: neier for min Hat!
Dog, fuld snart en Nyaars-Morgen
Fulgte paa en Julenat.

Hyrder tre fra tykke Skove
Sankedes i Maaneskin,
Svor hinanden Tro og Love,
Borge-Fald fra Bjerge-Tind.

Deilig gryed Nyaars-Morgen,
Og da Aftenklokken lød,
Gesler sad ei meer paa Borgen,
Rask i Grav man Volden skiød.

Modig, rolig uden Mage,
Hyrdestav mod høien Hal
Satte saa i gamle Dage
Uri, Sveits og Untervald.

Keiser-Børn med stolte Hære
Ærlig prøved Hyrdens Mod,
Maatte dog blandt Alper lære:
Ridder faldt, hvor Hyrde stod.

Slægter døe, og Dage rinde,
Mange i femhundred Aar;
Dog end som et Hæders-Minde
Hytten fri i Dalen staaer.

Mistet har den sin Indbygger
Med den stærke, stille Hu,
Dog omsvæve Helte-Skygger
Sæter-Alperne endnu.

Hisset, hvor med Brag neddaler
Floden til en Alpe-Foss,
Glødende opstod en Maler,
Skabt for Hyrderne og os.

Det var Maleren Johannes,*)
Heltene han maned frem,

*) Historieskriveren Johannes Müller.

Men med Pen kun Skygger dannes,
Aanden farer ei i dem.

---

23. Julesang.

(1830.)

Velkommen igien, Guds Engle smaa,
Fra høie Himmel-Sale,
Med deilige Solskins-Klæder paa,
I Jordens Skygge-Dale!
Trods klingrende Frost godt Aar I spaae
For Fugl og Sæd i Dvale.

Vel mødt under Sky paa Kirke-Sti,
Paa Snee ved Midnats-Tide!
Udbære vor Juul ei nænner I,
Derpaa tør vi vel lide;
O, ganger dog ei vor Dør forbi!
Os volder ei den Kvide!

Vor Hytte er lav, og saa vor Dør,
Kun Armod er derinde;
Men giestet I har en Hytte før,
Det drages vi til Minde;
Er Kruset af Leer og Kagen tør,
Deri sig Engle finde.

Med venlige Øine himmelblaa,
I Vugger og i Senge
Vi Puslinger har i hver en Vraa,

Som Blomster groe i Enge;
O, synger for dem, som Lærker slaae,
Som hørt de har ei længe!

Saa drømme de sødt om Bethlehem,
Og er det end forblommet,
De drømme dog sandt om Barnets Hjem,
Som laae i Krybbe-Rummet:
De drømme, de lege Juul med dem,
Hvis Sang de har fornummet.

Da vaagne de mildt i Morgen-Gry
Og tælle meer ei Timer,
Da høre vi Psalmen, som paany
Sig ret med Hjertet rimer,
Da klinger det sødt i høien Sky,
Naar Jule-Klokken kimer.

Da vandre Guds Engle op og ned
Paa Psalmens Tone-Stige,
Da byder Vorherre selv Guds Fred
Til dem, den efterhige;
Da aabner sig Himlens Borge-Led,
Da kommer ret Guds Rige.

O, maatte vi kun den Glæde see,
Før vore Øine lukkes!
Da skal, som en Barne-Moders Vee,
Vor Smerte sødt bortvugges;
Vor Fader i Himlen, lad det skee:
Lad Jule-Sorgen slukkes!

24. Paaske-Psalme.

(1832.)

Tag det sorte Kors fra Graven!
Plant en Lilie, hvor det stod!
Ved hvert Skridt i Dødning-Haven
Blomster spire for vor Fod!
Engle-Vinger paa vor Grav,
For den brudte Vandrings-Stav!
Phønix-Fugl for Aske-Krukke!
Fryde-Sang for hule Sukke!

Solen sortned, der Han blegned,
Som for os udgiød sit Blod;
Graven lyste, Mørket segned,
Da forklaret Han opstod.
Ton, vor Lov-Sang, høit i Sky,
Sødt i Paaske-Morgengry:
Jesus Christus er opstanden!
Evig lever Guddoms-Manden!

See Marie Magdalene!
Hænder nys hun vred i Gru,
Sukked, til at røre Stene:
Hvor, ak, hvor er Herren nu?
See, af Øiets Taare-Flod
Morgen-Solen mildt opstod:
I den Grav, hvor Han har hvilet,
Hun har fundet Engle-Smilet!

Brister, alle Helgen-Grave!
Herrens Røst i Dæmring sval
Lyder i de Dødes Have,
Skaber Lys i Skygge-Dal.
Herren kalder, men ei nu:
Synder, Adam! hvor er du?
Sødt det toner, Engle tie:
Her er Frelseren, Marie!

Ja, Han er her, Guddoms-Manden!
Sprængte er nu Dødens Baand!
Han er visselig opstanden,
Og Hans Ord er Liv og Aand!
Bod vi fik for alle Savn;
Staaer nu op, i Jesu Navn,
Alle Herrens Dvale-Døde,
Med den gyldne Morgen-Røde!

Stander op og seer Guds Finger
I den klare Vidne-Krands!
Iler did paa Ørne-Vinger,
Hvor Han straaler i sin Glands!
Iler did i Herrens Fjed,
Hvor Han os beredte Sted,
Hvor sig aabner i det Høie
Himlens Dyb for Støvets Øie!

Jord, som af din Vinter-Dvale
Vaagner i den milde Vaar!
Moder-Støv, som skal afmale
Aarlig dine Frænders Kaar!

I din Kjortel lysegrøn,
Virket, som vort Haab, i Løn,
Som vor Længsels Toner klinge,
Bred du ud din Blomster-Vinge!

---

25. Himmelfarten.

(1832.)

Vai nu, Dannebrog, paa Voven!
Rul nu, Bølge himmelblaa!
Spring nu ud, hver Bøg i Skoven!
Sjunger, alle Fugle smaa!
Lilier i Høitids-Dragt,
I, som fik trods Konger Pragt!
Samler eder, som vi synge,
Mens det kimer, tæt i Klynge!

Han, som under Vinters Hjerte
Fødtes under Hytte-Tag,
Han, der vaanded sig i Smerte
Under Jevndøgn-Stormens Brag:
Støvets Søn med Kiød og Blod,
Han af Gravens Skiød opstod,
Ja, opstod, som Blomst udspringer,
Stak i Sky paa Ørne-Vinger!

Glæd dig, Jord, af al din Styrke!
Syng for Herren høit i Sky!
Alle Himlens Engle dyrke
Barnet, født i Davids By!

Evig throner Støv med Aand
Salig ved Guds høire Haand,
Sender fra sit Herre-Sæde
Støv paa Jorden Himmel-Glæde!

Han, som var paa Jorden lille,
Sidder nu den Største næst;
Derfor skal hvert Sang-Værk spille
Paa den store Pindse-Fest!
Alle Tunger stemme da
Sammen i Halleluja,
For den Ild, som, naar de gløde,
Skaber Himmel-Toner søde!

Føle skal det Folke-Vrimlen:
Ja og Amen er Guds Ord!
Jorden løftet er mod Himlen,
Himlen sænket er mod Jord!
Stigen reist til Engle-Gang,
Under Støvets Fryde-Sang:
Tone-Stigen fra vor Tunge
Didop, hvor Serapher sjunge!

Ja, vort Hoved er deroppe,
Jesus Christus, Gud og Mand!
Over alle Stjerne-Toppe
Throner høit i Vælde Han,
Kalder os, som troe Hans Ord,
Legem sit og Lys paa Jord;
Frit blandt Engle det fortælles:
Støv med Gud har Aand tilfælles!

Derfra kommer Han tilbage
Aabenlyst, som Han opfoer,
Kroner herlig sine Dage,
Vækker Døde med sit Ord,
Vinker mildt, med Kalken ny,
Legem sit til sig i Sky,
Peger paa sit Ære-Sæde,
Siger: hviil i salig Glæde!

---

26. Rasmus Rask.

(1832.)

Ikkun mellem Skjaldens Frænder
Finder man en Ungersvend,
Der sit Livs-Lys selv udbrænder
For, hvad længst er svundet hen,
Ei for Guld, og dog med Gammen,
Selv gaaer op i Alter-Flammen.

Ja, hvo mægter Lys at tænde,
Bro at slaae i Dødens Land?
Kæmpens Søn og Skjaldens Frænde!
Ingen ringere end han!
Det i Liv og Død stadfæster
Nordens tabte Runemester.

Tunger i de Dødes Rige!
Eders Dyrker-Flok er stor;
Men, hvor finde I hans Lige

Mellem Hav fra Syd og Nord:
Mellem dem, der aldrig kiendte
Mere Lys, end Andre tændte?

Vidt han vandred selv paa Jorden,
Ledte om sin Ligemand,
Gik til Hekla høit mod Norden,
Ganges ned i Sønder-Strand;
Fandt dog Ingen stort at regne,
Selv et Særsyn allevegne.

Ja, det skal hans Gravskrift være:
Vei han brød, hvor han kom hen,
Som det kaldes skal en Ære
At betræde ret igien;
Og han kom fra Renens Veie
Ned til Elefantens Leie.

Derfor, Tunger, som end leve,
Og hans Læber Fortrin gav!
Skatter høit de Runebreve,
Som har viist: ved Støtte-Stav
Mødes skal engang i Norden
Sprogene fra hele Jorden!

---

27. Midaften.

(1833.)

Ved Mid-Aften Dagen hælder,
Og ved Jevndøgns-Tid i Høst

Livets Efteraar sig melder
Vissest med vor egen Røst,
Nævner kun i Klage-Tone
Markens Guld og Skovens Krone.

Dog paa mig ei Straaler blanke
Spillet har med Sommer-Glands,
Født i Høst, til Ax at sanke,
Meer end Blomster til en Krands,
Skabt til lønlig kun at gløde
I en sildig Aften-Røde.

Derfor ei som Skjald jeg skiælver
For den kolde, dunkle Tid:
Deiligst blaa sig Buen hvælver
Over Bøge-Toppen hvid,
Høiest løfter da sin Stemme
Fuglen, hvor min Sang har hjemme.

Ja, hvor Kæmpe-Aanden bygger
Under Bjerg og Bøg i Skjul,
Der har Natten meer end Skygger,
Vinter en høirøstet Fugl,
I hvis Toner sammensmelte
Fortids Aar med deres Helte.

Vel som dødelig jeg sukker:
Kun en Blomst er Manddoms-Aar,
Kold er Haanden, som den plukker,
Selv i Skjaldens Urtegaard,

* * *

Barsk er, naar dens Aarstid skifter,
Stormen, som dens Støv henvifter!

Men, o Venner! I, som lytted
Ikke blot til Skjaldens Sang,
Men til, hvad langt bedre nytted:
Ordets Røst og Efter-Klang!
I det veed, for mig er Trøsten:
Tungen lidt kun er mod Røsten!

Derfor lad kun Dagen skride!
Lad kun Høsten Vinter spaae!
Lad kun Tungen sig opslide!
Lad kun Læben vorde blaa,
Muldet paa de fire Fjæle
Give fattigt Eftermæle!

Som i Himlen, saa paa Jorden,
Ordet lever uden Baand,
Som i Østen saa i Norden
Altid Lys og Liv og Aand,
Skaber Troen, naar det klinger,
Haab og Trøst med Engle-Vinger.

Leg kun, Vind, med Blomster-Blade!
Større Syn opleved vi,
Rokkes ikke fra vort Stade,
Hvad end ruller os forbi,
Skal herefter og tilvisse
Skue større Ting end disse.

Derfor, mens vor Lampe brænder,
Vente vi paa Morgen-Gry:
Sanddru Tunger, rene Hænder,
Gammel Tro i Hjerter ny,
Glæde, som den er om Høsten,
Glæde over Guddoms-Røsten!

---

28. Nordens Aand.

(1834.)

Gik jeg drømmende i Lunden
Og paa Lavinds*) Blomster-Kyst,
Sværmende i Aften-Stunden
Med en Verden i mit Bryst,
Maled, som det Ungdom huer,
Alting sært og Alt med Luer; —

Gik ieg kæmpende paa Sletten,
Stod jeg kiæk paa Møens Klint,
Sagde Trods til „Opsals-Jetten“,
Bad ham flyve kun i Flint,
Skabte mig, som Skjalde pleie,
Selv en Fylking at nedmeie; —

Stod jeg speidende paa Voven,
Hvor kun Himmel var og Hel,
Stirred efter Naale-Skoven
Naglet til det høie Fjeld,

*) Langeland.

Holdt, som Folk der Søen pløie,
Haanden for det halve Øie; —

Stod jeg smilende paa Snekken
Under Bretlands hvide Kyst,
Tællende paa Kulskibs-Rækken,
Forberedt paa Stavne-Dyst,
Tænkte, som en Saga-Dyrker,
Meer paa Angler end paa Tyrker; —

Gik jeg studsende i Tragten
Under Themsens Bølge-Tag,
Og beundred Tanke-Magten
Meer end alle Mursteens-Lag,
Skosed, hvad jeg ei kan lade,
Britten for det lave Stade; —

Stod forvoven jeg paa Randen
Af den steile Clifton-Aas,
Hvor fra Stratford ud til Stranden
Floden gaaer sin gamle Kaas,
Glemte, som en Britte næsten,
Over Shakspear selve Præsten; —

Immer svæved over Isse
Noget, frit for Støvets Baand,
Noget, som jeg veed tilvisse
Selv sig kalder Nordens Aand,

Nær ved Isserne i Thule,
Ved de Graa, som ved de Gule.

Haaret graaner, Tiden skrider,
Man maa vide, hvad man giør,
Hvi man sværmer, hvi man strider,
Man maa vide, hvad man tør,
Tør for Døden og for Livet,
Tør for Ham, som Alt har givet.

Hvad er „Nordens Aand“ i Grunden?
Hvad var det, mig vældig greb,
Lagde Kæmpe-Sprog i Munden,
Over Stok og Steen mig drev,
Ja, som end i denne Time
Byder: rist som Skjalde rime!

Er det kun min egen Aande,
Skyggen af min Sjæl i Løn,
Saa jeg gik mig selv tilhaande,
Som en tro og lydig Søn,
Gik i Ilden og i Vandet
For mig selv som noget Andet?

Nei! saa vist som ei min Aande
Skabte alt i Heden-Old
Ving-Thors Kraft og Friggas Vaande,
Odins Hest og Amlets Skjold,
Elve-Snekken, rar at finde,
Som har Bør med alle Vinde!

Nordens Aand er Nordens Vætte,
Fordum, nu og allenstund,
Mens i Norden vi fortsætte
Fædres Værk med Haand og Mund,
Lytte helst til Kvad af Brage,
Gløde for de gamle Dage!

Men er han ei af „den Onde“,
Vætten, som, i Heden-Old
Odin kaldt i Offer-Lunde,
Hjalp, som Thor, mod Thurs og Trold,
Kaared kun paa Kæmpe-Valen
Giesterne til Ridder-Salen?

Var hans Septer ikke Spydet?
Var hans Yndlings-Drik ei Blod?
Hvormed var den Skjold-Borg prydet,
Som hos ham i Gladhjem stod?
Var af Steen kun Hrungners Hjerte?
Var ei Sværdet Valhals Kierte?

Reiste for en Afguds-Vrimmel,
Som holdt Guddom for et Rov,
Han ei under aaben Himmel
Altrene i Mark og Skov,
Hvor sig blanded Blod af Heste
Tit med Blodet af vor Næste?

Hvi har ei i Sæk og Aske
Jeg begrædt, med Sorg i Hu,

At af ham sig overraske
Lod en Sjæl som Skjald endnu?
Hvor tør jeg paa gamle Dage
Harpen slaae for Thor og Brage?

Vil jeg Røsten overdøve,
Som jeg kalder selv Guds Ord:
„Ogsaa Aander skal I prøve“,
Daaren kun dem Alle troer!
Eller tør jeg Nordens Vætte
Blandt de gode Engle sætte?

Ja, det Sidste som det Bedste
Det tør jeg, med Riim i Haar,
Meest fordi jeg Tro tør fæste
Til det Ord, som ei forgaaer;
Thi for det, som kronet Løve,
Nordens Aand bestod sin Prøve.

Ham, der kom i Tidens Fylde,
Kvindefødt, dog Søn af Gud,
Ham maae alle Aander hylde,
Som skal Prøven holde ud;
Men hvo Ham med Lyst bekiender,
Tælles skal blandt Herrens Frænder.

Kappes nu hver Aand paa Jorden,
Som har Røst og Billed-Sprog,
Med den Gamle over Norden,
Om, i Tale og i Bog,

Ham, der kom i Tidens Fylde,
Ret med Liv og Lyst at hylde!

Og kan ingen Aand man nævne,
Uden Hans fra Først til Sidst,
Som har mere Lyst og Evne
Til i Sang at love Christ,
Da skal Nordens Aand i Vælde
For en Over-Engel gielde!

Hvo sig drister til at laste
Nordens Aand fra Heden-Old,
Ei med Dommen sig forhaste,
Hvad han førte i sit Skjold;
Retten ham kun det tilregner,
Som med Liv han sig tilegner.

Spørger derfor ei de Døde
Om, hvad Aanden kalder sit,
Som om det var Aandens Brøde,
At hans Ord misbruges tit!
Spørger dem, som I kan høre
Aanden gav sit Sprog at føre!

Spørger os, hvem han har drevet
Til de gamle Kalve-Skind,
Lærte i hvad Pen har skrevet
Meer at see end Pege-Pind,
Lærte Sangen at gienføde,
Som var jordet hos de Døde!

Spørger os, hvad han sig kaarer
Forlods af den gamle Skrift,
Og i hvadfor Kæmpe-Aarer
Han slog Ild til sin Bedrift,
Hvad ham huger, hvad han vrager,
Som i Storværk, saa i Sager!

Seer jer om i Christenheden!
Var maaskee det Christi Aand,
Som i Munke-Bur forleden
Snoed Paternoster-Baand?
Ham, som under Kirke-Bue
Kroned Paven og „Vor Frue“?

Var det Ham, der Messe-Særke
Syede af Jorde-Liin?
Ham, der under Korsets Mærke
Rutted med den røde Viin?
Ham, der byggede af Flammer
Huss det prude Sove-Kammer?

Men var det ei Ham, der bygte
Afguds-Altre i hver Krog,
Ham, der Almanakker trykte
Under Kors i Messe-Bog, —
Hvi skal Nordens Aand da bøde
For de gamle Kroppes Brøde?

Som med Paven gik i Rette
Fædrene for Christi Aand,

Saa giør vi for Nordens Vætte
Med den plumpe Skriver-Haand,
Som, kun sandsende det Stærke,
Hvirvel-Vind gav Aandens Mærke.

Som med Skriften af de Gamle,
Christen-Livets Kilde næst,
Luther mægted at ophamle
Mod den store Afguds-Præst,
Saa med Arilds-Kvad i Haanden
Svare vi for Kæmpe-Aanden.

Var det sandt, det løse Rygte,
At man slagted Folk som Fæ,
Hvor for dem, som Midgaard bygte,
Man i Norden bøied Knæ:
Dog, saa lidt som Costnitz-Baalet,
Aanden huged Morder-Staalet.

Ærlig Kamp var Aandens Glæde,
Spyd mod Spyd og Haand mod Haand,
Alt som vi i Kredsen træde,
Pen mod Pen og Aand mod Aand;
Haanden kun sit Vaaben skifter,
Aandens Løsen er Bedrifter.

Ja, det gamle Nordens Vætte
Han er just Bedriftens Aand,
Svinger Mjølner mod hver Jette,
Lægger Fenris-Ulv i Baand,

Er Michael, som med Dragen
Fører Krig til Domme-Dagen!

Derfor, medens Tider rinde,
Storværk alt i Mark og Bog
Kæmpemæssigt Navn skal finde
Nemt i Nordens Billed-Sprog;
Brænde-Mærket ei ved Siden
Savnes skal til Nidings-Iden.

Derfor, hvor jeg end omvanked,
Hvor end Sjælen Hvile fandt,
Hvorimod end Hjertet banked,
Og hvad end i Hu mig randt:
Klarest dog i Mimers Kilde
Saae jeg Livet sig afbilde.

Striden mellem As og Jette,
Tiden ud, paa Liv og Død,
Lærte mig, hvad Kæmpe-Trætte
Meer end Slagsmaal blot betød;
I alt Døn kun Efter-Braget
Hørte jeg af Torden-Slaget.

Naar jeg saae, hvor Flod og Ebbe
Underlig omskifte saa,
At, hvor Liv der spores neppe,
Tit dog Storværk mon opstaae,
Da mig tykkes Alt at sande:
Høie Norner Asken vande.

Hvor man kappes om at hædre
Storværk ret af Hjertens-Grund,
Saa de giæve Oldefædre
Gaae i Sang fra Mund til Mund,
Der, for mig, i Valhals Gammen
Sidde alle Kæmper sammen.

Naar jeg føler: os i Hjerte
Boer en Længsel dyb og sær,
Hælvten Fryd og Hælvten Smerte,
Aanden heel og holden kiær,
Da mig tykkes, alle Steder
Gylden-Taarer Freia græder.

Al den Kløgt, der sig som Snogen
Snoer imellem Krop og Aand,
Finder jeg, i Edda-Bogen,
Loke har fra første Haand,
Saa mod ham de Verdens-Kloge
See mig ud som Skole-Poge.

Overalt, hvor Øiet savner
Livet i sin fulde Glands,
Saa det fryder, som det gavner,
Teer sig frit i Straale-Dands,
Mindes jeg, hvor tungt for Balder
Friggas Moder-Taare falder.

Naar jeg seer, hvor Haabet smiler
Saligt under sølvgraa Haar, ·

Og hvor dristig det sig hviler
Paa en Drøm fra Barndoms-Aar,
Synes mig igien opdaget
Glitner kun med Sølver-Taget.

Naar jeg seer, hvad Mindet mægter,
Som, ei blot i Konge-Borg,
Men hos hele Folke-Slægter,
Avler Daad og jorder Sorg,
Da jeg seer af Æbler røde
Gamle Guders Kinder gløde.

Naar i Levnets-Aftenstunden
Jeg det mærker paa hver Skjald,
At han Ordet har paa Munden,
Som forkynder Guders Fald,
Da sig Gjallar-Hornet klæber
For mit Blik til Heimdals Læber.

Naar det ringer for mit Øre
Om det store Gierde-Brudd,
Da sig Himlens Kræfter røre,
Daane som et Stjerne-Skud,
Asa-Thor jeg seer i Vangen
Vaklende fra Midgaards-Slangen.

Naar det toner fra det Høie:
Liv skal seire over Død!
Da sig hæver for mit Øie
Jorden grøn af Havets Skiød,

* * * *

Balder fra de mørke Dale
Op til Gimles Gylden-Sale.

Ja, det gamle Nordens Vætte
Han er just Bedriftens Aand,
Svinger Mjølner mod hver Jette,
Lægger Fenris-Ulv i Baand,
Er Michael, som med Dragen
Fører Krig til Domme-Dagen!

---

29. Modersmaalet.

(1838.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
Saa vide som Bølgen blaaner;
Moders Røst er den Spædes Fryd
Og glæder, naar Issen graaner.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Moders Røst er den Vuggesang,
Der huer os bedst af alle;
Modersmaal har en himmelsk Klang,
Naar Børnene „Moder“ lalle.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er de Faures Sprog,
Os tryller i Ungdoms-Tide;
Modersmaal er den Kiæres og,
Vi favne, som Duer hvide.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal var de Kongers Sprog,
Vi mindes med Fryd og hædre;
Modersmaal var de Kæmpers og,
Vi kalde med Stolthed Fædre.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Kraftens Ord,
Som lever i Folkemunde;
Som det elskes i Syd og Nord,
Saa sjunges det sødt i Lunde.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Rosenbaand,
Som Store og Smaa omslynger,
I det lever kun Fædres Aand,
Og deri kun Hjertet gynger.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er vort Hjertesprog,
Kun løs er al fremmed Tale,
Det alene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dvale.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet ved Øresund,
Og trindt i de grønne Lunde,
Deilig klinger i allen Stund,
Men deiligst i Pigemunde.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet i Danevang
Er Fædrenes Kæmpevise:
Høre vi den i Pigesang,
Da trykke vi Langbeen Rise.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Bort da flyve med Vildgæs graa,
Hvad Mund har fra Moder stjaalet!
Synger for os, I Piger smaa!
Saa prise vi Modersmaalet.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Skjalde krandses om Land for Sang,
Men Ingen saa godt som Hjarne,
Mildt som Skjalde i Danevang,
Af Piger ved Høi og Arne.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Derfor lægge af Hjertens-Grund
Vi Alle, som Aanden lyde,
Tusind Viser i Pigemund,
Som monne sig mildt tilbyde.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Tusind Viser om Folk og Drot,
Om Venner ad Fædrelandet,
Tusind Viser om Stort og Smaat,
Af Smil og af Taarer blandet.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Tusind Viser om Moder sød,
Den liflige Dannekvinde,
Og om Hvilen i Moderskiød,
Som aldrig os gaaer af Minde.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Tusind Viser om Kys og Klap,
Saa mange, som det skal være,
Som kan synges for Moder skrap
Af Døttre i Dyd og Ære.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Kys dem kiærlig, I Piger smaa!
Saa favne dem Ungersvende,
Roes de høste paa Bølgen blaa
Og blomstre ved Agerende.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Da og klinger i Chor med Staal,
Paa Valen, i Mark og Enge,
Liflig Pigernes Modersmaal
I deiligste Vang og Vænge.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Da og klinger i Aftenstund,
Paa Sø mellem Bøgeskove,
Skjaldens Vise fra Pigemund
Og ønsker ham sødt at sove.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Yndig seiler da Skjaldens Kvad
Med Bør over Tidens Bølger,
Yndig stiger af Tonebad
Den Roes, som med Visen følger.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Længe leve i Danevang
Smaapigernes Maal det søde!
Op det stande i Pigesang,
Hvad Godt der i Danmark døde!
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

---

30. Kongen og Folket.

(1839.)

Konge-Haand og Folke-Stemme,
Begge stærke, begge fri,
De har havt i Danmark hjemme
Mange hundred Aar før vi;
Trods al Brøst, al Frygt og Fare,
Gid de vinde maae og vare,
Skabe i et Gyldenaar
Gamle Danmark gode Kaar!

Odin, Kongen i Valhalle,
Skiøndt for kiær ad Lykkespil,

Holdt dog Thing med Aser alle
Under Asken Ygdrasil,
Ei et Haar paa Thor han krummed,
Ihvor lydt endog han brummed,
Taalte, ihvor vidt det gik,
Immer Lokes Naalestik.

Kongens Haand engang var bunden,
Folkets Stemme lød omsonst,
Men i Danmark blev opfunden
Kiærlighedens skiønne Kunst:
Hvad der vilde Livet binde
For den brast som Traad og Tvinde,
Skifteviis hinanden godt
Løst med den har Folk og Drot.

Folket løste Fredriks Lænke,
Fri som hans blev ingen Haand,
Fredrik, som man vel kan tænke,
Folket skar for Tungebaand.
Kongehaand og Folkestemme!
Lad det aldrig gaae ad Glemme:
Eders Frihed kom med Fred,
Løst er I af Kiærlighed!

Derfor, Danmark! ei du ligne
Andre Riger trindt paa Jord!
Himlen dem ei kan velsigne
Som den lille Plet i Nord,
Hvor som Ungdomsvenner vandre
Magt og Mildhed med hverandre,

Hvor vi troe, hvad Alle veed:
Almagts Liv er Kiærlighed!

---

31. Oplysning.

(1839.)

Er Lyset for de Lærde blot,
Til ret og galt at stave?
Nei, Himlen under Flere godt,
Og Lys er Himlens Gave;
Og Solen staaer med Bonden op,
Slet ikke med de Lærde,
Oplyser bedst fra Taa til Top
Hvem der er mest paa Færde.

Er Lyset i Planeter kun,
Som ei kan see og mæle?
Er ikke Ordet i vor Mund
Et Lys for alle Sjæle!
Det giver os for Aander Syn,
Som Solens Skin for Kroppe,
Det slaaer i Sjælen ned som Lyn
Fra Skyerne hist oppe.

Er Lys paa visse Vilkaar blot
Saa halvveis at ophøie?
Giør det ei allevegne godt!
Er Lys ei Livets Øie!
Skal for Misbrugens Skyld maaskee
Paa Aandens Himmelbue

Vi heller Mulm og Mørke see
End Solens blanke Lue!

Nei, aldrig spørges det fra Nord,
Vi Lyset vil fordunkle!
Som Nordlys i fribaarne Ord
Det saaes paa Himlen funkle;
Og sees det skal ved Nordens Pol,
Ei blot i Kroppens Rige:
Midsommerens den bolde Sol
Vil ei for Midnat vige!

Oplysning være skal vor Lyst,
Er det saa kun om Sivet,
Men først og sidst med Folkerøst
Oplysningen om Livet;
Den springer ud af Folkedaad
Og voxer som den vugges;
Den straale i vort Folkeraad,
Til Aftenstjernen slukkes!

---

32. Ved sjette Fredriks Baare.

(1840.)

Hvem reiser bort saa seent i Kveld,
Og med saa stolt et Følge?
Hvem gielder Dannemarks Farvel:
Skyhøie Tone-Bølge,
Hvis Mage kun i Hedenold
Var Dannemænds Farvel til Skjold?

Løb Skib paany fra Gudhjems Kyst
Nu ind i Issefjorden,
Saa kongelig og dog saa tyst,
Som Hjertet slaaer i Norden,
Med Axekrands af Gudehøst,
Med Kongesøn til Folketrøst?

Udrandt igien et Levnetsløb,
Som Skjolds i Danevangen,
Saa atter følges Konge-Støv
Ombord af Folke-Sangen,
Og byder Danmark rørt i Kveld
Sin himmelsendte Drot Farvel?

Ja, atter fik i Nødens Tid,
For vise Mænd en Gaade,
Vort Fædreland, med Børen blid,
En Konge af Guds Naade:
En Skjoldung af det ægte Kuld,
En Kæmpesjæl i Danemuld!

Hans Kongeliv til Folkeheld
Det er og nu udrundet,
Derfor et hjerteligt Farvel,
Og hundredtusindmundet,
Fra Skov og Hede, Klint og Vold,
Ham følger, som det fulgte Skjold.

Hans Støv dog ei paa vildne Hav
Skal gaae for Vind og Vove,

Som Frodes i en Kongegrav
Det sødelig skal sove,
Ved Issefjord i Kildevang
Inddysset mildt af Bølge-Sang.

Thi byder Skjalden ei Farvel
Til Støvet af den Giæve,
Hvis Konge-Aand i Gry og Kveld
Skal over Marken svæve,
I Folkesangen til hans Priis,
Som Aandepust i Paradiis.

Til Danmark vender jeg mit Blik,
Til Dannemænd min Tale,
Og, efter Skjaldes gamle Skik,
Som Morgenhaner gale,
Jeg lydelig med Vinge slaaer
I Gryet til et Gyldenaar.

O Modersmaal! o Bondestand!
O Folkesang og Stemme!
I har ei meer et Fædreland,
Om I kan Fredrik glemme;
Med ham for Bane fik I Bod,
Ved ham af Døde op I stod!

Kong Fredriks Navn! fra Mund til Mund
Du gaa i Danmarks Rige,
Med Folkesang af Hjertens-Grund
Om ham, den Folkelige,
Som hele Folket tog i Favn,
Og Kronen bar i Hjertets Navn!

Hvert Aar, naar Bøgen springer ud
I Danmarks lyse Skove,
Og Engen, som en pyntet Brud,
Med Mai vil sig trolove,
Da bryd en Bane dig paany,
Og ton med liflig Sang i Sky!

Far vel! bliv ved fra Aar til Aar,
Til du har Æresange,
Som Hjerte-Kongens Hovedhaar,
Saa sølvgraa og saa mange!
Far vel! far med det sidste Ny,
Med den opstandne Drot, i Sky!

---

33. Fuglevise

til Bonde-Frihedens Priis.

(1840.)

For Bønder Himlens Fugle meer
End for de Store sjunge,
Som heller lee ad Fuglens Fjer,
End lytte til hans Tunge.

Og Skjalden er af Fugle-Art,
Hans Tanke-Ring har Vinger:
Som Fugl i Luften skyder Fart,
Han lukt i Sky sig svinger.

Man klarlig og paa Marken saae,
Hvor Sangen var i Mode,

Da Hjarne sang for Bønder graa,
Som bar om Land Kong Frode.

Nu længe dog i Danevang,
Med deilig grønne Skove,
Uhørt var hartad Skjalde-Sang
For dem i Klæder grove.

Med Øre knap for Giøgens Kuk
Gik Bondemand bag Ploven,
Og hørte for sit eget Suk
Ei Fuglesang fra oven.

Men Gud og Danmarks Kongesøn
De sørged for den Ringe,
Saa godt kan Sang fra Skoven grøn
Nu i hans Øren klinge.

Der staaer en Steen paa Vesterbro,
Det er en Ære-Støtte
For Hjertet, som i Kongebo
Ved Bondens Lænker blødte.

At løst er nu hans Trællebaand,
Kan Steen dog ei bevise,
Men Skjalde-Sang med Liv og Aand,
Som Bonde-Læber prise.

Saa sandt vi er af Fugle-Art
Og Hjarnes Skjalde-Stamme,
Det kiendes maa paa Bønder snart,
At tændt er Friheds Flamme.

Igien da lytter Menigmand
Til Kvad og Kæmpeviser,
Og frydes ved sit Fædreland,
Og Skjaldesangen priser.

Som Fugle i den grønne Lund,
Vi skal for Bønder kvæde,
Saa det kan gaae fra Mund til Mund,
Fra Slægt til Slægt med Glæde.

Det være skal vor største Fryd,
Som Skjalde barneglade,
Naar hoppe kan ved Sangens Lyd
Selv bare Been paa Gade.

Det kaldes skal vor bedste Sang,
Til evig Roes og Minde,
Som løber rundt i Danevang,
Naar Piger Negen binde.

Det være skal vor Hæders-Krands,
Naar vore Toner milde
Med Pigerne gaae let i Dands
Ved hvert et Bønder-Gilde!

---

34. Friskole-Sang.

(1841.)

Der skinner en Sol i Lys og Løn,
Hvor Aand har Mund og Mæle;
Som Fugle smaa, naar Skov er grøn,
Da kviddre Barne-Sjæle.

Vor Herre høit i Himlen boer,
Og der er godt at være;
Paa Englevinger smaa Hans Ord
Fra Himlen Bud os bære.

Og hvor Guds Ord det lukkes ind,
Det leirer sig og sjunger:
Guds Fred! bliv Lys i Sjæl og Sind!
Bliv Sang paa Folke-Tunger!

Umælende, som Hest og Hund,
Er alle Dyr i Dale;
Men Folk gav Verdens Skaber Mund
Til med Ham selv at tale.

Saa luk da op nu Port og Dør
For Herrens Ord i Skare,
Saa de, saa tæt som aldrig før,
Her ind og ud maae fare!

Luk op i en lyksalig Stund
Dig for Guds Ord, hvert Øre!
Og luk dig op, du Folkemund,
Med Ord, som du kan føre!

Ja, tal nu sandt om Smaat og Stort,
Og jævnt om alt det Høie!
Thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
Og klart er Barnets Øie.

35. Barnesang om Julen.

(1841.)

Marie hun sad paa Hø og Straa,
I Stald, ved Nattetide,
I Krybben Jesus-Barnet laae,
I Svøb, med Fagter blide.

En Engel kom, med Krone paa,
Den var af Guld det røde,
Deri som mange Sole smaa
Man funkle saae og gløde.

Som Bøg i Skov han raged op,
Som Pilen rank tilskue,
Hans Vinger gik fra Taa til Top,
Som Lyn i Lyn, i Bue.

Saadan med eet den Engel stod
For Hyrderne i Vange,
Da gyste det i deres Blod,
De blev saa grumme bange!

Vær aldrig bange, sagde han,
Og I maae ikke græde!
Jeg kommer fra det skjulte Land
Med Jule-Sang og Glæde!

Jeg kommer fra Guds Paradiis
Med Sang til Folkemunde:
Guds Søn er født paa Barneviis,
Til Frelser fra det Onde!

Det Jesus-Barn, i Krybben lagt,
I Bethlehem I finde,
Han vil med eder gaae i Pagt,
Saa Himmerig I vinde!

Og der kom Barne-Engle smaa,
Som Stjernerne saa mange,
Med Kroner og med Vinger paa,
Med klare Jule-Sange.

Til Dagskiær og til Morgengry
De sang paa Hyrde-Maalet,
De sang i Chor, de sang i Sky,
Af Himmel-Glands omstraalet:

„Nu Ære være Himlens Gud,
Som throner i det Høie!
Paa Jorden Fred! med Julebud
Sig Mennesker fornøie!“

Halleluja, Halleluja
For Frelseren den Spæde!
Saa lød det allevegne fra,
Til evig Jule-Glæde.

Og efter mange hundred Aar,
Og langt fra Hyrde-Vangen,
Om Jule-Træet, hvor det staaer,
Gienlyder Engle-Sangen.

36. Moses.

(1841.)

Kong Pharao var en ugudelig Krop,
Han sagde: det varer for længe
Med Svøben at slide Ebræerne op,
Smid ud deres nyfødte Drenge!
Ja, smid dem i Nilen, trods Kiællinge-Snak!
Saa faaer vi dog endelig Has paa det Rak.
Det skulde han sige saa sagte,
Man veed ikke, hvad man kan magte.

Der fødtes nu Amram Leviter en Søn,
For faur til at fare saa ilde;
Hans Moder ham fostred tolv Uger i Løn,
Men turde ei meer hvad hun vilde;
I Arken af Rør og i Vuggen af Siv
Han maatte paa Floden nu friste sit Liv.
Den Herre, som boer i det Høie,
Dog ogsaa paa Dybet har Øie.

Kong Pharaos Datter var bedre end han,
Hun havde dog Hjerte i Livet,
Hun kom som en Dronning, alt efter sin Stand,
Og saae, hvad sig rørte i Sivet,
Hun sukked, hun saae i den kølige Seng
Med blødende Hjerte den grædende Dreng.
Selv midt i Ægypten man finder
Til Lykke dog Hjerte hos Kvinder.

En Søster ad Drengen paa Timen sprang til,
Hun stod der paa Luur for det Samme:
„Befaler Prindsessen, strax bringe jeg vil
Den lille Ebræer en Amme.“
Og knap hendes Høihed fik Jaet udsagt,
Før Pigen var borte, og Moderen bragt.
Naar Mænd er som Dyrene vilde,
Til Lykke er Kvinderne snilde.

Saa slumped den Moses til Høibaarnes Kaar,
Der skulde som Konge befale;
Saa voxte han op i Kong Pharaos Gaard,
Som skulde Tyrannen betale.
Ebræernes Høvding blev ikke omsonst
Oplært i Ægypternes Vidskab og Kunst.
Vil Nogen Guds Anstalter hemme,
Han nødes til selv dem at fremme.

---

37. Samuel.

(1841.)

Det var saa stille ved Midienat,
Ei rørte sig Blad for Vinden,
I Tabernaklet Guds Lampe mat
Oplyste dog Alt forinden;
Der Samuel laae, en deilig Dreng,
Og slumrede sødt i sin lille Seng,
Saa lydhør var han i lette Blund,
Som Fugl i Lund.

Alt som i Vindfang en Harpestræng,
Det lød da fra Cherubimen:
Der kaldtes klart paa den lille Dreng,
Han hørte det og paa Timen;
Og ud af Sengen han sprang dernæst,
Han tænkte, det var den gamle Præst,
Og for ham stedtes den Lille ind,
Alt som en Vind.

Den gamle Eli var spag og blid,
Ja meget for blid, desværre,
Mod Sønner sine, hvis Nidingsid
Afskyelig fandt Vorherre.
Han Øinene gned og sagde: Nei,
Jeg blunded, Sønlille, jeg kaldte ei,
End gol ei Hanen, saavidt jeg veed,
Læg dig kun ned!

Den Lille gjorde, alt som han bød,
Og lukked med Flid sit Øie,
Men snart det atter for Øret lød,
Han hørte sit Navn fuld nøie;
Og ud af Sengen han sprang dernæst,
Han tænkte, det var den gamle Præst,
Og for ham stedtes den Lille ind,
Alt som en Vind.

Den gamle Eli sin Pande gned,
Han var ei af de Letnemme,
Og aldrig, siden han blev saa feed,
Han lytted til Himlens Stemme.

Thi svared han søvnig: hvad er der fat?
Det er jo en farlig urolig Nat!
Pas godt paa Lampen, den gaaer ei ud!
Sov saa med Gud!

Lidt bange saae sig den Lille om,
Fuld stadig Guds-Lampen brændte,
Den Lille laae i Guds Helligdom,
Hans Røst dog endnu ei kiendte;
Han laae og lytted og hørte grandt,
Hans Navn blev nævnet, det var ei Tant,
For Eli stedtes han atter ind,
Alt som en Vind.

Den gamle Eli sit Hoved brød,
Og fandt det dog ud omsider:
I Tabernaklet og fordum lød
Guds Stemme ved Nattetider.
Han sagde: den har en egen Klang,
Og hører du Røsten endnu engang,
Da svar: jeg hører, til Tjener Din
Tal, Herre min!

Da Røsten kaldte, og Svaret lød,
Og Herren sig lod tilsyne,
Han sagde: Jeg raader for Liv og Død,
Og tordne Jeg kan og lyne.
Jeg taler et Ord, som Torden skal
Det runge i Hytte og saa i Hal;
Det Ord Jeg taler mod Elis Huus:
Synk du i Gruus!

Ja, Elis Sønner drev med mig Spot,
De turde mit Ord forkaste;
Min gamle Tjener det vidste godt,
Men nænte dem ei at laste.
Den Synd med Offer afsones ei,
Til Afgrund sikker gaaer Frækheds Vei;
I Øret runge som Himlens Dom
Skal Sagn derom!

Den Lille stod op i Morgengry,
Oplyst ved Nattens Ordskifte;
For Elis Ansigt han var vel sky,
Men maatte dog Sandhed skrifte.
Den Gamle han hørte paa Ordet spag
Og svared: det er jo en afgjort Sag!
Jeg bøier mig for Vorherres Ord,
Hans Magt er stor!

Som Natten spaaed, en Dommedag
Oprandt over Elis Sønner:
Med Herrens Ark gik de frækt i Slag
Og stoled paa falske Bønner.
Den Gamle med Sorg i Grav nedfoer,
Da for hans Øren fik Lyd de Ord:
Philistrene dine Sønner slog!
Guds Ark de tog!

Som Lampen skinned ved Nattetid
I Cherubimens Skygge,
Saa med den Lille en Stjerne blid
Opgik til Guds-Folkets Lykke:

I Samuels Dage paany Guds Ark
Blev funden i Josvas Hvedemark;
Fra Seer-Læben i Ord som Lyn
For Sagn gik Syn.

---

38. Paradiis.

(1842.)

Jeg er ikke længer, saa vidt man veed,
Hvor tit jeg søgtes, i Østerleed;
Men Billede mit i Blomster-Ord
Dog svæver end over den hele Jord,
Hvor Øre man har for mit Hædersnavn,
Som Glædernes gamle Fødestavn,
Som Edens Have med Livets Træ,
Hvor alle Smaablomster staae godt i Læ,
Som Rosengaarden ved Livets Væld,
Hvor Maanen har ikke Skaar og Kvæld,
Hvor Solen skinner, og Lærken slaaer,
Og Solen varmer det hele Aar;
Hvor Moder kan sige sin Datter forvist:
Om dig synger nu lille Fugl paa Kvist;
Hvor Nattergal taler langt bedre end Stær,
Hvor Alle hinanden har inderlig kiær,
Hvor Alting gaaer muntert med Arbeid som Leg,
Hvor Ingen faaer Nykker, og Ingen faaer Nei;
Hvor Blomsten i Eng bliver aldrig Hø,
Hvor Fader og Moder skal aldrig døe,

Hvor Alting voxer og bliver stort,
Og kiger i Sky ind ad Himlens Port,
Hvor Englene immer gaae op og ned,
Og hviske til de Smaa hvad Ingen veed:
Hvor deiligt der er over Stjernetop,
Som selv de skal see, naar de komme derop!

Aartusinder svæved jeg saa, til Lyst
Og Længsler søde i Smaafolks Bryst,
Paa Skjaldes Tunger, for deres Syn,
Som røres kunde af Aandens Lyn,
Som tændes kunde af Hjertets Ild,
Naar liflig flagrer dens Lue mild!
Og de, som lytted til Skjaldens Sang,
De drømte om mig fuld mangen Gang;
De saae ogsaa Glimt af min Yndighed:
I Aftenrøden og Hjemmets Fred,
I Pindsetiden, naar Skov blev grøn,
Og Bølgen sig krused mild og skiøn,
I Barndoms-Tiden, naar den svandt hen,
Men fløi som en Fugl forbi igien!

Saa lytter, I Smaa! naar Skjalden slaaer
Guldharpen om Livets Rosengaard!
Ei paa hans Læbe skal døe mit Navn,
Med det han synker i Støvets Favn,
Og haaber at vaagne i Gladhjem brat:
Hans Øines Lyst og hans Hjertes Skat,
Hans Blomsters Eng og hans Bøges Lund,
Hans jævne Mark mellem Bælt og Sund,

I Fredens Hegn, bag de Bjerge blaa,
Han immer stirred vemodig paa!
Ja, vænner jer til hans Billed-Stiil!
Saa springer der ud af hver Blomst et Smiil;
I Kraftens Fylde og Heltens Priis
I see da og Glimt af Paradiis!

---

39. Kong David.

Et Krønike-Riim.

(1842.)

Jeg gik i Marken og vogtede Faar,
Slog min Harpe i Skyggen af Palmer;
Glad som en Fugl i den faureste Vaar
Hopped rundt jeg og nynned paa Psalmer.

Da kom der Bud fra min Fader som bedst:
Skynd dig hjem! klæd dig paa! kom til Gilde!
Seeren siger, der fattes en Giest,
Det er dig, kom nu ikke for silde!

Rødmusset blev jeg da mere end før,
Som en Fugl, som en Vind, jeg var hjemme,
Blegned kun flygtig ved Høielofts Dør,
Da jeg hørte de Vældiges Stemme.

Bæger af Guld med den skummende Viin
Rakte Seeren brat mig i Salen,
Salved mit Hoved med Olie fiin,
Som en Dugg over Græsset i Dalen.

Mange i Salen saae skiævt til mit Held,
Ikke vidste dog Nogen min Lykke,
Lønlig udsprang der i Barmen et Væld,
Som en Kilde i Palmernes Skygge.

Kongeligt blev da mit Sind og min Hu,
For min Hjord turde alting jeg vove,
Løver og Bjørne dem trodsed jeg nu,
Trodsed meer, trodsed Falskhed til Hove.

Goliath praled med Hjelm og med Skjold,
Imod ham saae jeg ud som Græshoppen,
Dog med min Slynge jeg fældte den Trold,
Skilte godt ogsaa Hoved fra Kroppen.

Træde jeg maatte fuld mødige Fjed,
Over Stok, over Steen, i det Øde,
Før jeg fik Kronen at fryde mig ved,
Under den maatte Hjertet end bløde.

Konge dog blev jeg, navnkundig som Faa,
I Jerusalem godt jeg blev hjemme,
Og medens Throner paa Jorderig staae,
Davids-Harpen gaaer aldrig ad Glemme!

---

40. Svalen.

(1843.)

Hvor kommer Svalen fra i Vaar?
Hvor tyer den hen om Høsten?

Mon til den store Konges Gaard
Bag Bjergene i Østen,
Hvor Ingen mindes Frost og Snee,
Hvor Aaret kun har Tider tre:
Kun Høst og Vaar og Sommer?

Lad kun de Lærde tvistes om,
Saa længe de behage,
Hvorfra de mange Svaler kom,
Hvem eens var alle Tage,
Og lige godt alt Leer og Straa!
Jeg ændser kun de Svaler faa,
Som melde Aandens Sommer.

Om dem jeg veed det ganske vist:
De ligger ei i Dvale,
Er ei de her, da er de hist
I Fugle-Kongens Sale,
Der, under Høieloft, sig har
Enhver af dem sin Rede klar,
Og Fjer, som aldrig fældes.

Men naar de os besøge her,
Paa Slette og paa Hede,
Dem Sølv og Guld kun lidt er værd,
Af Leer de bygge Rede,
Men kun af Leer med Klang i Skiød,
Som klares kan i Lue rød,
Og Regnbufarver bære.

Det samme Leer de elske saa,
Som vi vort eget Hjerte,

Og mindes Dybet, hvor det laae,
I Sang med Fryd og Smerte;
Det klinger for al Verden, som
Den Tone fra et Dyb opkom,
Hvor selv de laae i Dvale.

Lyksalig er den Plet af Jord,
Hvor slig en Svale kommer!
Thi der, imod det gamle Ord,
Giør eenlig Svale Sommer:
Den med sig bringer Himlens Vaar,
Deraf udspringer hvad den spaaer,
Som Blomster, Ax og Vipper.

---

41. Trøst over Døden.

(1844.)

At sige Verden ret Farvel,
I Livets Gry og Livets Kvæld
Er lige tungt at nemme;
Det lærtes aldrig her paa Jord,
Var, Jesus! ei du i dit Ord
Hos os, som du er hjemme.

Hvor tit hos dig end Trøst jeg fandt,
Naar Hjertet skjalv, og Graaden randt,
Og Verdens Bølger bruste,
Ved Støvet hænger dog min Sjæl,
Og Slangen bider i min Hæl,
Skiøndt du dens Hoved knuste.

O Jesus, Herre, Broder sød!
Du kiender bedst den bittre Død,
Du har den overvundet;
Vor Skabning grandt og kiender du,
Veed godt, vi alle seer med Gru
Vort Timeglas udrundet.

O, kom du, som engang, jeg veed,
Du i din Faders Herlighed
Skal klart dig aabenbare:
Var det i Gry, var det i Kvæld,
Jeg skyndte mig, med kort Farvel,
I Sky til dig at fare.

Men kommer Døden førend du,
Kom da i Løn, og kom ihu,
Hvor mørkt der er i Graven!
Omstraal mig, saa jeg glemmer den!
Salv Øiet paa din syge Ven,
Saa jeg kan see Guds-Haven!

Kom i den sidste Nattevagt,
I en af mine Kiæres Dragt,
Og sæt dig ved min Side!
Og tal med mig, som Ven med Ven,
Om, hvor vi snart skal sees igien
Og glemme al vor Kvide!

Kom, som du vil! jeg veed det vist,
Du selv har sagt, at her og hist
Du kiendes vil paa Røsten:

Den Røst, hvorved, trods Verdens Larm,
Os Hjertet brænde kan i Barm
Og smelte hen i Trøsten.

O lad mig, i min sidste Stund,
Det høre af din egen Mund,
Som Aand og Liv kan tale,
Hvor rart der er i Himmerig,
Og at du Stol har sat til mig
I dine lyse Sale!

Før Døden, med sin Iistap-Haand,
Giør Skiel imellem Støv og Aand,
Bortvifter Hjertets Varme,
Indslumre skal jeg da med Lyst,
Som Barnet ved sin Moders Bryst,
I dine Frelser-Arme!

---

42. Albert Thorvaldsen.

(1844).

Tids-Aldrene har og en Nyaars-Dag,
Naar Solhvervs-Aander sværve over Jorden;
Da sidst de sværved under Tordenbrag,
Sig vendte Solen morgenrød mod Norden,
Og aarle vaagned da et Kæmpekuld
Med Kronehjelme af det røde Guld.

Ja, stolt oprandt en Gude-Alder ny
Med vort Aarhundrede for Nordens Stammer;

Af den skal over Hav og Bjerg gaae Ry,
Saa vidt som Øiet funkler, Hjertet flammer,
I den opstaaer ved Nordens Kæmpehaand
Alt Forbigangent, som var født af Aand.

Du var den Første, Thorvalds prude Søn!
Du blev den Største i din Kreds paa Tuen,
Da med din Jason, kæmpemæssig skiøn,
Du kiækt dig taarned under Himmelbuen,
Og gjorde brat det til en afgjort Sag,
At før og efter var som „Nat og Dag".

Du var den Første af vort Kæmpekuld,
Heroldernes, som vaagnede med Solen;
Og de, som end sig høine over Muld,
Ei længe sidde paa Forundrings-Stolen;
Hvad med dem fødtes, vorder aldrig graat,
Men sortne maa det for hvert Øie blaat.

Forbauset Verden saae hos dig paany
De græske Guder stige op af Jorden;
Den offred til dig i en Viraksky,
Som om den bæved for Kronions Torden;
Men du, oplyst af Nordens Kæmpeaand,
Bortvifted Skyen med en Barnehaand.

Et Menneske du var og ingen Gud,
Din Herlighed stod under Blomstens Love;
Med den i Lys du skinned faur og prud,
Med den i Løn du skal nu længe sove;
Ei Knæ jeg bøier og ei Virak strøer
For, hvad kun lever som en Blomst og døer.

En Konge var du, under Alberts Navn,
Skiøndt uden Sværd og perlestukken Throne,
Dit Septer vakte Fryd og virked Gavn,
Mens barnemild du leged med din Krone;
En Konge var du paa din Blomster-Ø,
Som Faa kun fødes, og som Færre døe!

Du Kronen bar paa dine hvide Haar
Saa let, som sjelden bæres Rosen-Krandsen,
Naar faure Glutter, skiemtende i Vaar,
Hensvæve frit og yndig giennem Dandsen;
Men meer alvorlig stræbte ingen Drot
At vise: kongeligt er altid godt!

Saa hviil da kongelig, du Alfe-Drot!
Hvor Leiet redes dig i Borge-Gaarden,
Til atter tindrer Øiet himmelblaat
I den forklarede Naturens Orden!
Som Dvalin, gamle Nordens Konge-Dverg,
Til Kæmpehøi du fik et Himmelbjerg!

Det er Olympen med sin Gude-Hær,
Opskudt paany i Sællands Bøge-Lunde,
Til Udsigt vid i Aftenrøde skiær
Hen over Storværks Strøm i alle Sunde,
En Klippe-Grundvold for et Kæmpe-Slot,
Et Lidskjalv for vort Nordens Asa-Drot!

Med Seiers-Haab du i din Ungdoms Vaar
Uddrog til Kæmpeskridt i Laurbærlunden,
Med Seiers-Haab, det gamle Odins-Kaar,
Afbilded du dig selv i Aftenstunden;

Og Seiers-Disen paa sin Dronningstol
Skal Haabet krone paa dit Capitol!

---

43. Henrik Steffens.

(1845.)

Lynildsmand! som for mit Øie
I det aarle Morgengry,
Lig en Engel fra det Høie,
Vælted Stenen bort paany,
Der hos mig i Blomsterhaven
Lukked, spærred Troes-Graven!
Sank nu selv du under Muld?

Nei, den Aand, som slynged Lynet,
Naar det knittrende udfoer,
Aanden, som gienfødte Synet,
Sprængte Bautasteen i Nord, —
Vandrer nu igien paa Isse,
Som paa Sky og Klippespidse,
Klædt i Lyn, med Kæmpeskridt.

Paa din Isse, høie Frænde!
Fæsted Fod den Aand paany,
Vandrer nu til Verdens Ende,
Som han aged før i Sky,
Klarer nu, til Gru for Jetter,
Odins-Syn og Thors-Idrætter,
Tegner Lys og taler Lyn.

Naar det knittrer, naar det dønner,
Naar det runger dybt i Fjeld,
Naar I lytte, Nordens Sønner!
Muntre end i Tidens Kvæld, —
Mindes, det var ham, der blunder,
Som i Nord, til stort Vidunder,
Stødte først i Heimdals Luur!

Ja, den fri, den stærke Tale
Om, hvad Haanden griber ei,
Men hvad dog fra dybe Dale
Baner sig til Stjerner Vei:
Ordet, som af Aanden føres,
Skaber Syn, hvor Røsten høres,
Vaagned, Steffens! her med dig.

Da var disse Lokker gule,
Som i Kamp blev tidlig graa;
Da var mørkt det over Thule,
Intet Øie Lyset saae,
Før det lød fra Bjergetoppe:
Vaagner alle! Sol er oppe!
Røsten var dit Bjarkemaal.

Folket sov som Lig i Kiste,
Kæmper sov som Kampesteen;
Brat dog vaagned Fugl paa Kviste,
Lærke med i Agerreen,
Stak i Sky til Vingeprøve,
Sang med Lyst for Øren døve,
For hinanden og for dig.

Og før end paa Lynets Vinge
Til dets Fædreland du foer,
Du det hørte lyst til Thinge:
Vaagnet er nu Folk i Nord,
Spiler Øine, lytter efter,
Mærker Aandens Kæmpekræfter,
Rimer Dag og Døn med Daad.

Det skal spørges, du har levet,
Som kun Faa paa denne Jord,
Levet mest, hvor mindst er skrevet,
Levet kongelig i Nord:
Talt et Ord, som aldrig glemmes,
Vakt en Aand, hvis Kraft fornemmes,
Mens vi har et Modersmaal!

---

44. Kirke-Klokken.

(1845.)

Kirke-Klokke! mellem ædle Malme
Mageløs er for mit Hjerte du;
Vaagnet er ved dig en Høitids-Psalme,
Som gienlyder daglig i min Barm.

Kirke-Klokke! ei til Hovedstæder
Støbtes Du, men til den lille By,
Hvor det høres trindt, naar Barnet græder
Og inddysses blidt ved Vuggesang.

Kirke-Klokke! Moderskiød for Klangen,
Som er mig langt meer end Strængeleg!
Toner dine kappedes om Rangen
For mit Øre tit og i min Barm.

Mens som Barn paa Landet jeg var hjemme,
Jule-Morgen var mit Himmerig,
Den du meldte mig med Engle-Stemme,
Kimed klart den store Glæde ind.

Høiere dog stemte dine Toner,
Naar de med „den gyldne Sol frembrød"
Kimed: Støv! opreist er din Forsoner,
Stat nu op i Paaske-Morgengry!

Lavere de sprede deres Vinger,
Sænke sig med Solen dybt i Hav,
Naar for mig nu Aftenklokken ringer,
Og jeg tæller dine Bedeslag.

Liflig dog det klinger, helst om Høsten,
I den stille, svale Aftenstund:
Giennem Jorderig gaaer Himmelrøsten,
Kalder Sjælen til sin Hvile ind.

Landet nu graahærdet kun jeg giester,
Og har hjemme, selv jeg veed ei, hvor;
Dog paa Lysets Hjem min Hu sig fæster,
Evig godt, jeg veed, er ene der.

Derfor nu, naar Aftenklokken melder:
Solen sank, og Fuglen slumred ind,

Da mit Hoved jeg med Blomsten helder,
Nynner sagte mellem Bedeslag:

Kirke-Klokke! naar tilsidst du lyder
For mit Støv, skiøndt det dig hører ei,
Meld da mine Kiære, saa det fryder:
Han sov hen, som Sol i Høst gaaer ned!

---

45. Danmarks Herlighed.

(1846.)

Vi har et gammelt Fædreland,
Ei uberømt paa Jorden;
Dets Rygte svang sig over Strand
Med Kæmperøst fra Norden;
Thi hvor man skued Gother staae,
Med Angler og Normanner,
Man klarlig Nordens Løver saae
I Skjold og under Banner.

Vi har et gammelt Modersmaal,
Af Hjertens-Grund oprundet,
Det klang i Sky ved Balders Baal
Med Sangen rosenmundet;
Det Vennebud fra Rolv og Skjold
Og Fredegod os bringer,
Det bærer Guld fra Old til Old
Paa Aandedrættets Vinger.

Vi har en gammel Kongevei,
Som gaaer til Verdens Ende,
Og Færdsel paa den fattes ei,
Mens vi har Ungersvende;
De ride tør paa den og gaae,
Lukt over Havfru-Sale,
Og synge modig: Bølgen blaa
Har ogsaa Bjerg og Dale.

Vi har en gammel Stjerne mild
Paa Nordens Himmelbue,
Og hvergang Hekla spruder Ild,
Den vorder klar tilskue;
Den varsler Bod for Banesaar
I Hytten og paa Borgen,
Den lover os et Gyldenaar,
Med Glæden efter Sorgen.

Ildsprudende oprandt saa brat
For os Skiærtorsdags-Slaget,
Derefter, i den tause Nat,
Vor Stjerne blev opdaget;
Den tindrer nu saa mild og klar,
Som fordum Balders Øie,
Og Lykken er til Løbet snar,
Som Lyset fra det Høie.

Vi har en gammel Kiærlighed,
Som ruster ingenlunde:
Til Fædres Land, til Lys og Fred,
Til Bælter og til Sunde;

Den blusse op, den bryde ud,
I Daad, i Sang og Tale!
Da, som en Beiler til sin Brud,
Til os skal Lykken dale.

---

46. Kæmpevisen.

(1847.)

Jeg gik mig ud en Sommerdag, at høre
Fuglesang, som Hjertet kunde røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Der sad en lille Fugl i Bøgelunden,
Sødt den sang i Sommer-Aftenstunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang saa sødt om deiligst Vang og Vænge,
Hvor Kiærminder groe, som Græs i Enge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang og sødt om Bølger blaa og hvide,
Under Ø, hvor danske Snekker skride,
Mellem grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Alt, hvad det er Lyst at høre,
Allerhelst hvad Hjertet dybt kan røre,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Ælve smaa og arge Trolde,
Først og sidst om Riddersmænd de bolde,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Runeslag, som Hjertet binder,
Først og sidst om ægte Dannekvinder,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Havmænd og Stifmødre stride,
Allerhelst dog om de Møer blide,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Bjørne, grumme Dyr og vilde,
Seier vandt dog stolte Møer og snilde,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Harper og om Stemmer søde,
Alt at ligne bedst ved Guld det røde,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang, som ingen andre Fugle sjunge,
Leged liflig med min Moders Tunge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang, som talt udaf mit eget Hjerte,
Toner gav den al min Fryd og Smerte,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da nynned jeg saa smaat i Aftenstunden:
Flyv, Guldtop! flyv rundt i Bøgelunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale!

Skiøn Freias Fugl i deiligst Vang og Vænge!
Høit som Bøg, og lavt som Blomst i Enge,
Stige du og dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale!

O flyv fra Øresund til Danevirke!
Syng til Dands, til Skole og til Kirke,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale!

Paa Folkets Modersmaal, med Danmarks Tunge,
Syng, som ingen andre Fugle sjunge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale!

Da mærke Alle, som har Mødre kiære,
Der er godt i Dannemark at være,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da blommes Eng, da løves alle Kviste,
Det faaer Røst, som før af Sang ei vidste,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da vendes om igien alt det Forgjorte,
Op da springe alle Gladhjems Porte,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da gløder Alt, hvad Solen har bestraalet,
Som det røde Guld paa Modersmaalet,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Paa Bølgen blaa da alle Øren høre
Fuglesang, som Hjerterne kan røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

---

47. Ved Ingemanns Sølvbryllup.

(1847.)

Ved den blanke Sø i Bøgeskygge
Deilig er den sommerlange Dag,
Løber let med Munterhed og Hygge,
Fugle-Sving i Sky og Harpeslag,
Men der er dog ei paa hele Jorden
Nogen Plet med Sorø-Lundens Kaar:
Thi paa denne Bøgeholm i Norden
Varer Dagen femogtyve Aar.

Ja, saa længe vared Sommerdagen,
Med Guldregnen og med Rosenflor,
Liflig toned Nattergale-Klagen
Med en Morgenlærke-Sang i Chor,

Smelted under Hyrdefløiten sammen,
Hvor i Skygge og i Sommer-Glands
Bernhard og Lucie sad med Gammen,
Bandt hver Morgen sig en Brudekrands.

Hil da eder! Skjald med din Hyrdinde,
Som sad her den lange Sommerdag
I Løvsalen under Bøg og Linde,
Mellem Fuglesang og Harpeslag,
Og saa med al Deilighed for Øie,
Og med Øie for al Deilighed,
Som fra Dybet og som fra det Høie
Til os stiger op og daler ned!

Sommer-Kvælden nu paa Sløret væver,
Tæt besaaet med gyldne Stjerner smaa,
Lærken stille om sin Rede svæver,
Lader Nattergalen ene slaae;
Men, som i en deilig Sommer-Aften
Sangens Toner over stille Sø,
Let hensvævende sig hviler Kraften
Her paa Nordens mageløse Ø.

Sommer-Kvæld med Nattergale-Klagen,
Med Dagrødmen under Slør i Nord!
Lign kun du i Længde Sommer-Dagen!
Lign i Yndighed det stille Soer!
Brudekrands af immerfriske Blommer!
Duft om hvide som om gule Haar!
Mageløs som Bøgeholmens Sommer,
Duft nu sødt i femogtyve Aar!

48. Til Danmark.

(1848.)

Fæderneland!
Ved den bølgende Strand,
I den maigrønne Lund,
Ved det deilige Sund,
Af de syngende Vover omskyllet,
Sidder bleg du, i Sorgen indhyllet;
Dog for dig er det Bedste tilbage,
Thi end lever den Gamle af Dage!

Sort seer det ud,
Men almægtig er Gud,
Dine Fiender tillands
Er og Fienderne Hans,
De er Fiender ad Sandhed og Retten,
De er Fiender ad Kiærligheds-Ætten:
De har Alle det Værste tilbage,
Thi end lever den Gamle af Dage!

Maane og Sol
Sidde løse paa Stol,
Som et Lagen det gaaer
Under Alt hvad bestaaer;
Dog din Ven sidder fast i det Høie,
Over dig vaager Forsynets Øie.
Lad kun Lovsang afløse din Klage!
Thi end lever den Gamle af Dage!

Høit over Sol,
Paa sin Konninge-Stol,
Om end Skyerne brast,
Sidder kiærlig og fast
Han, som vogtede Danmark saa længe,
End Hans Bue har klangfulde Strænge,
Og Hans Bue slaaer aldrig tilbage,
Tro som Guld er den Gamle af Dage!

Muldjord i Bryst
Seer den Høie med Lyst,
Der kan Solstraalen boe,
Der kan Himmelbyg groe:
Han, som hører naar Muldjorden sukker,
Den med perlende Taare bedugger;
Med den Trøst kommer Troen tilbage,
At end lever den Gamle af Dage!

Fuglenes Røst
Spaaer om Dannemænds Høst
Under Mundharpe-Klang
Og Smaapigernes Sang,
Lykken vendes som Skibet paa Voven,
Lykken vendes som Bladet i Skoven,
Til den Lykke man aldrig saae Mage,
Saa end lever den Gamle af Dage!

Fæderneland!
Som paa Afgrundens Rand,
Midt i Bølgerne blaa
Skal du blomstrende staae,

Med din Mai og med dine Kiærminder,
Som en Mø med letrødmende Kinder;
Du endnu har det Bedste tilbage,
Det laae giemt hos den Gamle af Dage!

---

49. Adam Oehlenschlæger.

(1850.)

Et Sorgens Budskab Norden giennemsuser,
Som Vinter-Stormen over Blomstens Grav,
Det Dannekvindens Hjerte giennembruser,
Som Vinter-Strømmen i det vilde Hav;
Det Sorgens Budskab: død er Oehlenschlæger,
Tre Rigers Yndling, Nordens Hoved-Skjald!
Hans Mesterhaand ei meer paa Harpen leger,
Guldharpen med det fulde Tonefald!
Med ham paany er falmet Oldtids Glands,
Med ham har Norden tabt sin Laurkærkrands!

Dog stille! Skjalden er ei død, han sover,
Som Vinter-Marken til en deilig Vaar,
Som Nordens Aand i Tidens Vinter-Vover,
Hvoraf paany han seierrig opstaaer;
Thi han opstod i Adam Oehlenschlæger,
Besang sin Kæmpedaad og Heltedød
Og tømte ud det store Brage-Bæger,
Saa Kæmpeløftet trindt i Nord gienlød;
Han holder Ord, saa atter høit i Sky
Skal af hans Daad som af hans Kvad gaae Ry!

Og Sjælen, som sig frydet har i Aanden,
Stormanden, som var Menneske og Skjald,
Han barnlig fromt sig trøsted i Døds-Vaanden
Ved meer end Brageharpens Tonefald,
Ved meer end Krandsene, som Fingre binde,
Ved meer end Eftermælets Efterklang,
Ved meer endnu end Hjerternes Kiærminde,
Som senest visner vel i Danevang,
Ved meer, end Verdens Kløgt har gransket ud:
Ved Sjælens Liv for evig hos sin Gud!

Saa hviil da, Støv af Sjælens skiønne Bolig!
Til Hvile fulgt som Støvet af en Drot,
Hvor hjemligt Muld omfavner dig fortrolig,
Tildækker dig med Tæppet himmelblaat!
Vi spaae den Sjæl, som sig i dig har speilet,
Saa skiøn en Bolig, som i Aanden tit
Vor Skjald har seet og malt, og til den beilet,
Med den at sveve over Jorden frit;
Thi ham, som os har spaaet Bod for Savn,
Vi spaae Forklarelsen i Jesu Navn!

---

50. Isted-Slaget.

(1850.)

Det var en Sommer-Morgen,
Endnu før det blev Dag,
Da yppedes paa Heden
Et Holger-Danske-Slag,

Da Sol stod op i Øster,
Den neppe var at see,
Og alle Fugle-Røster
I Struben kvaltes de.

Det var paa Isted-Hede
Og saa i Øvre-Stolk,
For gamle Danmarks Ære
Da stred det danske Folk,
Ja, for den danske Tunge
Og for det danske Land
Stred Heltene de unge,
Som gamle Hildetand!

Der faldt den gamle Nordmand,
Den djærve Schleppegrell,
Han regned meer ei Kugler,
End Hagl det haarde Fjeld!
Der faldt den bolde Læssøe
I Helte-Manddoms-Aar,
Og for den danske Løve
Det var et Hjertesaar!

Der faldt i Ungdoms Blomster
Saa mangen modig Svend,
At Tydsken troer det neppe,
Vi mange har igien;
Dog synge danske Drenge,
De slaaer i Vænget Top:
Som Blomsterne i Enge
Hvert Aar de voxer op!

Tak være danske Piger,
Som græde nu i Løn
For Broder og for Beiler,
Som Moder for en Søn!
De holdt dem ei tilbage
Med bange Suk og Graad,
De sang for dem med Brage:
Vaagn op til Heltedaad!

Guds Fred med vore Døde
I Danmarks Rosengaard!
Guds Fred med dem, som bløde
Af dybe Hjertesaar!
Vor Kiærlighed med Alle,
De Store og de Smaa,
Som vilde staae og falde
Med Løven askegraa!

Gud gav en herlig Seier
Den lange Sommerdag,
Fra Morgengry til Middag
Det tordned Slag i Slag,
Men da i Middags-Stedet
Man saae den gyldne Sol,
Da vundet var Guld-Sædet
Til Danmarks Dronning-Stol!

Fra Als til Danevirke,
Fra Sli til Ægers Dør,
Skal Danmarks Løver springe
Paa Gyldengrund som før;

Hos Angler og hos Friser,
I gienfødt Vennelag,
Skal synges Kæmpeviser
Om Seirens Julidag!

Og hvergang Danmark græder
Guldtaarer med Guldklang,
Og hvergang Øiet perler
Ved liflig Vemods-Sang,
Da hvælve Rosen-Telte
Dem selv ved Havets Bredd,
Hvor Danmarks Julihelte
Fik deres Leiested!

---

51. Vilhelm Blom.

(1850.)

Søn af Vennen fra de unge Dage!
Mine Sønners fuldtro Ungdoms-Ven!
Intet Suk dig kalder meer tilbage
Til din Plads blandt ægte Dannemænd;
Fremmest gik du i vor Kamp for Norden,
„Fremad“ var dit sidste Ord paa Jorden!

Djærve Yngling med den mørke Pande,
Med det klare, milde Øienpar!
Kun en deilig Blomst i fjerne Lande
For din svage Tro Livs-Lykken var;

Derfor vel dig! Seier du har vundet,
Tidlig i det Fjerne Blomsten fundet!

Moder-Hjertet, som du længtes efter,
Som med Vemod dyb du savned her,
Moder-Hjertet med de milde Kræfter,
Som opliver alt hvad det har kiær,
Det er der, hvor dig med Toner milde
Fuglen lokker nu til Livets Kilde.

Ogsaa her i Mindet du skal hvile
Som en Søn ved kiærlig Moders Bryst:
Ømmere kan ingen Moder smile,
Sødere har ingen Moder kyst,
End vor Moder, som ved Sund og Bælte
Favnetager alle danske Helte.

Og forgiæves ei er sammenrundet
Danmarks ædle Sønners Hjerteblod,
Aldrig før en større Seier vundet
Har den gamle Dronning Danebod:
Dannisheden, trindt omkring beleiret,
Den har sex Aarhundreder beseiret!

Og naar Fuglen over Isted-Skoven
Svinger sig med Danmarks Seiers-Sang,
Priser dem, som over Kæmpeloven
Sig til Uffes Heltefjed opsvang,
Over dem, der sank i Morgenstunden
Tone skal det liflig: „Sol oprunden!“

Trøste maa sig mangen Helte-Moder
Dermed i det store Seiers-Aar;
Heltens Fader, Søster, Ven og Broder
Tie maae med deres Hjertesaar,
Føle maae, at intet Saar opveier
Helte-Mindets Guld og Danmarks Seier!

---

52. Hilsen til Norge.

(1851.)

Vær hilset, Norges Klippeland,
Med Aase og med Tinder!
Vær hilset, Kæmpers Fødeland,
Med dine Storværks-Minder!
Vær hilset fra den grønne Strand,
Trofaste, ægte Broderland
For Marken, som fik Navn af Dan,
Den Bolde paa det Jævne!

Vær takket for hver gammel Helt,
Og dobbelt for de Nye,
Som slumred ind ved Sund og Bælt
Med Schleppegrell og Rye,
Og for den klippefaste Gran,
Som holdt mod hede Helved Stand
Paa Eider-Strømmens Gyngerand,
Og grønnes end ved Slien!

Vær takket for hvert Aandedræt,
Hver Tanke og hver Tale

For Danmarks Vel og Nordens Ret,
Paa Bjerge og i Dale,
For Mindet om den svundne Tid,
For Haab om den, som kommer hid
Med nordisk Alvor, Skiemt og Vid,
Med Frihed, Fred og Glæde!

Vær takket for den aabne Favn,
Du byder gamle Grander!
I Ungdoms-Dragt fra Kiøbinghavn
Det gamle Venskab lander;
Som gammel Viin og gammel Vei
Det vinker mildt og sviger ei,
Det hilser Thor og Vana-Frei,
Og Søster hans, den væne!

Hurra for Norges Klippeland,
Og for dets Klippeka'le,
Paa Elven og den vilde Strand,
Paa Bjerge og i Dale!
Hurra for gammelt Vennelag!
Hurra for denne Sommerdag,
Som i det Fri og under Tag
Skal mindes trindt i Norden!

---

53. Bryllups-Sang.

(1855.)

Det er saa yndigt at følges ad,
For To, som gierne vil sammen være,

Da er med Glæden man dobbelt glad,
Og halvt om Sorgen, saa tung at bære;
Ja det er Gammen
At reise sammen,
Naar Fjederhammen
Er Kiærlighed!

Det er saa hyggeligt allensteds,
Hvor Smaa og Store har eet isinde,
Og det, som drager de store Læs,
I Hjerte-Kamret er inderst inde;
Ja, det er Gammen
At holde sammen,
Naar Ja og Amen
Er Hjertets Sprog!

Det er saa herligt at stole paa,
Vi har en Herre, som alting mægter,
Han os ei glemmer, naar vi er graa,
Hans Naade rækker til tusind Slægter;
Ja, det er Gammen,
At allesammen
Er Ja og Amen
Guds Naades Ord!

Det er vemodigt at skilles ad,
For dem, som gierne vil sammen være,
Men, Gud skee Lov! i Vorherres Stad
For evig samles de Hjertens-Kiære;

Ja, det er Gammen
At leve sammen,
Hvor Ja og Amen
Er Kiærlighed!

Hvert Ægtepar, som med Kiærlighed,
I Jesu Navn, holder Bryllups-Gilde,
Skiøndt Alt i Verden gaaer op og ned,
Skal finde tidlig og finde silde:
Det er dog Gammen
At sidde sammen,
Hvor Arne-Flammen
Er Kiærlighed.

---

54. Høiskole-Sang.

(1856.)

Hvad Solskin er for det sorte Muld,
Er sand Oplysning for Muldets Frænde,
Langt mere værdt end det røde Guld
Det er, sin Gud og sig selv at kiende;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Lykken klar!

Som Solen skinner i Foraarstid,
Og som den varmer i Sommerdage,
Al sand Oplysning er mild og blid,
Saa den vort Hjerte maa vel behage;

Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Hjertensfryd!

Som Urter blomstre og Kornet groer
I varme Dage og lyse Nætter,
Saa Livs-Oplysning i høie Nord
Vor Ungdom Blomster og Frugt forjætter;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Frugtbarhed!

Som Fuglesangen i grønne Lund,
Der liflig klinger i Vaar og Sommer,
Vort Modersmaal i vor Ungdoms Mund
Skal liflig klinge, naar Lyset kommer;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Røsten klar!

Oprind da herlig til Fugletrøst,
Oplysnings-Sol med din Morgenrøde!
Syng, Ungdomsfugl, af dit fulde Bryst!
Thi Modersmaalet har Toner søde;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Dansken sød!

Som Dansken seired en Sommerdag
Og jog af Marken de lede Trolde,
Nu seire Lysets den gode Sag,
Hvor Løver føres i Hjerteskjolde!
Trods Mørkets Harme,
Med Straale-Arme
Af Lys og Varme
Vor Skole staa!

Vorherre vidner, at Lys er godt,
Som Sandhed elskes, saa Lyset yndes,
Og med Vorherre, som leer ad Spot,
Skal Værket lykkes, som her begyndes:
I Gyldenkarme
Skal Lys og Varme
Med Straale-Arme
For Styret staae!

---

55. Den Husvilde.

(1856.)

Fuglen har Rede, og Ræven har Grav,
Sneglen bær Huset paa Ryggen,
Stodderen han har kun Pose og Stav,
Leder om Leiet og Lykken;
Saa gaaer Vorherre med Naadens Ord
Husvild og fattig omkring paa Jord!

Hvem skulde tænkt, at fra Himmerigs Fryd
Selv sig fornedred Vorherre,
For med sit Ord, som er Himmerigs Lyd,
Blandt os at glæde de Færre,
Mens hos de Fleste paa viden Jord
Utak kun faaes for gode Ord!

Dengang Vorherre gik synlig omkring,
Kaldte paa alle de Trætte:
Kommer og slaaer om Guds Naade en Ring!
Da faaer I Hvilen den rette!
Utak han fik mod al Ret og Skiel,
Til han paa Korset blev piint ihjel.

Siden, nu i attenhundrede Aar,
Da han usynlig, i Aanden,
Rundtom paa Jorderig kommer og gaaer,
Bod raader immer paa Vaanden:
Ulvene tuder i Løvens Spor,
Hundene giøer ad Guds Naades Ord.

Men hvor han banker paa Port og paa Dør,
Altid med Ordets Guldhammer,
Der kommer Glæde, som aldrig kom før,
Ind i de Mildes Lønkammer;
Der gaaer til Hjerte med Englelyd
Naaden og Freden med Himlens Fryd.

Sammen de vandre i Frelserens Navn,
Jesus den Christus! de kvæde;
Sødt hviler Sønnen i Faderens Favn!

Svare Guds Engle med Glæde,
Saligt det Huus, hvori han indgaaer!
Der er det evige Livs Nyaar!

Fuglen har Rede, og Ræven har Grav,
Sneglen bær Huset paa Ryggen,
Verdslig Vorherre har intet deraf,
Han har dog Livet og Lykken,
Deler dem ærlig med hver som troer:
Aanden og Livet er i hans Ord!

---

56. Den hellige Grav.

(1856.)

Det var i gamle Dage,
Før Valdemars Tid,
Da hørtes der en Klage,
Da førtes en Strid.
Det glemmes aldrig i Verden!

Det var i Østerlide
Og hinsides Hav,
Der klagede sin Kvide
Den hellige Grav.

Det var ved Nattetide,
Og Luften var tyk,
Alt som naar Dødmænd ride
Med Livet paa Ryg.

Der Intet var tilskue,
Dog hørtes fra Øst,
Fra Herrens Banetue,
En ynkelig Røst.

Fra Dybet den sig hæved,
Halv Suk og halv Sang,
Den Jorden giennembæved
Og alt giennemklang:

„Her hviled sig Vorherre,
Da han kom herned
Og, for vor Skyld desværre,
Korsfæstelsen led.

I Paaske-Morgenrøde
Stod op han af Jord,
Og med titusind Døde
Til Himmels han foer.

Ham tjente Englehære
I Grav, hvor han laae:
Nu trampe til Vanære
De Vantro derpaa.

For eders Synder grove
Guds Blod blev udøst;
Hvad tør for ham I vove,
Som jer har gienløst!

Hvem tænker paa hans Ære
Og har ham saa kiær,
At Korset han tør bære
Og møde ham her!“

Fra Øst til Vest med Vinden
Den Jammersang foer:
Som Lig blev Rosenkinden,
Og Læben som Jord.

Det tordned fra hvert Kloster,
I Lys og i Løn:
„Spørg ikke, hvad det koster
At hjelpe Guds Søn!

Hans Kors, hans Grav, hans Ære,
Hans Fæderneland,
Hvem tør for dem ei bære
Sit Kors som en Mand!

I alle Landes Dronning:
Det hellige Land,
Der flyder Mælk og Honning,
Som Floder til Strand.

Og i den Rosensblomme:
Det hellige Land,
Der findes Helligdomme
Saa mange som Sand.

Og kastes der i Graven
En Christenmands Krop
Med Pilegrimme-Staven,
Den lever da op.

Det vitterligt er blevet
For Pebling og Pog,
Alt som det staaer beskrevet
I Kongernes Bog."

Det ringed for hvert Øre,
Som Klokker for Lig:
Kan du Guds Røst ei høre?
Den kalder ad dig.

Det lød fra alle Riger:
Guds Villie den skee!
Og over den, som sviger,
Guds Kors raaber Vee!

Da reistes Korsets Mærke
I Hytte og Hal,
Da foer i Brynjesærke
En Hær uden Tal.

De dreve over Hede,
De drog over Hav,
At frelse og at frede
Den hellige Grav.

Saa vaded de til Graven
I Strømme af Blod,
Og drømte, i Guds-Haven
Blandt Roser de stod.

Fuld stærke var de Drømme,
Gik brat dog forbi;
Saa dybe var de Strømme,
De drukned deri.

De drømte, naar de hviled,
Hvor Herren var fød,
Guds Moder dem tilsmiled
Med Barnet paa Skiød.

De drømte, i Vand-Daaben,
I Jordan, Guds Flod,
Stod Himmelen dem aaben,
Som Jesus den stod.

De drømte, naar de blunded
I Guds Hvilested,
Han tog, ved Sol oprundet,
Til Himmels dem med.

Som Lyd af tusind Lure
I Luften det klang,
Det lød i Fruerbure,
Som Englene sang.

„Jerusalem er taget,
Kong David staaer op,
Nu vaier Christen-Flaget
Paa Morias Top!

Hver Paaske-Aften brænder
En Ild, som er Guds,
Og den i Graven tænder
Titusinde Blus.

Nu er det Suk forklaret,
Som fløi over Hav,
Og nu er vel forvaret
Den hellige Grav!“

Det var en Sommer-Aften,
Saa yndig og sød:
Sit Hoved lagde Kraften
I Dalilas Skiød!

Det var en Paaske-Morgen,
Saa aarle i Gry:
Da vaagned Hjertesorgen
Af Drømme paany.

Den vaagned som i Ørke,
Hvor Tomheden boer,
Hvor tykt er Nattens Mørke
Og Rædselen stor.

Da Korsets Mærke daled,
Som vingeskudt Fugl,
Og Helhjems Haner galed,
Hvor Engle holdt Juul.

De galede i Ørken
For Mulmet i Sky,
De galede for Tyrken,
Med Næde for Ny.

For Tyrken og for Paven
Blod-Strømmene flød;
Om Korset og om Graven
Slet Ingen sig brød.
Det glemmes aldrig i Verden!

Det var i vore Dage,
Kong Frederiks Tid,
Da hørtes der en Klage,
Da førtes en Strid.
Det glemmes aldrig i Himlen!

Det var i Nørrelide,
Ved Bælt og ved Sund,
Der klagede sin Kvide
Guds Menigheds Mund.

Det var i Morgengryet,
Og Luften var klar,
Som naar man Nyaars-Nyet
I Hænderne har.

Da var det Alt tilskue,
Som Skikkelse vandt
Imellem Himlens Bue
Og Afgrundens Kant.

Med klare Skygger leged
For Alvor Van-Vid,
Og priste som sit Eget
Oplysningens Tid.

Da lød fra Kirke-Grunden
En klagende Røst:
„Her ligger Lig paa Bunden
Vor Tro og vor Trøst!

Vor Tro, det var Vorherre,
Vor Trøst var Guds Aand,
De ligger nu, desværre,
I Dødhedens Baand!

De straalede, de raadte,
Med Ret og med Skiel,
Men Vanvid dem nedtraadte
Og piinte ihjel!“

Den Røst med Nød sig hæved,
Halv Suk og halv Sang,
Paa Læberne den bæved
Med Lig-Psalmens Klang.

Der lød et Svar fra oven,
Fra Aandernes Land:
„Hvem træller under Loven
Og ligger i Band?

Som Barnet født om Julen,
Den hellige Tro,
Den er saa fri som Fuglen
Med Vingerne to.

Saa fri er og i Grunden
Den hellige Daab,
Med Helgen-Lig paa Bunden:
Vor Herre, vort Haab!

I hele Christenheden,
Fra Hav og til Hav,
Er Herrens Daab med Freden
Den hellige Grav.

Her selv den Guds Eenbaarne
Begravede sig,
Fra alle Kirke-Taarne
Blev ringet for Lig.

Han ligger død i Ordet,
Bekiendelsens Ord,
Begravet, men ei jordet,
Staaer op han i Nord!

Guds Ord var dødt i Munden,
Men lever i Løn,
Er med Guds Aand i Grunden
Guds eenbaarne Søn.

Livsalighed af Graven
Med Tro skal opstaae,
Om Tyrken nu og Paven
End trampe derpaa.

Er Troen end paa Jorden,
Hun hvile sig her!
Da times skal i Norden
Opreisning fuld sær.

Den gamle Tro af Døde
Staaer op i Guds Navn,
I Paaske-Morgenrøde,
Med Barnet i Favn.

I Aandens Kraft gienføder
Den hellige Daab,
Hos Danske, som hos Jøder,
Guds Herligheds Haab.

Og Haabet, med den Lille
I Bethlehems By,
Opvoxer i det Stille
Til Herren i Sky.

Saa iler da til Graven,
Den hellige Grav,
Trods Tyrken og trods Paven,
Trods hver en Krumstav!

Vorherres Grav i Daaben
Giør Dødningen glad,
I den for ham staaer aaben
Gienfødelsens Bad.

Den Grav kan Ingen lukke,
For Dør sætte Pind,
Hver Sjæl, som dybt vil dukke,
Den kommer derind.

Den gaaer i Graven gammel,
Den ung kommer ud,
Hos Barnet paa sin Skammel
Da sætter sig Gud.

Og Pogen paa Kiephesten:
Guds Aands Runestav,
Gud-Fader kalder Næsten,
Som Spiret Han gav.

Og Faderen Han kiendes
I Sønnen saa fiin,
Naar Vandet klart omvendes
Ved Bordet til Viin.

I Sønnens Manddoms-Alder,
Paa Herligheds Stol,
Gud-Fader selv ham kalder
Sit Himmerigs Sol.“

Saa lød det over Vangen,
Og Vanviddet lo
Ad Sukket og ad Sangen,
Guds Ord og Guds Tro.

Og Verdens Klogskab sagde:
„Har Ordet en Grav,
I Bogen den nedlagde
Sin Pilegrims-Stav.

Paa Bogen tager vare
Idag som igaar!
Da har det ingen Fare,
At Ordet opstaaer.

Saa mange spidse Penne
Er saa mange Spyd,
For Aander godt at gienne,
Det er deres Dyd.“

Saa lodes Graven aaben,
Den ændsedes ei,
Og Troen gik til Daaben
Ad Guds Mælkevei.

Og Troen med Lovsangen
Gik ind og gik ud,
Indgangen og Udgangen
Velsignede Gud.

Det var en Paaske-Morgen,
Saa aarle i Gry,
Da sluktes Hjertesorgen
Hos Troen paany.

Da tændtes i Grav-Hulen
Titusinde Blus,
Og Paasken blev som Julen,
Thi Lyset var Guds.

Der fødtes med det samme
Titusinde Smaa,
Af Ordets Herrestamme,
Med Helte-Attraa.

De bliver Kæmper stærke
Ved Bælt og ved Sund,
Da reises Korsets Mærke
Paa christelig Grund.

Og Kreds de slaaer om Graven,
Med Engle i Pagt,
Mod Tyrken og mod Paven
Staaer kiækt de paa Vagt.
Det glemmes aldrig i Himlen!

57. Ved Kong Frederiks Helbredelse.

(1858.)

Alle Verdens Riger ældes,
Alle Verdens Konger døe;
Kun Guds Rige aldrig fældes,
Edens Græs blev aldrig Hø;
Kort og langt dog er som Siv
Folks og Kongers Blomster-Liv,
Og de tit fra Døden Frelste,
De til Lykke blev de Ældste.

Danmarks Rige, kaldt det lille,
Tit det Store altfor nær,
Tidlig født, endnu saa silde
Godt sin høie Alder bær;
Som den lille Fugl i Skov,
Høgens let og Ørnens Rov,
Trods al Fare og al Vaade,
Gammelt blev det af Guds Naade.

Danmarks Konge, kaldt den Gode,
Som gav Riget Friheds Lov,
Gammel vorde som Kong Frode,
Hvis Guldkværn vi har behov!
Nys formørket, Livets Sol
Guld nu strøer paa Kongestol;
Længe leve, af Guds Naade,
Han med Lyst til Rigets Baade!

58. Morgen-Duggen.

(1860.)

Som Dugg paa slagne Enge,
Saa falder Livets Ord
Paa Christnes Sottesenge,
I Sky da Haabet groer,
Og Trøsten over Døden
Deraf er Førstegrøden,
Forsvunden er derved
Al Dødens Bitterhed.

Som Sol gaaer ned bag Lunden
I Havet lyseblaat,
I Sommer-Aftenstunden,
Mens Fugle kviddre smaat,
Saa gaaer den Sjæl til Hvile,
Ifærd med sødt at smile,
Som føler, i sit Ord
Hos os Vorherre boer.

Som let vort Legem gyser
I Sommer-Morgengry,
Mens Morgenstjernen lyser
Og lover Dag paany,
Mens Sommer-Dagen gryer
I hvide Morgen-Skyer,
Saa er, med Livets Lys,
Vort sidste Kulde-Gys.

---

59. Aftensang i Alderdommen.

(1861.)

Kølig falder Aftenduggen,
Natte-Frost den varsler om;
Paa sin Helsot bar fra Vuggen
Dagen til sin Alderdom;
Sært vemodig Aftensangen
Lyder, selv i Gladhjems-Vangen.

Liv og Død her under Solen
Ligner Gud ved Græs og Hø;
Vi saavel paa Konge-Stolen
Som paa Bænke-Halmen døe;
Alle Rosens-Læber blegne,
Alle Sangens Røster segne.

Paa hvert Ny her følger Næde,
Paa al Latter følger Graad,
Sorgen lurer bag hver Glæde,
Døden træder paa hver Daad,
Verdens-Glandsen i sin Styrke
Vender Ryg for Mulm og Mørke.

Men hvor Liv og Lys har hjemme:
I Gud-Faders Favn og Skiød,
Kiærlighed kan aldrig glemme
Livets Fare, Lysets Nød;
Daglig spaaer os Morgenrøden:
Udvei dog der er fra Døden!

Evighedens Morgenrøde,
Ordet, som blev Kiød og Blod,
Christus, som paa Korset døde,
Jesus, som af Grav opstod:
Hos Ham er der Udvei fundet,
Han har Døden overvundet.

Hvedekornet fra Guds Eden
Fandt i Ørknens Sand sin Død,
Men dog end i Nørreleden
Hvedens Frugt er Livets Brød,
Dødens Trælle ved Guds-Bordet
Frit sig mætte paa Livs-Ordet.

Livs-Viintræet fra Guds-Haven
Bar en Drue himmelsød,
Spildt paa Korset og i Graven
Syntes Saften purpurrød,
Men i Herrens Mindes-Bæger
Evig dog den vederkvæger.

Derfor Ny vi har i Næde,
Lys i Mørke hos Guds Søn,
Og, trods Døden, Liv og Glæde:
Evigheden født i Løn;
Tiden, som til Grav os bærer,
Kun vor Sorg og Død fortærer.

Thi hos Ham, som for os døde,
Og hvis Ord er Liv og Aand:
Evighedens Morgenrøde,
Herren ved Guds Høirehaand,
Vi staaer op med Straale-Krandsen,
Kiød og Been har Sole-Glandsen!

---

60. Mindesang over Frederik VII.

(1863.)

Som sin Hjord paa Mark og Hede
Hyrden vogter med Forstand,
Saa de ægte Konger lede
Folke-Mængden trindt om Land;
Tidens Tegn de agte paa,
Vogte fremfor alt de Smaa,
Sørge for, de sig kan nære,
Føle, her er godt at være.

Han, som alting har at raade,
Fremfor Alle mild og god,
Giver Konger af sin Naade,
Naar vi falde Ham til Fod;
Hyrder efter Hjerte Hans
Beile til den Hæderskrands,
Som ei visner hen med Løvet,
Som ei smuldrer hen i Støvet.

Danmark er kun lav og lille,
Fiendevold og Fare nær,
Haabet har paa Gud saa stille
Neppe noget Folkefærd;
Derfor Gud i Naade saae
Fra det Høie til de Smaa:
Bedre Hyrder under Solen
Neppe sad paa Konge-Stolen.

Hjorden sørger for sin Hyrde,
Danmark for sin Frederik,
Sunken under Kronens Byrde
Vensæl han til Hvile gik;
Men det Folk, han Frihed gav,
Fælder Taarer ved hans Grav.
Giør dog, Gud, som af Guld-Aarer,
Dem i Naade til Guld-Taarer!

Folket i hans første Dage
Tømte ud en bitter Skaal:
Krig og Pest som Landeplage,
Skiændsel for vort Modersmaal;
Atter truer Fienden gram,
Byder Danmark Spot og Skam,
Vil ei Himlen os beskytte,
Fædres Land er Fiendens Bytte.

Men vor Gud! Du er den Samme,
Danmarks Trøst fra Slægt til Slægt;
Giør de Snildes Raad til Skamme!
Tag os i din Varetægt!

Folkets Røst i Danevang,
Smeltende i Takkesang,
Lad den melde over Bjerge:
Gud er Danmarks Lande-Værge!

---

61. Trøstebrev til Danmark.

(1864.)

Danmark! gamle Helte-Moder!
Havfru, født af Bølgen blaa!
Gøte kalder sig din Broder,
Nor i Nør giør ligesaa;
Dog Høinordens Kæmper tænke
Lidt kun paa, at du er Enke.

Danmarks Freia! Vana-Dise!
Du vel to Gang tusind Aar
Kæmpet har med Langbeen Rise,
Tiest under bange Kaar;
Skal det endes nu saa ilde:
Freia vorder Jettens Frille?

Himmelen er overtrukket,
Og som Iis vor Mai er kold,
Hver en Udvei synes lukket,
I hver Banke boer en Trold,

Muspels Sønner fra Bro-Ager
Spyer Ild som Helved-Drager.

Allerværst det er i Grunden
Tegn paa Fiendens Overmagt:
Midt iblandt os Helved-Hunden,
Garm, har sine Hvalpe lagt,
Som i Ørene os tude:
Mod er Vanvid, Alt er ude!

Klarlig nok Hjemtydskeriet
Har, som Slangen i vor Barm,
Os til Undergang indviet,
Giøer og tuder nu som Garm,
Tuder ad hver Helt i Fare,
Loggrer for hver Røver-Skare.

Danmark! gamle Skjalde-Moder,
Føder du ei Sønner fleer,
Som kan meer end efter Noder
Græde, naar Høitydsken leer,
Ingen Skjalde, som kan gløde
For din Fremtids Morgenrøde!

Dengang jeg var ung af Alder,
Var din Fremtid midnatsmørk,
Da hos Hel var glemt din Balder,
Og din Folkvang var en Ørk,
Dine Skjalde dig dog love
Turde Guld og grønne Skove.

Da paa Pramme og paa Baade
Og paa gamle Orlogs-Vrag
Du mod Englands Hoved-Flaade
Værged kiækt dit gamle Flag,
Dine Skjalde, skiøndt du bukked,
Sorgen din med Nektar slukked.

Da din værgeløse Flaade
Folk som Tyve fra dig stjal,
Og da dine Viking-Baade
Kæmped kun som Sild mod Hval,
Dog din Sømagt dine Skjalde
Turde en Fugl Phønix kalde.

Selv da Norge var afskaaret,
Danmark hæderløs paa Hav,
Og mod os i Oprørs-Aaret
Opladt Fenris-Ulvens Gab,
Dine Skjalde spaaed Seire,
Spruded Ild paa Fiendens Leire.

Nu, da efter Isted-Slaget,
Storværks-Daad ved Fredrikstad,
Atter vaied Seiers-Flaget
Hos „Niels Juel“ i Birtingsbad,
Har nu Skjaldene opgivet
Danmarks Haab og Heltelivet!

Nu, da Danmarks Helteskare
Prises lydt i alle Land,

Nu vi trøstes i Livs-Fare
Med den Kiællinge-Forstand:
Folkedyden, Heltefærden,
Er for god til denne Verden!

Skal det spørges: jeg alene,
Aflægs Skjald paa Gravens Rand,
Turde mellem Bautastene
Aande Liv ved Dødens Strand,
Turde vente af Guds Naade
Løst i Solglands Danmarks Gaade!

Vee da Fuglene, som sjunge
End paa Kvist i Bøgelund!
Vee den danske Skjalde-Tunge,
Som en Fugl i Ulvens Mund!
Vee da, Freia! dit Guldsmykke,
Stjaalet bort med Danmarks Lykke!

Vee da deiligst Vang og Vænge,
Moder-Ømheds Fædreland!
Vee da Blomsterne i Enge,
Hver en Folkvangs Lilievand!
Vee da alle Danas Frænder,
Hvor de boe ved Jordens Ender!

Vee Kiød-Hjertet, hvor det banker
End for Frihed, Liv og Fred!
Frosne er da Hjernes Tanker,
Følesløs er Kiærlighed!

Da er Trolde Tidens Helte,
Midgaards-Ormen Jordens Bælte.

Dømt og tabt er Friheds-Sagen
I hvert Hjørne, paa hver Plet,
Thi da klart det er som Dagen,
Hjertet ei selv der fik Ret,
Hvor det kun med Ord og Tanke
Paa sit Eget frit vil banke.

Og hvor skulde Fred vel findes
Mere paa Guds grønne Jord,
Naar ei længer den kan vindes
Af det Fredens Folk i Nord,
Som, imens det var ilive,
Vilde Liv for Freden give!

Hvis da i det Himmelhøie
Fred og Frihed har en Ven,
Danmark, løft til Ham dit Øie!
Stol kun paa, Han hjelper end!
Da er, trods Stormagter stride,
Over-Magten paa din Side.

Men hvad har dog saa dit Øie
Naglet til den sorte Jord?
Hvad har kunnet saa nedbøie
Skjoldmø-Dronningen i Nord,
At hun ei, skiøndt Jorden bæver,
Kiækt sit Blik til Himlen hæver!

Ak, det er den sidste Fiende,
Døden med sit Istap-Spyd,
Som kun Gud kan overvinde
Med Livs-Lurens Aande-Lyd;
Dødens Piil har Hjerte-Roret,
Har Livs-Haabet giennemboret!

Derfor er dit Blik jordfæstet,
Og til Bly blev din Guld-Graad,
Dine Skjalde Hel har giestet,
Sat i Band hver Helte-Daad,
Alle Livets Kræfter lammet,
Lutter Balders-Baal opflammet.

Danmark! ja, du er en Enke,
Hende lig ved Nains Port,
Vi os kan din Redning tænke
Kun som et Vidunder stort;
Thi kun med et Liv af Døde
Har din Fremtid Morgenrøde.

Trindt om Land i Frygt og Fare,
Uden Haab og uden Trøst,
Gaaer den lange Sørgeskare,
Hvor kun høres Graadens Røst;
Skrømt og Alvor om din Smerte
Knuse vil dit Moder-Hjerte.

Men jeg seer Ham nær i Aanden,
Ham, som ynkes inderlig,

Ham, som raader Bod paa Vaanden
Med Livs-Ordet uden Svig;
Himmelsk Trøst af hans „græd ikke“
Moder-Hjertet skal inddrikke.

Med sit Guddoms-Ord ved Baaren:
Vaagn! stat op, du Ungersvend!
Skaber Jesus Smiil af Taaren,
Skaber Sang af Suk igien,
Lægger, med gienfødt Livs-Varme,
Sønnen i sin Moders Arme.

Derfor, Danmark! Moder søde!
Tro kun paa Guds-Lykken din!
Græd kun Guld for dine Døde!
Lad dig trøste Kvæld-Sang min!
I en Paaske-Morgenrøde
Ogsaa den stod op af Døde.

---

62. Den danske Bonde.

(1866.)

Hver Ting i Verden har sin Tid,
Det er en gammel Tale,
Men her, som Sællandsfarens Vid,
Den har en lille Hale;

Thi Alt, hvad der er Noget værd,
I Ungdom og i Ælde,
Hos gode Dannemænd især,
Engang faaer Lov at gielde.

Saa lod engang vor Bondestand,
Især i Sællands Egne,
Mod Borger, Præst og Adelsmand
For ingen Ting sig regne;
Men klarlig sees det dog idag,
Og klarere imorgen:
Det fødtes under Bondens Tag,
Som æret blev paa Borgen.

Det skimted Kronprinds Frederik,
I Dagningens Tusmørke,
At Bonden var, ihvor det gik,
Det danske Riges Styrke;
Og det var ei til Folke-Held,
Men gjorde Ondt kun værre,
At Rigets Styrke var en Træl,
Og Mathed var dens Herre.

Det kosted vel en lille Dyst,
Men brudt blev Bondens Lænke,
Han opped sig, da det blev lyst,
Det kan man sagtens tænke;
Han sidder nu i Rigets Raad,
Og gi'er sit Ord i Laget;
Af Styrkens Ord udspringer Daad,
Hvor ei det bliver vraget.

Hvor Folke-Styrkens Ord faaer Magt,
Opløses alle Stænder,
Med fælles Bedste gaaer i Pagt
Da Hoveder og Hænder;
Som hver en Ting, da Tiden sin
Har og den danske Bonde,
Det spørges skal til Spree og Rhin,
Den er ei af de onde.

INDHOLD.

		Side.
1.	Vordingborg (1807)	1.
2.	Til min Fader (1808)	3.
3.	Villemoes (1808)	6.
4.	Indskrift paa Oddens Mindesteen (1809)	12.
5.	Knud Lavard (1809)	12.
6.	Odin og Saga (1810)	16.
7.	De hellige tre Konger (1810)	20.
8.	Morten Borup (1811)	24.
9.	Bisp Vilhelm og Kong Svend (1812)	31.
10.	Mester Ole Vind (1812)	39.
11.	Freden (1813)	42.
12.	Synden og Døden (1814)	48.
13.	Jyllands Priis (1814)	52.
14.	Skjalde-Kaar (1814)	55.
15.	Mindesang paa Fædres Gravhøi (1815)	61.
16.	Til min Moder (1815)	66.
17.	Til J. Baggesen. Aabent Feidebrev (1816)	71.
18.	Til Kong Frederik den Sjette (1818)	79.
19.	Danmarks Trøst (1820)	83.
20.	Nyaars-Morgen (1824)	84.
21.	Ved en Christens Grav (1825)	94.
22.	Alperne. Et Krønike-Riim (1828)	96.
23.	Julesang (1830)	99.
24.	Paaske-Psalme (1832)	101.
25.	Himmelfarten (1832)	103.
26.	Rasmus Rask (1832)	105.
27.	Midaften (1833)	106.
28.	Nordens Aand (1834)	109.
29.	Modersmaalet (1838)	120.

		Side.
30.	Kongen og Folket (1839)	125.
31.	Oplysning (1839)	127.
32.	Ved sjette Fredriks Baare (1840)	128.
33.	Fuglevise til Bondefrihedens Priis (1840)	131.
34.	Friskole-Sang (1841)	133.
35.	Barnesang om Julen (1841)	135.
36.	Moses (1841)	137.
37.	Samuel (1841)	138.
38.	Paradiis (1842)	142.
39.	Kong David. Et Krønike-Riim (1842)	144.
40.	Svalen (1843)	145.
41.	Trøst over Døden (1844)	147.
42.	Albert Thorvaldsen (1844)	149.
43.	Henrik Steffens (1845)	152.
44.	Kirke-Klokken (1845)	154.
45.	Danmarks Herlighed (1846)	156.
46.	Kæmpevisen (1847)	158.
47.	Ved Ingemanns Sølvbryllup (1847)	162.
48.	Til Danmark (1848)	164.
49.	Adam Oehlenschlæger (1850)	166.
50.	Isted-Slaget (1850)	167.
51.	Vilhelm Blom (1850)	170.
52.	Hilsen til Norge (1851)	172.
53.	Bryllups-Sang (1855)	173.
54.	Høiskole-Sang (1856)	175.
55.	Den Husvilde (1856)	177.
56.	Den hellige Grav (1856)	179.
57.	Ved Kong Frederiks Helbredelse (1858)	192.
58.	Morgen-Duggen (1860)	193.
59.	Aftensang i Alderdommen (1861)	194.
60.	Mindesang over Frederik d. Syvende (1863)	196.
61.	Trøstebrev til Danmark (1864)	198.
62.	Den danske Bonde (1866)	204.